

САЖЕЦИ И БИОГРАФИЈЕ

ABSTRACTS AND BIOGRAPHIES

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА/PLENARY SESSIONS	2
ВИРТУЕЛНИ ОКРУГЛИ СТО – ВЛАДО С. МИЛОШЕВИЋ VIRTUAL ROUND TABLE – VLADO S. MILOŠEVIĆ	9
СЕСИЈА А1 / SESSION A1	16
СЕСИЈА А2 / SESSION A2	21
СЕСИЈА А3 / SESSION A3	32
СЕСИЈА Б1 / SESSION B1	41
СЕСИЈА Б2 / SESSION B2	46
СЕСИЈА Б3 / SESSION B3	51
СЕСИЈА Б4 / SESSION B4	57
СЕСИЈА Б5 / SESSION B5	64
СЕСИЈА Б6 / SESSION B6	70
РАДИОНИЦА / WORKSHOP	75

ПЛЕНАРНА ИЗЛАГАЊА

PLENARY SESSIONS

SABINA VIDULIN (Hrvatska)

Muzička akademija u Puli

Metodička artikulacija sata glazbe prema spoznajno-emocionalnom slušanju glazbe

Polazište spoznajno-emocionalnog slušanja glazbe u školi predstavlja djetetov doživljaj glazbe, njegovo opažanje i razumijevanje glazbenog djela, a u skladu s prethodnim iskustvom i znanjem. Spoznavanjem života skladatelja i društvenih okolnosti u kojima je živio, kao i teorijskih i muzikoloških sastavnica djela koje se uče uz glazbene i izvanglazbene poticaje, učenici doživljavaju i razumiju glazbu koja im se predočava, što vodi prema prihvaćanju glazbenog djela. Namjera je autorice ukazati na koji se način metodički artikulira nastava glazbe s ciljem boljeg razumijevanja umjetničke glazbe te istaknuti koje su sličnosti i specifičnosti spoznajno-emocionalnog slušanja glazbe u osnovnoj školi, gimnaziji i glazbenoj školi. Sličnosti se ogledaju u tome da se slušanje provodi na jednom nastavnom satu isključivo s jednim glazbenim djelom. Tri su razine slušanja, pri čemu dolazi do izražaja doživljajna sastavnica (početno slušanje), doživljajno-analitička (središnje, višestruko slušanje) te doživljajna-sintetička sastavnica (završno slušanje). U osnovnom i srednjem obrazovanju te u glazbenoj školi doživljaj glazbenog djela povezan je s elementima biografije skladatelja i sadržaja djela pri čemu je intenzivirana humanistička paradigma. Uz teorijska i muzikološka obilježja djela koja se produbljuju u srednjoj školi, u osnovnoj školi slušanje glazbe povezuje se i s pjevanjem, sviranjem, plesom, glumom, crtanjem, a u glazbenoj školi s glazbenim diktatom, pjevanjem po notama, svladavanjem melodijskih i ritamskih pojava, i sl. Uz opis triju nastavnih priprema za svaku odgojno-obrazovnu razinu predstaviti će se način rada na djelima Beethovena, Slavenskoga i Dvořáka. Spoznajno-emocionalno slušanje predstavlja korist za učenika i učitelja: učenike vodi prema izražavanju vlastitih višerazinskih iskustava, oblikovanju mišljenja i stajališta, razvoju emocionalne inteligencije, razumijevanju i prihvaćanju umjetničke glazbe, a učitelju pokazuje put kako oblikovati kvalitetnu metodičku pripravu kojom će se poticati sveukupan razvoj učenika i glazbenu nastavu učiniti zanimljivom, zabavnom, poučnom i emocionalno bogatom.

Ključne riječi: glazbena škola, nastava glazbe, osnovna škola, spoznajno-emocionalno slušanje glazbe, srednja škola.

SABINA VIDULIN (sabina.vidulin@unipu.hr) je predstojnica Odsjeka za glazbenu pedagogiju i nositeljica glazbeno-pedagoških kolegija na Muzičkoj akademiji u Puli, u zvanju izvanredne profesorice. Utemeljiteljica je Međunarodnog simpozija glazbenih pedagoga i Međunarodnog foruma studenata glazbene pedagogije. Održala je više od stotinu pozvanih predavanja diljem Hrvatske i u inozemstvu te izlagala na značajnim glazbenim akademijama i fakultetima: od salzburškog Mozarteuma, bečkog

MDW-a, haškog Kraljevskog konzervatorija, na glazbenim akademijama i fakultetima u Njemačkoj (Rostock), Švedskoj (Malmö), Belgiji (Leuven), Poljskoj (Gdansk), Italiji (Milano), Litvi (Vilnius, Kalipeda), Latviji (Jelgava), Češkoj (Brno), Mađarskoj (Szeged), na Cipru (Nicosia), u Sloveniji (Ljubljana, Maribor), Crnoj Gori (Cetinje), Bosni i Hercegovini (Sarajevo, Banja Luka), Srbiji (Beograd, Novi Sad) te u SAD-a (New York). Napisala je pet knjiga (tri u koautorstvu), šesnaest poglavlja u knjigama, sedamdesetak znanstvenih radova objavljenih u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Srbiji, Sloveniji, Italiji, Austriji, Češkoj, Slovačkoj, Mađarskoj, Poljskoj, Litvi i u SAD-a. Urednica je pjesmarice, sedam zbornika i dvije monografije. Članica je uredničkih odbora u šest međunarodnih znanstvenih časopisa i članica izdavačkog odbora izdavača Helbling (Innsbruck-Esslingen-Bern-Belp). U European Association for Music in Schools (EAS) obnašala je ulogu nacionalne koordinatorice deset godina. Sudjeluje u organizaciji međunarodnih simpozija u Hrvatskoj i inozemstvu kao članica znanstvenih odbora. Recenzirala je knjige, udžbenike za nastavu Glazbene kulture, nastavne programe i znanstvene/stručne radove. Dobitnica je Državne nagrade Ivan Filipović i Nagrade Hrvatskog društva glazbenih i plesnih pedagoga.

Didactical articulation of music lesson according to cognitive-emotional listening to music

The starting point of the cognitive-emotional listening to music in school is the child's experience of music, and his/her perception and understanding of the musical piece in accordance with previous experience and knowledge. By understanding the composer's life and the social circumstances in which he/she lived, as well as learning about the theoretical and musicological components of the piece by musical and non-musical stimuli, students experience and understand the presented composition, which leads to its acceptance. The author's intention is to show how music lessons can be didactically articulated with the aim of understanding classical music better. Another objective is to highlight the similarities and specifics of the cognitive-emotional listening to music in compulsory schools, gymnasiums and music schools. The similarities are reflected in the fact that listening is carried out in one lesson and exclusively with one piece of music. There are three levels of listening to music. During the initial listening, the experiential component comes to the fore, in the central, multiple listening the experiential-analytical component is key, while in the final listening the experiential-synthetic component becomes most important. In compulsory school, gymnasiums, and in music schools, the experience of a musical piece is connected with the elements of the composer's biography and the content of the piece, while the humanistic paradigm is intensified. In addition to the theoretical and musicological features of the piece that are taught into more depth in gymnasiums, in compulsory school listening to music is associated with singing, playing, dancing, acting and drawing, whereas in music schools emphasis is on musical dictation, singing by notes, understanding various melodic and rhythmic phenomena, etc. Besides describing three lesson plans for each educational level, the method of work with Beethoven, Slavenski and Dvořák's pieces will be introduced. Cognitive-emotional listening presents a benefit for students and teachers. It leads students to express their own multilevel experiences, form their opinions and attitudes, develop emotional intelligence, as well as to understand and accept classical music. Cognitive-emotional listening to music shows to the teacher how to design quality music lessons that will encourage the overall student development and make music lessons interesting, fun, instructive, and emotionally rich.

Keywords: cognitive-emotional listening to music, compulsory school, high school, music school, music teaching.

SABINA VIDULIN (sabina.vidulin@unipu.hr) is the Head of the Department of Music Pedagogy and leader of musical-pedagogical courses (Music Pedagogy, Didactics of Music) at the Academy of Music in Pula. She is the founder of the International Symposium of Music Pedagogues and the International Forum of Music Pedagogy Students. She has held numerous lectures and participate at many conferences throughout Croatia and abroad at recognized music academies: from the Salzburg's Mozarteum, Vienna's MDW, the Royal Conservatory in The Hague, to music academies in Germany, Belgium, Poland, Italy, Lithuania, Latvia, Czech Republic, Hungary, Cyprus, Sweden, Slovenia, Bosnia and Herzegovina, Monte Negro, Serbia and in the USA. She wrote five books, fifteen chapters in books, about seventy scientific papers published in Croatia, Austria, Bosnia and Herzegovina, Serbia, Monte Negro, Slovenia, Italy, Czech Republic, Slovakia, Sweden, Hungary, Poland, Lithuania and in the USA. She is the editor of a songbook, seven symposia proceedings and two monographs. Vidulin is a member of editorial boards in six international scientific journals, member of the publishing committee of the publisher Helbling (Innsbruck-Esslingen-Bern-Belp) and was the national coordinator for the European Association for Music in Schools for ten years. She is involved in the organization of international symposia in Croatia and abroad as a member of scientific committees. She reviewed books, curricula and scientific papers. Sabina Vidulin received the State Award Ivan Filipović and the award from the Croatian Society of Music and Dance Pedagogues.

LIDIA ADER (Russia)

St Petersburg Conservatory named after N. Rimsky-Korsakov

NICO SCHÜLER (USA)

Texas State University, School of Music

RUTA STANEVIČIUTE (Lithuania)

Lithuanian Academy of music and Theater in Vilnius

LEON STEFANIJA (Slovenia)

Faculty of Arts, University of Ljubljana

MILOŠ ZATKALIK (Serbia)

University of Arts in Belgrade, Faculty of Music

Microtonal Music in Central and Eastern Europe

In European culture, music written outside the system of twelve-tone equal temperament has generally been marginalized, both in composition/performance and in music scholarship. Yet, it also proved to be a resilient subject of inquiry, and sometimes an undercurrent or “counterpoint” to mainstream composing and research. At the heart of the present panel will be the recently published book *Microtonality in Central and Eastern Europe*, edited by Rūta Stanevičiūtė and Leon Stefanija, containing contributions by fifteen authors from eight countries. Its two editors, two contributors and a reviewer will share their perspectives on the issues dealt with or arising from the book. These include an overview of microtonal practices in their respective countries – technical aspects and social and cultural contexts – as well as their interactions with Western music. The very term “microtonal” (along with the related “microchromatic”, “xenharmonic” or “ekmelic”) is examined in its various meanings. It will transpire that microtonal music can be primordial, elemental, spontaneous, expressive, and at the same time sophisticated and contrived; a sign of both decomposition and refinement of pitch-organizing systems; imitation of the sounds of nature and a product of cutting-edge technology; a badge of modernity and evocation of ancient past; superficial embellishment and a piercing of the depths of the sonic substance. Perhaps above all, it can serve as the mediator or the highest common factor of diverse styles and traditions.

Thus, although the concept itself appears rather straightforward, it proves to be a fulcrum around which revolve numerous facets of human culture in a precarious balance between total integration and irreconcilable fragmentation.

Keywords: microtonality, Central and Eastern Europe, inclusiveness, avant-garde, tradition, postmodernism.

LIDIA ADER (lidia.ader@artparking.org) doctor of musicology, art historian. She is an artistic director of the Center for New Technology in the Arts "Art-parkING", senior researcher of the Nikolay Rimsky-Korsakov Apartment and Museum (2006-present), lecturer at the Mariinsky Theatre (2014), researcher at the Rostropovich archive (2008-2009), participant of the project “Dmitry Shostakovich’s chronicle of life” (2007-2012) run by Moscow archive of Dmitry Shostakovich. Lidia Ader is a curator of arts projects, organizer of several international musicological conferences, international festival "World of sound". She is an author of articles in English, Polish, Russian, German, member of the editorial boards and editor in chief of books on Russian music. Her major is interdisciplinary studies in art, microtonal music, Soviet music, Avant-garde, Contemporary art. She is a member of Composer’s Union of Russian Federation.

NICO SCHÜLER (schuler@txstate.edu) grew up in Germany and studied at Ernst-Moritz-Arndt University in Greifswald and at Michigan State University. Dr. Schüler was an invited speaker at national and international conferences and workshops in Germany, Austria, Czech Republic, Poland, Sweden, England, The Netherlands, Lithuania, Switzerland, Slovenia, Serbia, Greece, Peru, South Korea, Japan, Turkey, and throughout the United States and Canada. In 2006-2007, he was honored as "Distinguished International Scholar" by the University of Ljubljana, Slovenia. At Texas State, he received the Presidential Award for Excellence in Scholarly / Creative Activities (2003). Dr. Schüler is the editor of the research book series *Methodology of Music Research* (New York: Peter Lang), the editor of the peer-reviewed journal *South Central Music Bulletin*, the author and/or editor of 21 books, and the author of more than 110 articles. He is the current President of the American Musicological Society Southwest Chapter and the President of the College Music Society South Central Chapter. Areas of Interest: Music Analysis, Interdisciplinary Aspects of Modern Music, Methods and Methodology of Music Research, Computer-Applications In Music, Pedagogy of Music Theory And History, Creativity, And Music Historiography.

RUTA STANEVIČIUTE (ruta.staneviciute@lmta.lt) is a full professor at the Lithuanian Academy of Music and Theatre. Her current field of interest are modernism and nationalism in 20–21-c. music, philosophical and cultural issues in the analysis of contemporary music, and the studies of music reception. She is the author of the book on the ISCM and the spread of musical modernism in Lithuania (in Lithuanian, 2015). She also edited and co-edited tenth collections of articles on twentieth- and twenty-first-century musical culture and history of music reception.

LEON STEFANIJA (leon.stefanija@ff.uni-lj.si), (1970, Ljubljana) is a professor of musicology at the Faculty of Arts in Ljubljana. He serves as the chair of systematic musicology, between 2008 and 2012 also as the chair of the Department of Musicology. His main research interests and teaching areas are the epistemology of music research, sociology of music, and history of contemporary, primarily Slovenian music since 1918. He cooperates regularly with the Music Academy in Zagreb, Faculty of Music Belgrade, Karl-Franzens-Universität Graz, Music academy in Sarajevo, and Ballet College in Ljubljana. He has been granted Prešern's price of the Faculty of Arts in Ljubljana (1995), Acknowledgment for teaching and / or research work 2012, and Excellent in Science 2018 for the book *Porträt des Komponisten Uroš Rojko* (Wien: Hollitzer Verlag, 2018).

MILOŠ ZATKALIK (mzatkali@eunet.rs) is composer and music theorist from Belgrade, Professor at the University of Arts in Belgrade, Faculty of Music. Visiting professor at the University of Banjaluka (Bosnia and Herzegovina) and formerly at the Universities of Novi Sad and Kragujevac. Lectured by invitation in Canada, Norway, the USA, Slovenia, Germany and Australia. Member of the University Senate. Formerly a long-time member of the Composers Association of Serbia Managing Board, representative of the Association in European Composers and Songwriters Alliance, and member of the jury of the Mokranjac Award. Also holds a degree in English language and literature.

Mikrotonalna muzika u Centralnoj i Istočnoj Evropi

U evropskoj kulturi, muzika zasnovana na sistemu različitom od dvanaesttinskog ravnomerno temperovanog bila je prilično marginalizovana, kako u komponovanju i izvođenju, tako i među proučavaocima muzike. Ipak, kao predmet interesovanja, ona se pokazala dovoljno istrajnom, ponašajući se ponekad kao „kontrapunkt“ glavnim tokovima komponovanja i proučavanja muzike. U središtu ove panel diskusije biće knjiga

Mikrotonalnost u Centralnoj i Istočnoj Evropi, čiji su urednici Ruta Stanevičiute i Leon Stefaniya. Knjiga sadrži priloge petnaest autora iz osam zemalja. Njena dva urednika, dva autora i recenzent izneće svoje viđenje određenih pitanja koja se tretiraju u knjizi, ili koji iz knjige proizilaze. Ona obuhvataju pregled mikrotonalne prakse u zemljama iz kojih dolaze izlagači – kako tehničkih aspekata, tako i kulturnog konteksta – kao i njihove interakcije sa zapadnom muzikom. Preispituje se i sam pojam „mikrotonalnosti“ (i njemu srodni „mikrohromatika“, „ksenoharmonika“ ili „ekmelička muzika“) u svojim višestrukim značenjima. Ispostaviće se da mikrotonalna muzika može imati karakter primordijalni, stihijski, spontani i ekspresivni, a da istovremeno bude i vrlo sofisticirana i proračunata; da bude imitacija zvukova iz prirode i proizvod vrhunske tehnologije; „značka“ modernosti i evokacija drevne prošlosti; površni ukras i proboj u duboke ponore muzičke supstance. Možda iznad svega, može služiti kao posrednik ili najveći zajednički faktor raznovrsnih stilova i tradicija.

Tako, mada je sam koncept lako razumljiv, mikrotonalnost može delovati kao žiža oko koje se okreću brojni aspekti ljudske kulture, u osetljivoj ravnoteži između totalne integracije i nepovratne fragmentacije.

Ključne riječi: microtonalnost, Centralna i Istočna Evropa, inkluzivnost, avangarda, tradicija, postmodernizam.

LIDIA ADER (lidia.ader@artparking.org) je doktor muzikologije i istoričar umjetnosti. Umjetnički je direktor Centra za nove tehnologije u umjetnostima "Art-parkING", istraživač pripravnik u Departmanu i Muzeju Nikolaj Rimski-Korsakov (2006-i sada), predavač u Marinski teatru (2014), istraživač u Rostropovič arhivu (2008-2009), i učesnik projekta „Hronike života Dmitri Šostakoviča“ (2007-2012) u organizaciji arhive Dmitri Šostakoviča u Moskvi. Lidia Ader zastupa umjetničke projekte, organizator je nekoliko međunarodnih muzikoloških konferencija i međunarodnog festivala „World of sound“. Autor je brojnih radova objavljenih u Ujedinjenom Kraljevstvu, Poljskoj, Rusiji, Njemačkoj, a takođe je i član uredništva i urednik značajnih knjiga o ruskoj muzici. Njena interesovanja su interdisciplinarnе studije umjetnosti, mikrotonalna muzika, Sovjetska muzika, avangarda i savremena umjetnost. Član je Udruženja kompozitora Ruske Federacije.

NICO SCHÜLER (schuler@txstate.edu) je odrastao u Njemačkoj a studirao je na "Ernst-Moritz-Arndt University" u Grajsvaldu (Greifswald) i na "Michigan State University". Kao predavač po pozivu, dr Schüler je učestvovao na konferencijama u Njemačkoj, Austriji, Češkoj Republici, Poljskoj, Švedskoj, Ujedinjenom Kraljevstvu, Holandiji, Litvaniji, Švicarskoj, Sloveniji, Srbiji, Grčkoj, Peruu, Južnoj Koreji, Japanu, Turskoj, i širom Sjedinjenih Američkih Država i Kanade. Univerzitet u Ljubljani (Slovenija), imenovao ga je u školskoj godini 2006-2007 za "uvaženog međunarodnog naučnika". Godine 2003. u državi Teksas (SAD) primio je predsjedničku nagradu za *Izvorsnost u naučnim i kreativnim akcionostima*. Dr Schuler je urednik istraživačkih publikacija "Methodology of Music Research" (New York: Peter Lang), urednik je preglednog časopisa "South Central Music Bulletin", autor je i urednik 21 knjige, i autor je više od 110 članaka. Trenutno je predsjednik departmana "American Musicological Society Southwest" i predsjednik je departmana "College Music Society South Central". Njegova interesovanja su: muzička analiza, aspekti modernе muzike, metode i metodologija istraživanja u muzici, kompjuterske aplikacije u muzici, pedagogija u muzičkoj teoriji i istoriji, kreativnost i muzička historiografija.

RUTA STANEVIČIUTE (ruta.staneviciute@lmta.lt) je redovni profesor na Akademiji za muziku i teatar u Litvaniji. Njena trenutna interesovanja su modernizam i nacionalizam u XX i XXI vijeku, filozofska i

kulturalna pitanja u analizi savremene muzike i istraživanja o muzičkoj percepciji. Autor je knjige o ISCM-u (Litvanija, 2015) i zaslužna je za širenje muzičkog modernizma u Litvaniji. Takođe je urednik i član uredništva desetog Zbornika radova o muzičkoj kulturi i istoriji u muzičkoj percipiji XX i XXI vijeka.

LEON STEFANIJA (leon.stefanija@ff.uni-lj.si), (1970, Ljubljana) je profesor muzikologije na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Ljubljani. Šef je katedre sistematske muzikologije, a između 2008-2012 je bio šef katedre za Muzikologiju. Njegova istraživačka interesovanja i oblasti podučavanja su epistemologija u muzičkom istraživanju, sociologija u muzici i savremena istorija primarno Slovenačke muzike nakon 1918. godine. Kao profesor, dr Stefanija redovno saraduje sa Muzičkom akademijom u Zagrebu, Fakultetom muzičke umetnosti u Beogradu, Karl-Franzens Univerzitetom u Gracu, Muzičkom akademijom u Sarajevu i Baletskim koledžom u Ljubljani. Dobitnik je granta Prešernove nagrade koju dodjeljuje Filozofski fakultet u Ljubljani (1995), priznanja za podučavanje i istraživački rad (2012) i za Izvrsnost u nauci (2018) za knjigu "Porträt des Komponisten Uroš Rojko" (Wien: Hollitzer Verlag, 2018).

MILOŠ ZATKALIK (mzatkali@eunet.rs) je kompozitor i muzički teoretičar iz Beograda, profesor na Fakultetu muzičke umetnosti Univerziteta umetnosti u Beogradu. Kao profesor, Miloš Zatkalik redovno saraduje sa Akademijom umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci (Bosna i Hercegovina), a ranije je saradivao i sa Univerzitetima u Novom Sadu i Kragujevcu. Bio je predavač po pozivu u Kanadi, Norveškoj, SAD, Sloveniji, Njemačkoj i Australiji. Član je senata Univerziteta umetnosti u Beogradu. Dug period je djelovao i kao član Upravnog odbora Udruženja kompozitora Srbije, predstavnik Udruženja u Evropskom savezu kompozitora i tekstopisaca i član žirija Mokranjčeve nagade. Takođe ima i univerzitetsku diplomu iz engleskog jezika i književnosti.

ВИРТУЕЛНИ ОКРУГЛИ СТО – ВЛАДО С. МИЛОШЕВИЋ VIRTUAL ROUND TABLE – VLADO S. MILOŠEVIĆ

САША ПАВЛОВИЋ (Република Српска, БиХ)

МЛАДЕН МАТОВИЋ (Република Српска, БиХ)

Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци

Владимир С. Милошевић – „професор-избеглица“

Педагошка делатност Владимира С. Милошевића обухвата временски период од 1927. до 1953. године. Своју педагошку активност започиње као привремени предметни учитељ историје у Учитељској школи у Бањој Луци а завршава као наставник виолине, теорије музике и солфеђа у Музичкој школи у истом граду. С обзиром на то да је мало позната педагошка делатност Милошевића за време избеглиштва у Нишу, предмет истраживања овог рада фокусиран је баш на овај период. Повод а истовремено и узорак истраживања представљају недавно откривена документа, рукописи Милошевића, који указују на његов педагошки рад и допринос у развоју музичке педагогије у граду Нишу. Дакле, узорак истраживања, на основу којег је вршена реконструкција педагошког рада Милошевића у граду на југу Србије, представљају примарни извори, приватна архивска грађа која обухвата, правилнике, наставне програме, писма и дописе као и историјске изворе објављене у монографијама о школама у којима је Милошевић био запослен. Конкретно, истраживање је фокусирано на реконструкцију педагошке делатности Милошевића у *Првој мушкој гимназији* и *Градској народној музичкој школи* у Нишу. Осим педагошког рада, биће приказан и кратак осврт на организационе активности али и проблеме које је Милошевић имао приликом оснивања и руковођења музичком школом као и у реализацији наставног процеса и рада музичких секција.

Кључне ријечи: Владимир Милошевић, гимназија, музичка школа, Ниш.

САША ПАВЛОВИЋ (sasa.pavlovic@au.unibl.org), редовни професор, шеф Катедре за солфеђо и музичку педагогију на Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци. Дипломирао и магистрирао је на Академији умјетности у Бањој Луци на одсеку за општу музичку педагогију под менторством др Зориславе М.Васиљевић. Докторску дисертацију под називом *Могућности примене информационо-комуникационе технологије у настави музичког описмењавања* одбранио је на Академији умјетности под менторством проф. др Гордане Стојановић. Аутор је већег броја научних и стручних радова из области музичке педагогије, примера за такмичења музичких школа као и великог броја музичких аранжмана за разне саставе и позоришне представе. Реализатор је бројних педагошких и уметничких пројеката и члан жирија на различитим музичким фестивалима и такмичењима у земљи и иностранству. Поред наведеног, у својству уметничког руководиоца етно групе „Ива“, клавијатуристе и аутора музичких аранжмана реализовао је велики број концерата у земљи и иностранству. Као музички полипрагматик добитник је бројних награда и друштвених признања.

МЛАДЕН МАТОВИЋ (mladen.matovic@au.unibl.org), ванредни професор, секретар Катедре за солфеђо и музичку педагогију Академије умјетности Универзитета у Бањалуци. Дипломирао и магистрирао је на Академији умјетности у Бањој Луци на одсеку за општу музичку педагогију под менторством др Гордане Стојановић. Аутор је више научних и стручних радова из области Методике општег музичког образовања, те рецензент, аутор и коаутор основношколских уџбеника музичке културе у Републици Српској. Композовао је више од три стотине наслова умјетничке, примјењене, популарне, као и музике за дјецу. Од 2004. године диригент је женског камерног хора "Бањалучанке". До сада је као композитор и диригент учествовао на преко педесет музичких фестивала у земљи и иностранству освојивши укупно 48 награда и више друштвених признања. Један је од утемељивача и директор фестивала дјечијег музичког стваралаштва Босне и Херцеговине „МАЛИ КОМПОЗИТОР“, јединог дјечијег фестивала са упориштем у званичном Наставном плану и програму за основну школу, који се у партнерству са УНИЦЕФ-ом организује у Бањалуци од 2007. године. Званични је представник Republike Srpske Босне и Херцеговине у Свјетском хорском савјету (World Choir Council).

Vladimir S. Milošević – “Professor-Refugee”

Pedagogical activity of Vladimir S. Milošević covers the period from 1927 to 1953. He started his pedagogical activity as a temporary teacher of History at the Teacher College in Banja Luka to finish his pedagogical activity teaching the Violin, Theory of Music and Solfeggio in the Music School in the same city. Considering that Milošević's pedagogical activity during the exile in the city of Niš is little known, the subject of this research is focused exactly on that period. The reason and at the same time the sample of this research are recently discovered documents and/or manuscripts of Milošević, which indicate his pedagogical work and his contribution to the development of music pedagogy in the city of Niš. Therefore, the sample of this research that served as the basis for the reconstruction of Milošević's pedagogical work in the city located in the south of Serbia are primary sources, private archival material including regulations, curricula, letters and reports, as well as historical sources published in monographs on schools where Milošević was employed. In concrete, the research focuses on the reconstruction of Milošević's pedagogical activity at the *First Male Gymnasium / Prva muška gimnazija* and in the *City Folk Music School / Gradska narodna muzička škola* in the City of Niš. In addition to pedagogical work, the research presents a short review of organisational activities and problems which Milošević encountered when opening and managing a music school, as well as those related to implementation of curricula and elective music programmes/sections.

Keywords: Vladimir Milošević, gymnasium, music school, Niš

SAŠA PAVLOVIĆ (sasa.pavlovic@au.unibl.org), full professor, head of the Department for solfeggio and music theory at the Academy of Arts, University of Banja Luka. At this institution, he also obtained his Bachelor and Master degrees under the mentorship of Zorislava M. Vasiljević. He defended his doctoral thesis entitled “The Possibilities of Implementing Information and Communication Technology in the Teaching of Musical Literacy” at the Academy of Arts of the University of Banja Luka, under the mentorship of Prof. Dr. Gordana Stojanovic. He is the author of numerous scientific and professional papers in the field of music pedagogy, tests for music school competitions, and music arrangements for various ensembles and theater performances. He has been the implementor of many projects in the field of pedagogy and art, and member of the jury in a variety of music festivals and competitions in his country and abroad. Finally, besides being the art director of ethno group „Iva“, he

is the pianist and music arranger of all its songs which were performed in lots of concerts here and abroad. As a music polymath, he received plenty of rewards and recognition.

MLADEN MATOVIĆ (mladen.matovic@au.unibl.org), associate professor, secretary of the Department for solfeggio and music theory at the Academy of Arts, University of Banja Luka. At this institution, he also obtained his Bachelor and Master degrees under the mentorship of Gordana Stojanović. Author of several academic papers on Methods of General Music Education, and also a reviewer, author and co-author of primary school music education textbooks in the Republic of Srpska. He has composed more than 300 works of artistic, applied and popular music, as well as the music for children. He is the conductor of the female chamber choir "Banjalučanke" since 2004. By now, he participated as a composer and conductor on more than 50 music festivals in Bosnia and Herzegovina and won 48 prizes in total and several society recognitions. He is one of the founders and the director of the Bosnia and Herzegovina Festival of children's musical creativity "Mali kompozitor" ("The Young Composer"), the only children's festival who bases on the official primary school curriculum, and which has been co-organised with UNICEF in Banja Luka since 2007. He is an official representative of Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina in the World Choir Council.

NAIDA HUKIĆ (Bosna i Hercegovina)

Muzička akademija Univerziteta u Sarajevu

Vlado Milošević: *Koncert za kontrabas i orkestar – sistematizacija harmonijskog jezika i organizacija muzičkog prostora*

U skladu s općim okvirom bosanskohercegovačkog kompozitorstva i u bosanskohercegovačkom koncertu neoklasicistički idiom je najuočljiviji stilski okvir. Veoma je raširen neoklasicistički folklorizam, kojem pripada i *Koncert za kontrabas i orkestar* V. Miloševića (1970). Kao najvažniji element ovog koncerta, što je slučaj i sa drugim kompozitorovim djelima, izdvaja se melodija. Iako uglavnom odvojena od pratnje, odlučujući je faktor u formiranju njegove opće harmonijske slike. Ovaj rad se bavi sistematizacijom harmonijskog jezika navedenog koncerta s preovladavajućim neoklasicističkim izrazom. Stoga ljestvični obrasci variraju od dur-mol sistema, preko modusa folklornog porijekla, sintetskih ljestvica do proširenog tonaliteta. U vertikali koncerta smjenjuju se neoklasicistička sazvučja (tercni višezvuci, tercni akordi s dodanim tonovima, kvartna sazvučja i druga) sa onim folklornog porijekla (sekundno-kvintni i kvartno-kvintni trozvuci, sazvučja nastala naslojavanjem intervala kvinte i slično). Harmonija povremeno ima karakteristike romantičkih i impresionističkih obilježja uz snažan upliv folklor. Tu mjesto pronalazi i modalna diatonika s početka 20. stoljeća, sporadično i harmonijske progresije jazz harmonije. Pored tradicionalne harmonijske analize, navedeni elementi otvaraju mogućnost njihovog tumačenja u posttonalitetnom kontekstu, unutar potkategorija muzičkog prostora, od kojih su u Miloševićevom *Koncertu za kontrabas i orkestar* najizražajniji modifikovani tonalitet i tonikalnost.

Ključne riječi: Vlado Milošević, *Koncert za kontrabas i orkestar*, neoklasicistička harmonija, folklor, muzički prostor.

NAIDA HUKIĆ (naida.hukic@mas.unsa.ba), (1979, Foča) diplomirala je muzičku teoriju i pedagogiju (2002) i klavir (2004) na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Sarajevu. Magistrirala je (2012) i doktorirala (2017) iz oblasti muzičke teorije – Harmonija. Na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Sarajevu od 2008. angažovana je kao asistent-saradnik, a od 2017. docent je na predmetu Harmonija. Fokus istraživačkog i muzičko-teorijskog interesovanja usmjerava ka proučavanju harmonijskih aspekata u kompozicijama bosanskohercegovačkih kompozitora. Rezultate svog istraživanja do sada je prezentovala na nekoliko nacionalnih i internacionalnih konferencija i simpozijuma, te ih objavila u vidu članaka u zbornicima radova i Časopisu za muzičku kulturu *Muzika*. Njeno profesionalno iskustvo uključuje radionice i pozivna predavanja koje je do sada održala u BiH i Hrvatskoj. Član je Muzikološkog društva FBiH, kao i ICTM-a. Jedna je od urednica Zbornika radova 10. i 11. Međunarodnog simpozija “Muzika u društvu”.

Vlado Milošević: *Concerto for double bass and orchestra* – systematization of harmonic language and organization of musical space

In accordance with the general framework of Bosnian and Herzegovinian composition and in Bosnian-Herzegovinian's concerto, the neoclassical idiom is the most noticeable stylistic framework. Neoclassical folklore is very widespread, to which V. Milošević's *Concerto for double bass and orchestra* (1970) also belongs. As the most important element of this *Concerto*, which is the case in other works of the composer, the melody stands out. Although mostly separated from the accompaniment, melody is a decisive factor in the formation of a harmonious image of the *Concerto*. This paper deals with the systematization of the harmonic language of this *Concerto* with the predominant neoclassical expression. Therefore, scale patterns vary from major-minor systems, through modes of folklore origin, synthetic scale to extended tonality. The neoclassical chords (multi-note chords by thirds, tertian triads with added notes, fourth triads and some other types of chords) alternate with folklore chords (second-fifth and fourth-fifth chords, chords formed from layered fifths, etc.) in the vertical of the *Concerto*. Sometimes harmony has the characteristics of romantic and impressionistic features with a strong influence of folklore. Modal diatonics from the beginning of the 20th century and the harmonic progressions of jazz harmony also find place there. In addition to the traditional harmonic analysis, these elements open the possibility of their interpretation in a post-tonality context, within the subcategories of musical space, of which in Milošević's *Concerto for double bass and orchestra* the most pronounced are modified tonality and tonality.

Keywords: Vlado Milošević, *Concerto for double bass and orchestra*, Neoclassical harmony, Folklore, Musical space.

NAIDA HUKIĆ (naida.hukic@mas.unsa.ba), (1979, Foča) graduated in music theory and pedagogy (2002) and piano (2004) at the Academy of Music in Sarajevo. At the same institution, she earned a master's (2012) and doctoral degree (2017) in the field Harmony. Since 2008 she was engaged as an assistant, and in 2017 was elected as an assistant professor in the field Harmony at the Academy of Music in Sarajevo. The focus of the research and musical theoretical interest is directed towards the study of harmonic aspects of the compositions Bosnian-Herzegovinian composers. She has presented papers at the international conferences and symposiums, and published them in collection of papers and in the Journal for music culture *Muzika*. Her professional experience also includes workshops and invited lectures. She is a member of the Musicological Society FBiH and ICTM. She is one of the editors of the Collection of papers 10th and 11th International symposium “Music in Society”.

РАДОСТ ГАЛОЊА КРТИНИЋ (Србија)

Факултет музичке уметности – докторант

Шта је босанско(херцеговачко) у музици? – о питању (музичког) идентитета Владе Милошевића

Када се говори о босанскохерцеговачком (композиторском) стваралаштву данас, неизбежан је проблем поистовјеђивања умјетности Босне са бошњачким (муслиманским), док се босански Срби и Хрвати као конститутивни народи ове земље „ослањају“ на Србију и Хрватску, те се дефинишу као српски или хрватски умјетници. Загонетност у терминолошком (па и политичком) разјашњењу ове проблематике доводе до тешкоћа при успостављању музиколошког дискурса и (ре)конструисању умјетничких идентитета аутора који су рођени/живјели/дјеловали у Босни и Херцеговини, те пријети да начини јаз између тренутних умјетничких струја у овој држави. Међутим, стваралачки рад и самопрокламовање композитора Владе Милошевића истовремено и као босанскохерцеговачког умјетника и умјетника Босне, „нуди“ простор за испитивање неколико отворених питања: шта је босанско(херцеговачко) у музици, који су механизми његове идентификације и у чему проналази своје упориште. У раду ће, дакле, бити говора о босанском (културном и националном) идентитету, те о стваралачкој индивидуалности композитора у контексту припадања истом, а затим ће бити представљена Милошевићева поема Камени спавач за рецитатора и гудачки квинтет из 1968. године као најрепрезентативнији примјер музичко-националне идентификације аутора.

Кључне ријечи: Владо Милошевић, *Камени спавач*, музички идентитет, босански музички дух.

РАДОСТ ГАЛОЊА КРТИНИЋ (radostgalonja@gmail.com), (1993) рођена је у Градишци. Послије завршене Средње музичке школе „Владо Милошевић“ у Бањој Луци, образовање наставља на Факултету музичке уметности у Београду, гдје тренутно похађа трећу годину докторских студија музикологије. Умјетничка је директорка и члан организационог тима Међународног музичког фестивала „КозАрс“ у Градишци. Главна област њених истраживања јесте стваралаштво композитора из Босне и Херцеговине, с акцентом на остварења Владе Милошевића.

What is Bosnian in music? About the (musical) identity of Vlado Milošević

When it comes to Bosnian (musical) work today, the problem of identifying Bosnian art with Bosniak (Muslim) art is inevitable, while Bosnian Serbs and Croats as the constituent inhabitants of this country *rely* on Serbia and Croatia, and define themselves as Serbian or Croatian artists. The mystery in the terminological (and even political) clarification of this problem leads to difficulties in establishing musicological discourse and re/constructing the artistic identities of authors who were born/lived/worked in Bosnia and Herzegovina and threatens to create a gap between artists who live and work today in this country. However, the creative work and self-proclamation of the composer Vlado Milošević at the same time as

a Bosnian artist and an artist of Bosnia *offer* space to examine several open questions: what is Bosnian (and Herzegovinian) in music, what are the mechanisms of its identification and where it finds its foothold. In this paper, I will discuss Bosnian (cultural and national) identity, and the creative individuality of the composer in the context of belonging to it; then I will present Milošević's poem *Stone Sleeper* for speaker and string quartet (1968) as the most representative example of musical-and-national identifications of an author.

Keywords: Vlado Milošević, *Stone Sleeper*, musical identity, Bosnian musical spirit.

RADOST GALONJA KRTINIĆ (radostgalonja@gmail.com), (1993) is born in Gradiška. She graduated from *Vlado Milošević* High Music School in Banja Luka (2011) and Faculty of Music Art in Belgrade (Bachelor and Master studies of musicology; 2012–2018). Currently, she is PhD student on musicology program at the same institution. She is an artistic director and member of the organizing team of the International Music Festival *KozArs* in Gradiška. The main field of her interests is a work of composers from Bosnia and Herzegovina, with an emphasis on musical opus of Vlado Milošević.

GORDANA GRUJIĆ (Republika Srpska, BiH)
DAVID MASTIKOSA (Republika Srpska, BiH)
Akademija umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci

Ekspresionistička harmonija u simfonijskoj poemi *Banja Luka 1969* Vlade S. Miloševića

Na prethodnom naučnom skupu *Vlado S. Milošević: etnomuzikolog, kompozitor i pedagog; Tradicija kao inspiracija*, koji se održao u Banjoj Luci 2019. godine, govorili smo o simfonijskoj poemi *Banja Luka 1969* kompozitora Vlade s. Miloševića, u radu pod nazivom „Muzičke impresije u simfonijskoj poemi *Banja Luka 1969* Vlade S. Miloševića.“

Taj rad donio je pregled nastanka djela, programnosti i opis impresija zemljotresa koji je pogodio te iste 1969. godine grad Banja Luku, a koji je i inicirao nastanak datog djela. Kako je djelo pisano za orkestar sa velikim brojem udaraljki, a na sve to na uvid imamo samo djelo u ličnom rukopisu kompozitora, za potrebe značajnijih analitičkih zahvata, kao neminovnost se nametnula izrada transkripcije djela za klavir, koja je data u prilogu ranije pomenutog članka. S toga, ovaj put nastavljamo sa analitičkim sagledavanjem simfonijske poeme *Banja Luka 1969* Vlade S. Miloševića, dajući prvenstveno klasifikaciju i sistematizaciju harmonskog jezika u datoj kompoziciji. Vjerujemo da će rad doprinijeti daljim nastojanjima brojnih analitičara da sistematizuju i evidentiraju harmonski jezik Vlade S. Miloševića.

Ključne riječi: Vlado S. Milošević, *Banja Luka 1969*, harmonija, linearnost.

GORDANA GRUJIĆ (gordana.grujic@au.unibl.org), (rođena 1984. godine u Banjoj Luci) je muzički teoretičar i profesor na Akademiji umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci. Piše i objavljuje radove iz muzičke teorije i analize, sa učešćem na naučnim skupovima u Italiji, Rumuniji, Hrvatskoj, Srbiji i Bosni i Hercegovini. Bila je student doktorskih studija na smjeru za Muzičku teoriju i pedagogiju (Muzički oblici) na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. Njena interesovanja su usmjerena na muzičku sintaksu,

analizu muzike prve polovine XX vijeka, dodekafoniju, ispoljavanje muzičke sintakse nakon romantizma. Član je Muzikološkog društva Republike Srpske.

DAVID MASTIKOSA (david.mastikosa@au.unibl.org), (rođen 1992. godine u Prijedoru) je kompozitor i muzički teoretičar trenutno zaposlen na Akademiji umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci na Katedri za muzičku teoriju i pedagogiju u zvanju asistenta. Kompozicije Davida Mastikose je publika imala priliku da čuje u Bosni i Hercegovini, Srbiji, Hrvatskoj, Italiji, Španiji, Francuskoj, Japanu, Holandiji, Brazilu, Portugalu, Južnoj Africi, Belgiji, Sjedinjenim Američkim Državama, Litvaniji, Turskoj, Austriji, Ukrajini i Izraelu. Pored izdavačkih kuća u Americi, on ima ugovor sa eminentnom holandskom izdavačkom kućom Donemus | Publishing House of Contemporary Classical Music, koja je ujedno i njegov oficijelni izdavač.

Expressionist harmony in the symphonic poem *Banja Luka 1969* by S. Milošević

At the previous conference Vlado S. Milošević: ethnomusicologist, composer and pedagogue; Tradition as inspiration, which took place in Banja Luka in 2019, we talked about the symphonic poem *Banja Luka 1969* by the composer Vlado S. Milošević, in the paper entitled "Musical impressions in the symphonic poem *Banja Luka 1969* by Vlado S. Milosevic."

This work provided an overview of the origin of the work, its programmatic nature, and a description of the impressions of the earthquake that hit the city of Banja Luka in 1969, which initiated the creation of the work. As the work was written for an orchestra with a large number of percussion instruments, and we analyzed the manuscript, for the needs of significant analytical work, a transcription of the piano work was inevitable, which we attached to the previously mentioned article. Therefore, this time we continue with the analytical consideration of the symphonic poem *Banja Luka 1969* by Vlado S. Milošević, giving primarily the classification and systematization of the harmonic language in the given composition. We believe that the paper will contribute to the further efforts of many analysts to systematize harmonic language in the music of Vlado S. Milošević.

Keywords: Vlado S. Milošević, *Banja Luka 1969*, harmony, linearity.

GORDANA GRUJIĆ (gordana.grujic@au.unibl.org), (born 1984. in Banja Luka) is music theorist and Academy of Arts, University in Banja Luka. She has been writing and publishing works about musical theory and analysis and participating in scientific conferences in Italy, Romania, Croatia, Serbia and Bosnia and Herzegovina. He was a PhD student at the Department of Music Theory and Pedagogy (Music Forms) at the Music Academy in Sarajevo. Her interests are focused on musical syntax, analysis of the first half of the 20th century music, dodecaphony, the manifestation of musical syntax after romanticism. She is a member of *The Musicological Society* of the Republic of Serbian.

DAVID MASTIKOSA (david.mastikosa@au.unibl.org), (born in 1992 in Prijedor) is composer, currently working at Academy of Arts, University of Banja Luka as Assistant at Music Theory Department. His compositions were performed in different countries around the world - Bosnia and Herzegovina, Serbia, Croatia, Italy, Spain, France, Slovenia, The Netherlands, Lithuania, Portugal, Japan, South Africa, Belgium and USA. His composition "Unknown flow" was premiered in 2014 at Branko's Award Ceremony at Sremski Karlovci, Serbia. Official publisher of David's music is Donemus | Publishing House of Contemporary Classical Music, from the Netherlands.

СЕСИЈА А1 / SESSION А1

СЛАВИЦА ГЛУВИЋ (Република Српска, БиХ)
Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци

Гвидо из Ареца: “Моје химне, моји снови...”

Име Гвида из Ареца данас је нераскидиво повезано са општепознатим солмизационим слоговима, који су, стицајем околности, постали познати широм света, посебно захваљујући чувеном филмском мјузиклу Моје песме, моји снови. Овим радом се поново доводи у фокус мноштво историјских појединости које, чини се, доводе у питање свесно и експлицитно Гвидово ауторство по питању солмизације. Држећи се идеје да би истина могла најлакше да се нађе на свом сопственом извору или бар у његовој близини, аутор овог рада поново износи на светост дана неке податке сачуване, али и заборављене. Чини се, да би то могло да старој истини врати њену првобитну веродостојност.

Кључне ријечи: Guido iz Areca, solmizacija, ауторство.

СЛАВИЦА ГЛУВИЋ (slavica.gluvic@au.unibl.org) дипломирала је на Факултету музичке уметности у Београду на Одсеку за општу музичку педагогију у класи проф. др Зориславе Васиљевић 1985. године. Године 2006. магистрирала је на Академији умјетности у Бањалуци, под менторством проф. др Зориславе Васиљевић. Након вишегодишњег рада у основној и средњој музичкој школи, ангажована је на Академији умјетности Универзитета у Бањалуци најпре као асистент, затим виши асистент и доцент, а 2016. године изабрана је у звање ванредног професора на предметима Солфеђо и Методика солфеђа. Аутор је више научних и стручних радова из области музичке педагогије, у више наврата члан жирија на Такмичењу музичких школа Републике Српске, где је и један од сталних аутора примера из солфеђа за средњу школу од увођења солфеђа као такмичарске дисциплине. Била је у предавач на неколико семинара везаних за област музичке педагогије, као и на бројним јавним предавањима. Учествовала је у изради нових планова и програма за нижу и средњу музичку школу за предмете Солфеђо и Теорија музике. Члан је Музиколошког друштва Републике Српске.

Guido d'Arezzo: „My hymns, my dreams...”

The name of Guido d'Arezzo is today inextricably linked with the well-known solmization syllables, which, due to circumstances, became known all over the world, especially thanks to the famous film musical The Sound of Music (My Songs, My Dreams, in Serbian). This work once again focuses on a multitude of historical details that seem to call into question Guido's conscious and explicit authorship on the issue of solmization. Adhering to the idea that the truth could most easily be found at its own source or at least in its vicinity, the author of this paper brings again to light some data that have been preserved, but also forgotten. It seems that this could restore the old truth to its original credibility.

Keywords: Guido d'Arezzo, solmization, authorship.

SLAVICA GLUVIĆ (slavica.gluvic@au.unibl.org) graduated from the Faculty of Music in Belgrade at the Department of General Music Pedagogy in the class of prof. Dr. Zorislave Vasiljevic in 1985. In 2006 she received her master's degree at the Academy of Arts, University of Banja Luka, under the mentorship of Prof. PhD Zorislava Vasiljević.

After years of work in primary and secondary music school, she was hired at the Academy of Arts of the University of Banja Luka as an assistant, senior assistant and assistant professor. From year 2016 she is associate professor (Solfege, Solfege Methods). Author of more scientific and professional papers in the field of music pedagogy, on several occasions a member of the jury at the Competition of Music Schools of the Republic of Srpska, one of the permanent authors of the high music school competition tests. She was a lecturer at several seminars related to music pedagogy, as well as at numerous public lectures. She participated in the preparation of new Curricula for primary and secondary music school (Solfege and Theory of Music). Member of the Musicology Society of Republic of Srpska.

ИГОР НИКОЛИЋ (Србија)

Факултет уметности Универзитета у Нишу

Музичка искуства и навике као фактори постигнућа у настави солфеђа

Познато је да рана, неформална музичка искуства позитивно утичу на развој музичких способности, док формално музичко образовање има задатак да способности, знања и вештине поспешује, усмери и развије према индивидуалним могућностима ученика и студената. У раду се сагледава утицај неформалних музичких искустава, као и искустава и навика стечених у току формалног музичког образовања на ниво постигнућа у настави солфеђа. Истраживање је реализовано на узорку студената прве године студијског програма Музичка теорија, при чему су подаци добијени анкетним упитником сагледани у односу на оцене у настави солфеђа (у областима мелодике, ритма и музичког диктата).

Резултати показују да студенти који су у предшколском периоду имали богата музичка искуства имају и више оцене у настави солфеђа, што је статистички значајно у области мелодике. Варијабле повезане са постигнућем у настави солфеђа су учесталост рада на диктатима и двогласном певању у основној музичкој школи, рад на диктатима у средњој школи, начин анализе тоналитета у мелодијским примерима, као и заступљеност корелације међу предметима у СМШ. Анализа података је такође показала да је примена принципа груписања тонова према хармонским функцијама значајно повезана са оценама на диктатима.

Добијени резултати упућују на закључак да би у циљу развоја музичких способности, вештина и знања требало подстицати рана музичка искуства, као и релевантне активности у оквиру музичког образовања које могу да утичу на стварање пожељних навика при доживљавању и извођењу музике.

Кључне ријечи: Музичко искуство, навике, солфеђо, музичка настава, постигнуће.

ИГОР НИКОЛИЋ (igornik.fu@gmail.com) је дипломирао 2005. године на Факултету уметности у Нишу а магистарске студије завршио 2008. године на Факултету музичке уметности у Скопљу. Септембра 2016. године одбранио је докторску дисертацију на Педагошком факултету у Врању,

проучавајући могућности идентификације и подстицања музички талентованих ученика. Од 2006. године ради на Факултету уметности у Нишу у оквиру предмета Солфеђо и Методика наставе солфеђа. Аутор је помоћног уџбеника *Солфеђо – једногласни диктати*, коаутор уџбеника *Солфеђо I* за прву годину основних академских студија, коаутор поглавља у монографији, поред чега је објавио већи број радова у тематским зборницима и научним часописима. Од 2008. до 2014. године уметнички је деловао у оквиру вокалне групе „Constantine“ из Ниша.

Musical experiences and habits as factors of achievement in solfeggio classes

It is known that early, informal music experiences have a positive effect on the musical abilities development, while formal music education tend to enhance and develop knowledge and skills according to the individual abilities of students. The paper examines the influence of informal musical experiences, as well as experiences and habits acquired during formal music education, on the level of achievement in solfeggio classes. The research was conducted on a sample of the first-year students of the study program Music Theory. Data obtained by the questionnaire were considered in relation to the grades in solfeggio (in the fields of melody, rhythm and music dictation).

The results show that students who had rich musical experience in the preschool period have higher grades in solfeggio, which is statistically significant in the field of melody. Variables related to achievement in solfeggio are: working on dictations and two-part singing in primary music school, working on dictations in high school, the way students analyze tonality in melodic examples, while the correlation between subjects in high school showed out as a significant factor. The analysis of the data indicated that the principle of grouping tones according to harmonic functions is significantly related to the grades in dictations.

The obtained results suggest that early musical experiences should be encouraged in order to develop musical abilities, skills and knowledge. We should also strive to use relevant activities within music education that would develop desirable habits in perception and performing music.

Keywords: Musical experience, habits, solfeggio, music education, achievement.

IGOR NIKOLIĆ (igornik.fu@gmail.com) graduated at the Faculty of Arts in Niš in 2005, and completed his master studies at the Faculty of Music Art in Skopje in 2008. Doctoral thesis, based on his research of various possibilities of identification and encouragement of musically gifted pupils, he defended at the Pedagogical Faculty in Vranje in 2016. Igor Nikolić has been teaching the courses in Solfeggio and Solfeggio Teaching Methods at the Faculty of Arts in Niš since 2006. He is the author of a workbook *Solfeggio – one-part dictations*, co-author of a textbook *Solfeggio I*, co-author of one chapter in the monograph. He has published a number of papers in thematic collections of papers and scholarly journals. He was an active member of the vocal group “Constantine” from 2008 to 2014.

LORENA MIHELAC (Slovenia)

Školski centar Novo Mesto

(Re)making tradition: the untold story of children folk songs in Slovenian kindergartens

The paper presents a short analysis of the current embedment of children folk songs in Slovenian kindergartens. It outlines the urge for a renewal of the existing curriculum for kindergarten from the perspective of the preservation of the Slovenian tradition, and within this context, the role of children folk songs. Furthermore, it tackles (still) open issues (i) about an appropriate terminology for children folk songs, (ii) about the relation between children folk songs and children songs created by well-known Slovenian composers, (iii) about the representation of children folk songs in the existing song books for kindergarten, and (iv) about the existing knowledge of children folk songs in future kindergarten teachers. The paper is moreover an open call to music teachers, to (ethno)musicologists, and to all related experts in the European region for the establishment of a publicly open database consisting of children folk songs from all the European countries.

Keywords: Children folk songs, Slovenian tradition, kindergarten, VET education.

LORENA MIHELAC (lorena.mihelac@sc-nm.si) was born on 1963 in Tuzla, Bosna & Hercegovina. In 1984 she graduated at the Academy of music in Zagreb, in 1988 obtained her Master thesis in Novi Sad, at the Academy of arts. In 2012, she obtained her PhD in Intercultural Studies (program Slovene studies), at ZRC SAZU, Ljubljana, Slovenia. In the same year, 2012, she started a new study at the Faculty of information studies in Novo mesto, Slovenia and obtained her diploma thesis in 2015, and in 2017 master thesis. In 2017, she decided to continue with a new doctoral study at the International Postgraduate School at the Jožef Stefan Institute, Slovenia (program "Information and Communication Technologies") under the supervision of Prof. Dr. Geraint A. Wiggins, and co-supervision of Prof. Dr. Janez Povh.

Her research work covers different areas: sport and music, education science, music psychology. From 2015 on, the emphasis is on music perception, especially on the modelling of human perception of music in children. She is a collaborator and supervisor in SciDrom – IoT, ŠC Novo mesto, a scientific lab, at ŠC Novo mesto, covering the area "measurement of loudness" (in preparation for the Dolenjska region), and researching the impact of music on human health (music therapy).

Rimejk tradicije: neispričana priča o dječjim narodnim pjesmama u slovenačkim vrtićima

U radu je predstavljena kratka analiza implementacije dječjih narodnih pjesama u slovenske vrtiće. Ističe potrebu za obnovom postojećeg kurikuluma za vrtić iz perspektive očuvanja slovenske tradicije, a u tom kontekstu i ulogu dječje narodne pjesme. Nadalje, otvorena pitanja (i) o terminologiji za dječje narodne pjesme, (ii) o odnosu između dječjih narodnih pjesama i dječjih pjesama koje su napisali poznati slovenski skladatelji, (iii) o zastupljenosti dječje narodne pjesme u postojećim pjesmaricama za vrtić i (iv) o postojećem znanju budućih odgojitelja u vrtiću glede dječjih narodnih pjesama. Članak je osim toga otvoren poziv učiteljima glazbe, (etno) muzikolozima i svim srodnim stručnjacima u europskoj regiji za

uspostavljanje javno otvorene baze podataka koja bi obuhvaćala dječje narodne pjesme iz svih europskih zemalja.

Ključne riječi: dječje narodne pjesme, slovenačka tradicija, vrtići, VET edukacija.

LORENA MIHELAC (lorena.mihelac@sc-nm.si) rođena je 1963. godine u Tuzli, Bosna i Hercegovina. 1984. diplomirala je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, 1988. magistrirala u Novom Sadu na Umjetničkoj akademiji. 2012. godine doktorirala je na interkulturalnim studijima (program Slovenistika) na ZRC SAZU, Ljubljana, Slovenija. Iste 2012. godine se je upisala na novi studij na Fakultetu informacijskih studija u Novom mjestu u Sloveniji i diplomirala 2015., a 2017. magistrirala na istom fakultetu. Iste godine, se je odlučila da upiše novi doktorski studij na Međunarodnoj poslijediplomskoj školi na Institutu Jožef Stefan, Slovenija - program „Informacijske i komunikacijske tehnologije“ (mentor prof. Dr. Gerainta A. Wigginsa, i sumentor prof. dr. Janez Povh).

Njezin istraživački rad pokriva različita područja: sport i glazbu, obrazovne znanosti, glazbenu psihologiju. Od 2015. nadalje naglasak je na percepciji glazbe, posebno na modeliranju ljudske percepcije glazbe kod djece. Suradnica je u SciDrom - IoT, ŠC Novo mjesto, znanstvenom laboratoriju, u sklopu centra ŠC Novo mjesto, pokrivajući područje buke - glasnosti u Dolenjskoj regiji i istražujući utjecaj glazbe na ljudsko zdravlje (muzička terapija).

СЕСИЈА А2 / SESSION А2

ИВАНА ДРОБНИ (Србија)

Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

ГОРДАНА КАРАН (Србија)

Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

ЈЕЛЕНА ЦВЕТКОВИЋ ЦРВЕНИЦА (Србија)

Факултет уметности Универзитета у Нишу

САША ПАВЛОВИЋ (Република Српска, БиХ)

Академија умјетности Универзитета у Бањој Луци

ИВАНА ХРПКА ВЕШКОВАЦ (Србија)

Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

ВЕДРАНА МАРКОВИЋ (Црна Гора)

Музичка академија у Цетињу Универзитета Црне Горе

Online настава Солфеђа и Методике наставе солфеђа на високошколским установама у региону – изазови и искуства

Измењен режим живота и рада које је наметнула глобална пандемија 2020. године, неминовно су условили и велике потресе и промене у образовању и облицима реализације наставе. У избегавању директних контаката велики број образовних институција у Европи, свету и разумљиво и у нашим срединама, (пре)оријентисао се на наставу на даљину. Испоставило се да је ова неминовност и 'нова реалност' у појединим општеобразовним наставним дисциплинама, односно наставним предметима релативно лако и несметано примењена, док је у онима где долази до изражаја директна комуникација, блиска интеракција и групни рад било препрека које су изискивале велика прилагођавања и модификације метода и облика рада. Музичка настава, са својим специфичностима, уз изостанак искуства у раду на даљину њених директних учесника, знатно је трпела на квалитету у почетним месецима пандемије. Годину дана касније, чини се да су се извесна решења искристалисала, наставници и студенти прилагодили новонасталој ситуацији, те ће у овом излагању бити говора о фазама 'транзиције' и изазовима које је требало савладати у оквиру рада на звуку на настави Солфеђа и Методики наставе солфеђа на универзитетском нивоу. У том смислу ће бити приказане праксе појединих наставника Факултета музичке уметности у Београду, Факултета уметности у Нишу, Академије умјетности у Бања Луци и Музичкој академији на Цетињу.

Кључне ријечи: Настава на даљину, информационо-комуникационе технологије, Методика наставе солфеђа, Солфеђо, облици рада.

ИВАНА ДРОБНИ (ivana.drobni@gmail.com) је на Факултету музичке уметности у Београду запослена од 1989. године. Данас, у звању редовног професора, предаје на свим нивоима студија Солфеђо, Методикау наставе солфеђа. У фокусу њеног интересовања налази се настава солфеђа,

теме везане за развој музичке писмености и историјат српске музичке педагогије. Излагала је радове на домаћим и међународним научним и стручним скуповима и у националним и међународним научним часописима. Одржала је низ семинара за стручно усавршавање наставника у Србији и Републици Српској и учествовала у изради Наставних планова и програма за Солфеђо и Теорију музике у основном и средњем музичком образовању. Такође, као аутор и коаутор реализовала је бројне уџбенике и приручнике намењене настави Солфеђа и Теорије музике за све нивое музичког образовања. Као гостујући професор остварила је сарадњу са Учитељским факултетом у Београду, Факултетом уметности у Нишу, Академијом уметности у Новом Саду, Академијом умјетности у Бањалуци, Академијом умјетности Универзитета Слобомир П и Педагошким факултетом у Бијељини.

ГОРДАНА КАРАН (karan.gordana@gmail.com) је на Факултету музичке уметности у Београду дипломирала на Одсеку за општу музичку педагогију, магистирала и одбранила докторску дисертацију На Факултету музичке уметности је запослена од 1995. године. Године 2010. изабрана је у звање редовног професора на Катедри за солфеђо и музичку педагогију. Аутор је монографије *Милоје Милојевић у свету музичке педагогије* (2015). Коаутор је актуелне уџбеничке и приручничке литературе за наставу солфеђа у средњој музичкој школи и факултету музичке уметности. Такође, коаутор је збирке ауторских композиција за наставни предмет *Тембровска одређеност аудитивног опажања* као и *Антологије српске музике за дечји и женски хор композитора друге половине 19. и прве половине 20. века* у три дела. Аутор је објављених чланака из области музичке педагогије. Под менторством Гордане Каран дипломске/мастер радове одбранило је 42 студената Факултета музичке уметности у Београду и Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу. Ментор је на изради докторских дисертација из области музичке педагогије. Координатор је за науку при Деканату Факултета музичке уметности у Београду.

ЈЕЛЕНА ЦВЕТКОВИЋ ЦРВЕНИЦА (lesnjakjelena@gmail.com), редовни професор и шеф Катедре за солфеђо на Факултету уметности Универзитета у Нишу. Аутор уџбеника „Солфеђо за прву годину академских студија“. У издању Факултета уметности у Нишу и центра САНУ објавила монографију под називом „Иманентни слух и рецепција музике“. У периоду од 2016. до 2019. године главни и одговорни уредник националног научног часописа „Артефакт“ Факултета уметности Универзитета у Нишу. Учесник научних скупова у Србији, Црној Гори, Републици Српској, Хрватској, Македонији, Немачкој, Румунији и Бугарској. Члан Организационог одбора Фестивала ЛЕДАМУС од оснивања. Добитник Светосавске повеље за изузетан допринос у области културе (2013), и Октобарске награде - медаље Града Лесковца за изузетан допринос неговању културних вредности. Оснивач, диригент и уметнички руководилац Градског дечјег хора „Звезде“ из Лесковца.

САША ПАВЛОВИЋ (sasa.pavlovic@au.unibl.org) редовни професор, шеф Катедре за солфеђо и музичку педагогију на Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци. Дипломирао и магистрирао је на Академији умјетности у Бањој Луци на одсеку за општу музичку педагогију под менторством др Зориславе М.Васиљевић. Докторску дисертацију под називом *Могућности примене информационо-комуникационе технологије у настави музичког описмењавања* одбранио је на Академији умјетности под менторством проф. др Гордане Стојановић. Аутор је већег броја научних и стручних радова из области музичке педагогије, примера за такмичења музичких школа као и великог броја музичких аранжмана за разне саставе и позоришне представе. Реализатор је бројних педагошких и уметничких пројеката и члан жирија на различитим музичким фестивалима и такмичењима у земљи и иностранству. Поред наведеног, у својству уметничког руководиоца етно групе „Ива“, клавијатуристе и аутора музичких аранжмана

реализовао је велики број концерата у земљи и иностранству. Као музички полипрагматик добитник је бројних награда и друштвених признања.

ИВАНА ХРПКА ВЕШКОВАЦ (i.hrpka@hotmail.com) дипломирала је на Одсеку за општу музичку педагогију Факултета музичке уметности у Београду (1986). Звање магистра стекла је 1991. године. Докторску тезу „Искусва и методе француске и бугарске школе солфеђа – анализе и разматрања“ одбранила је 2002. године (ФМУ Београд). Као студент последипломских студија награђена је Сребрном медаљом Универзитета уметности у Београду. Од 1986. године на ФМУ у Београду предаје Солфеђо и Методику наставе солфеђа, од школске 2018/2019. године и обавезни предмет на мастер академским студијама Методика наставе теорије музике. Учесник је међународних научних скупова, симпозијума, као и педагошких форума. Основно опредељење у научно-истраживачком раду усмерила је ка проучавању историјских музичко-педагошких токова и оформљених школа солфеђа у знаменитим европским центрима. Поред тога, бави се истраживањима везаним за могућност имплементације иностраних идеја, метода и система у савременој српској настави солфеђа. Објавила је књигу *Практикум за солфеђо – Мелодика: певање и диктат*.

ВЕДРАНА МАРКОВИЋ (vedrana.mark@t-com.me), (1975) рођена је у Сплиту (Хрватска). Докторирала је 2015. године на Факултету музичке уметности у Београду. Запослена је на Музичкој академији на Цетињу, где је од 2009. у звању доцента, на предметима Солфеђо и Методика наставе солфеђа. Активно учествује на научним скуповима у Црној Гори и иностранству. Објавила је монографију *Почетна настава солфеђа у раду са слијепом и слабовидом дјецом*, практикум за наставу солфеђа, уџбеник за гимназију *Музика – мој језик* (у коауторству), уџбенике за први, други и трећи разред музичке школе за предмет солфеђо *Музички кораџи 1, 2 и 3* (у коауторству) и преко тридесет стручних радова. Подручје посебног интересовања представља музичко образовање дјете са оштећењем вида, као и примјена примјера из црногорске музичке баштине у музичкој настави, а посебно у настави солфеђа.

Online Teaching of Solfeggio and the Solfeggio Teaching Methodology at Higher Educational Institutions in the Region – Challenges and Experiences

The changes in the way we live and work, imposed by the 2020 pandemic, have inevitably affected education and the ways teaching is conducted. In order to avoid direct contact, a large number of educational institutions in Europe and the world at large, and understandably in our region as well, have turned to distance learning as an alternative. While this inevitable shift to a “new normal” has been made relatively easily and painlessly in some general educational fields and subjects, in those fields where direct communication, close interaction and working in groups are a core part there were obstacles that required gross modifications and adaptations of the methods of work. Musical education, with its unique qualities and lack of experience in the field when it came to remote working among those directly involved, suffered a noticeable decline in quality in the initial months of the pandemic. One year on, it seems some solutions have materialised and teachers and students have adapted to the new circumstances, and so this presentation will discuss the phases of this ‘transition’ and the challenges that had to be overcome in the teaching of Solfeggio and Methodology of Solfeggio Teaching, or the Methodology of Musical Literacy, at the university level. To that end, the

practices of select teachers at the Faculty of Musical Art in Belgrade, the Faculty of Art in Nis, the Academy of Art in Banja Luka and the Music Academy in Cetinje are highlighted.

Keywords: Online lessons, Information and communications technologies, Solfeggio teaching Methodology, Solfeggio, Teaching forms.

IVANA DROBNI (ivana.drobni@gmail.com), has worked at the Faculty of Music in Belgrade since 1989 and teaches at all levels of study as a Full Professor. The focus of her concern is primarily the teaching of Solfeggio and topics related to the development of music literacy, and the history of Serbian music pedagogy. She has held a series of LLL Courses for the professional development of teachers in Serbia and Bosnia and Herzegovina. She has also participated in the development of curricula for Solfeggio in primary and middle musical education, and has published papers in national and international scientific publications as well as holding presentations at various domestic and international conferences. As author or co-author she was involved in the creation of numerous textbooks and teaching manuals for Solfeggio and Music Theory for all levels of music education. As visiting professor Ivana Drobni has also worked with the Teacher Education Faculty in Belgrade, Faculty of Arts in Niš, Academy of Arts in Banja Luka, the Slobomir P University's Art Academy and the Faculty of Pedagogy in Bijeljina (Serb Republic, Bosnia and Herzegovina).

GORDANA KARAN (karan.gordana@gmail.com), graduated from the Faculty of Music at the University of Arts in Belgrade at the Department for Music Pedagogy, and later defended her master's and doctoral theses there. She has been employed by the Faculty of Music since 1995, and in 2010 was elected Full Professor at the Department for Solfeggio and Music Pedagogy. Gordana Karan is the author of the monograph *Miloje Milojevic in the World of Music Pedagogy*, co-author of the teaching literature – textbooks and manuals – used at secondary music schools and the Faculty of Music. She is also co-author of the collection of authored music for the subject Timbral Distinction in Aural Perception as well as of the *Anthology of Serbian Music for Children and Female Choir from Composers of the Late 19th and Early 20th Century* in three volumes. Gordana Karan is also the author of numerous published articles in the field of music pedagogy. 42 students from the Faculty of Music in Belgrade, and the Faculty of Philology and Art (FILUM) in Kragujevac, have defended their graduate or master's thesis under her mentorship. She provides mentorship for doctoral dissertations in the field of music pedagogy. She is the science coordinator for the Office of the Dean of the Faculty of Music.

JELENA CVETKOVIĆ CRVENICA (lesnjakjelena@gmail.com), full professor and head of the Solfeggio Department at the Faculty of Arts, University of Nis. Author of the instruction book "Solfeggio for the first year of academic studies", and monography entitled "Immanent Hearing and Music Reception", published by the Faculty of Arts in Nis and the SASA Center. Editor-in-chief of the national scientific journal "Artefact", Faculty of Arts, University of Nis from 2016 to 2019. Participant of scientific conferences in Serbia, Montenegro, Republika Srpska, Croatia, Macedonia, Germany, Romania and Bulgaria. Member of the Organizing Committee of the LEDAMUS festival since its establishment. Winner of the Saint Sava Charter for outstanding contribution in the field of culture (2013), and the October Award - medal of the City of Leskovac for outstanding contribution to the nurturing of cultural values. Founder, conductor and artistic director of the Children's Choir "The Stars" from Leskovac.

SAŠA PAVLOVIĆ (sasa.pavlovic@au.unibl.org), full professor, head of the Department for solfeggio and music theory at the Academy of Arts, University of Banja Luka. At this institution, he also obtained his Bachelor and Master degrees under the mentorship of Zorislava M.Vasiljević. He defended his doctoral thesis entitled "The Possibilities of Implementing Information and Communication Technology in the Teaching of Musical Literacy" at the Academy of Arts of the University of Banja Luka, under the mentorship of Prof. Dr. Gordana Stojanovic. He is the author of numerous scientific and professional papers in the field of music pedagogy, tests for music school competitions, and music

arrangements for various ensembles and theater performances. He has been the implementor of many projects in the field of pedagogy and art, and member of the jury in a variety of music festivals and competitions in his country and abroad. Finally, besides being the art director of ethno group „Iva“, he is the pianist and music arranger of all its songs which were performed in lots of concerts here and abroad. As a music polymath, he received plenty of rewards and recognition.

IVANA HRPKA VEŠKOVAC (i.hrpka@hotmail.com), graduated from the Department of General Music Pedagogy at the Faculty of Music in Belgrade (1986). The master's degree was acquired in 1991. She defended her doctoral thesis "Experiences and Methods of the French and Bulgarian Solfeggio Schools - Analyzes and Considerations" in 2002. As a student of postgraduate studies, she was awarded the Silver Medal of the University of Arts in Belgrade. Since 1986 she has been working at FMU in Belgrade (courses: Solfeggio and Methods teaching solfeggio, from school year 2018/2019 and obligatory subject to Master Academic Studies Methodology of Teaching Music Theory. She is a participant in international scientific conferences, symposiums, and pedagogical forums. Her main focus in scientific research was directed towards the study of historical musical pedagogical flows and the established solfeggio schools in the famous European centers. In addition, she deals with research related to the possibility of implementing foreign ideas, methods and systems in contemporary Serbian teaching of solfeggio. She has published a book: Practicum for solfeggio - Melody: singing and dictation.

VEDRANA MARKOVIĆ (vedrana.mark@t-com.me), was born in Split (Croatia). She graduated from the Faculty of Music in Belgrade, PhD (2015). She is an employee at the Music Academy in Cetinje as an Assistant Professor since 2009. She participates actively in scientific gatherings in Montenegro and the region. So far, she has published one monograph, exercises for a solfeggio class, the book sets for the first, the second and the third grades of music school (*Music steps 1, 2 and 3*), and around thirty studies. Special area of interest represents music education of children with visual impairment, so does implementation of examples from Montenegrin music heritage in music education, especially in solfeggio teaching.

VEDRANA MARKOVIĆ (Crna Gora)

Muzička akademija u Cetinju Univerziteta u Crnoj Gori

IVANA DROBNI (Srbija)

Fakultet muzičke umetnosti Univerziteta umetnosti u Beogradu

Stručno usavršavanje nastavnika – korelacija nastave solfeđa i instrumentalne nastave

Činjenica da nastavu solfeđa i instrumenata u našoj sredini karakteriše neujednačenost po pitanju metodičkih prilaza nalagala je autorima ovog rada da, osvetljavajući neke od ključnih metodičkih principa i najvažnijih etapa muzičkog obrazovanja, sugerišu metodičke pristupe koji bi podjednako bili razumljivi i primjenljivi u širokom kontekstu vokalno-instrumentalne nastave. Razjašnjavanjem toka procesa razvoja muzičke pismenosti sa aspekta nastave solfeđa i neophodnosti primene određenih metodskih postupaka i u nastavi instrumenata, definisane su metodičke 'uporišne tačke' koje daljom razradom i prilagođavanjem mogu dovesti do stvaranja metodičkog pravca primenljivog u ukupnoj vokalno-instrumentalnoj nastavi. Sa tom idejom i ciljem osmišljen je Program usavršavanja nastavnika „Korelacija nastave solfeđa i instrumentalne nastave“ akreditovan u Zavodu za školstvo Crne Gore, koji je u februaru 2021. godine pohađala grupa nastavnika različitih profila zaposlena u JUŠMB „Vasa Pavić“ u

Podgorici. U okviru programa obuke nastavnici su imali priliku da upoznaju metodске postupke koji doprinose neophodnom povezivanju instrumentalne nastave sa nastavom solfeđa. Kroz dugogodišnju praksu i uvidom u aktuelno stanje u muzičkoj nastavi, predavači i organizatori bili su na stanovištu da se metodički prilazi u okvirima instrumentalne i nastave solfeđa veoma malo ili gotovo uopšte ne prožimaju, te je u okviru obuke, između ostalog, predložen sistem rada koji bi mogao dovesti do značajnog povezivanja pomenutih nastavnih disciplina i, posledično, voditi unapređenju nastave. U radu će biti predstavljen sadržaj obuke i stavovi nastavnika – učesnika obuke – prije sprovedenog programa, kao i aktivnosti koje su usledile nakon njegove realizacije.

Ključne riječi: Solfeđo, instrumentalna nastava, korelacija, koaptacija, nastavni programi.

VEDRANA MARKOVIĆ (vedrana.mark@t-com.me), (1975) rođena je u Splitu (Hrvatska). Doktorirala je 2015. godine na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu. Zaposlena je na Muzičkoj akademiji na Cetinju, gdje je od 2009. u zvanju docenta, na predmetima Solfeđo i Metodika nastave solfeđa. Aktivno učestvuje na naučnim skupovima u Crnoj Gori i inostranstvu. Objavila je monografiju *Početna nastava solfeđa u radu sa slijepom i slabovidom djecom*, praktikum za nastavu solfeđa, udžbenik za gimnaziju *Muzika – moj jezik* (u koautorstvu), udžbenike za prvi, drugi i treći razred muzičke škole za predmet solfeđo *Muzički koraci 1, 2 i 3* (u koautorstvu) i preko trideset stručnih radova. Područje posebnog interesovanja predstavlja muzičko obrazovanje djece sa oštećenjem vida, kao i primjena primjera iz crnogorske muzičke baštine u muzičkoj nastavi, a posebno u nastavi solfeđa.

IVANA DROBNI (ivana.drobni@gmail.com) je na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu zaposlena od 1989. godine. Danas, u zvanju redovnog profesora, predaje na svim nivoima studija Solfeđo, Metodiku nastave solfeđa. U fokusu njenog interesovanja nalazi se nastava solfeđa, teme vezane za razvoj muzičke pismenosti i istorijat srpske muzičke pedagogije. Izlagala je radove na domaćim i međunarodnim naučnim i stručnim skupovima i u nacionalnim i međunarodnim naučnim časopisima. Održala je niz seminara za stručno usavršavanje nastavnika u Srbiji i Republici Srpskoj i učestvovala u izradi Nastavnih planova i programa za Solfeđo i Teoriju muzike u osnovnom i srednjem muzičkom obrazovanju. Takođe, kao autor i koautor realizovala je brojne udžbenike i priručnike namenjene nastavi Solfeđa i Teorije muzike za sve nivoe muzičkog obrazovanja. Kao gostujući profesor ostvarila je saradnju sa Učiteljskim fakultetom u Beogradu, Fakultetom umetnosti u Nišu, Akademijom umetnosti u Novom Sadu, Akademijom umjetnosti u Banjaluci, Akademijom umjetnosti Univerziteta Slobomir P i Pedagoškim fakultetom u Bijeljini.

Professional Training of Teachers – Correlations Between Solfeggio and Instrument Teaching

The fact that Solfeggio and instrument teaching in our region are characterised by inconsistencies in methodological approaches has led the authors of this work to, in the course of highlighting some key methodological principles and the most important stages of musical education, suggest methodological approaches that would be equally understandable and applicable in the wider context of vocal-instrumental teaching. By clarifying the course of the development of musical literacy from the standpoint of solfeggio, as well as the necessity of also applying certain methodological approaches in instrument teaching, methodological bases have been established that can, through further development and adaptation, lead to the development of a methodological approach that is applicable to general vocal-instrumental

teaching as a whole. For this purpose, the teachers' professional training programme "Correlations Between Solfeggio and Instrument Teaching" was accredited by the Bureau of Education in Montenegro, and was attended in February 2021 by a number of teachers of varying backgrounds from the Vasa Pavic Music School in Podgorica. As part of the training programme, teachers had an opportunity to become familiar with methodological processes that would contribute to the necessary integration of instrument teaching with solfeggio teaching. Based on many years of practical experience and insights into the current state of musical education, speakers and organisers showed that contemporary methodological approaches to solfeggio and instrument teaching had very little overlap, and, as part of the training, suggested a system of work that could lead to much greater integration between the aforementioned teaching disciplines and, consequently, lead to an improvement in teaching practice. This work will present the contents of the training course and the views of the teachers participating in the training course before it was conducted, as well as activities that followed the completion of the course.

Keywords: Professional Training of Teachers -- Correlations Between Solfeggio and Instrument Teaching.

VEDRANA MARKOVIĆ (vedrana.mark@t-com.me), (1975) was born in Split (Croatia). She graduated from the Faculty of Music in Belgrade, PhD (2015). She is an employee at the Music Academy in Cetinje as an Assistant Professor since 2009. She participates actively in scientific gatherings in Montenegro and the region. So far, she has published one monograph, exercises for a solfeggio class, the book sets for the first, the second and the third grades of music school (*Music steps 1, 2 and 3*), and around thirty studies. Special area of interest represents music education of children with visual impairment, so does implementation of examples from Montenegrin music heritage in music education, especially in solfeggio teaching.

IVANA DROBNI (ivana.drobni@gmail.com) has worked at the Faculty of Music in Belgrade since 1989 and teaches at all levels of study as a Full Professor. The focus of her concern is primarily the teaching of Solfeggio and topics related to the development of music literacy, and the history of Serbian music pedagogy. She has held a series of LLL Courses for the professional development of teachers in Serbia and Bosnia and Herzegovina. She has also participated in the development of curricula for Solfeggio in primary and middle musical education, and has published papers in national and international scientific publications as well as holding presentations at various domestic and international conferences. As author or co-author she was involved in the creation of numerous textbooks and teaching manuals for Solfeggio and Music Theory for all levels of music education. As visiting professor Ivana Drobni has also worked with the Teacher Education Faculty in Belgrade, Faculty of Arts in Niš, Academy of Arts in Banja Luka, the Slobomir P University's Art Academy and the Faculty of Pedagogy in Bijeljina (Serb Republic, Bosnia and Herzegovina).

АЛЕКСАНДРА БРАНКОВИЋ (Србија)

Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

Полифункционалност српске народне песме у почетном музичком описмењавању у настави Солфеђа

Полифункционалност српске народне песме уочава се и на макро и на микро плану музичког образовног система. На макро плану полифункционалност народне песме у музичком образовању манифестује се кроз њену улогу као репрезента српске музичке традиције, наслеђа и идентитета те својеврсног културног и социолошког феномена. Потом кроз њену образовну улогу и употребу у оквиру наставе солфеђа у нижим музичким школама у Србији, што би требало да мапира примену народне песме у почетном музичком описмењавању као најзначајнијем сегменту процеса рада на музичкој писмености ученика.

Васпитна улога је трећа али не и најмање значајна функција српске народне песме у образовању. Кроз историју српске музичке педагогије сагледава се да је током 19. а и великим делом 20. века била наглашена васпитна улога наставе нотног певања, посебно кроз учење народних те и родољубивих песама. Подразумева се да су све три улоге народне песме у настави солфеђа у интеракцији.

На микро плану музичког образовања полифункционалност српске народне песме је изражена у оквиру образовног аспекта наставе почетног музичког описмењавања те наставе Солфеђа. У оквиру тога српска народна песма се користи за рад на великом броју музичких елемената из области мелодике и ритма. Циљ рада је да акцентује њену полифункционалну улогу у оквиру образовног аспекта наставе Солфеђа јер је она посебно истиче као неопходну музичку грађу за рад у настави.

Кључне ријечи: Народна песма, почетно музичко описмењавање, настава Солфеђа, полифункционалност.

АЛЕКСАНДРА БРАНКОВИЋ (aleksandra.brankovic@fmu.bg.ac.rs) је рођена у Београду 1988. године. Основне академске студије завршила је на Факултету музичке уметности у Београду, на студијском програму Општа музичка педагогија. Мастер студије завршила је 2012. године на истом Факултету на студијском програму Науке о уметности. 2013. године уписала је докторске академске студије на Факултету музичке уметности у Београду, студијски програм Науке о уметности. Од 2016. године запослена је на Факултету музичке уметности у Београду, на Катедри за солфеђо и музичку педагогију као асистент за ужу теоријско-уметничку област Солфеђа и Методике наставе солфеђа.

Poli-function of Serbian folk song in the initial musical literacy in Solfeggio teaching

The poli-function of Serbian folk song can be seen on both the macro and micro levels of the music education system. At the macro level, the poli-function of folk song in music education is manifested through its role as a representative of the Serbian musical tradition, heritage and identity, and a kind of cultural and sociological phenomenon. Then, through its educational

role and use within the Solfeggio teaching in primary music schools in Serbia, which should map the application of folk songs in initial music literacy as the most important segment of the process of working on musical literacy of students. The educational role is the third but not the least important function of the Serbian folk song in education. Throughout the history of Serbian music pedagogy, it can be seen that during the 19th and a large part of the 20th century, the educational role of Solfeggio teaching was emphasized, especially through the learning of folk and patriotic songs. All three roles of the folk song in the Solfeggio teaching are in interaction. At the micro level of music education, the poli-function of Serbian folk song is expressed within the educational aspect of initial music literacy and Solfeggio teaching. Within that, Serbian folk song is used to work on a large number of musical elements in the field of melody and rhythm. The aim of the paper is to emphasize its poli-function within the educational aspect of Solfeggio teaching, because it especially emphasizes it as a necessary musical material for work in teaching.

Keywords: Folk song, initial musical literacy, Solfeggio teaching, poli-function.

ALEKSANDRA BRANKOVIĆ (aleksandra.brankovic@fmu.bg.ac.rs) was born in Belgrade in 1988. She completed her basic academic studies at the Faculty of Music in Belgrade, at the General Music Pedagogy program. She completed her MA in 2012 at the same Faculty at the study program of the Science of Art. In 2013, she enrolled in doctoral academic studies at the Faculty of Music in Belgrade, a study program on Science of Art. Since 2016, she has been working at the Faculty of Music in Belgrade, at Solfeggio and music pedagogy department, as an assistant for the narrow theoretical and artistic field of Solfeggio and solfeggio teaching methodology.

ИВАНА ХРПКА ВЕШКОВАЦ (Србија)

Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

Етносолфеђо – прилог истраживању присуства традиционалне народне песме у руској литератури за солфеђо

У непрегледном пространству руских књига за солфеђо, објављиваних од последњих деценија 19. века до данашњих дана, скоро неупадљиво се појавио наслов Михаила Лобанова – *Етносолфеджио*. Те 1996. године, када је објављено прво издање, чинило се да је наведена публикација донела велики преокрет у литератури за солфеђо, пре свега, због упечатљивог и јединственог наслова који је недвосмислено указивао на везу солфеђа и традиционалне народне музике. Па ипак, имајући на уму да је, како програмски оквир, тако и педагошко-стваралачки импулс, увелико акцендовао улогу народне песме у музичком образовању, претпоставило се да је и корен овог приступа много дубљи и да сеже у далеку прошлост и сам почетак настајања руске литературе за солфеђо. У том смислу, овај рад ће бити посвећен истраживању периодике у којој је евидентно присуство руске народне песме у садржају књига за солфеђо. При том, посебна пажња биће усмерена ка приступима и концептима у литератури који су, посредно или непосредно, указивали на чврсту везу између музичке традиције и музичког описмењавања, свакако не занемарујући један од основних руских методичких постулата – развој слуха и разумевање музичке грађе коју карактерише „фолклорни

стил“. Значај истраживања моћи ће да се сагледа и у ширем (и очекиваном) контексту, у коме ће руска искуства представљати један од могућих модела за успостављање чвршће везе између српске народне музике и наставе солфеђа.

Кључне ријечи: Етносолфеђо, традиционална народна песма, руска литература за солфеђо, Михаил Лобанов.

ИВАНА ХРПКА ВЕШКОВАЦ (i.hrpka@hotmail.com) дипломирала је на Одсеку за општу музичку педагогију Факултета музичке уметности у Београду (1986). Звање магистра стекла је 1991. године. Докторску тезу „Искуства и методе француске и бугарске школе солфеђа – анализе и разматрања“ одбранила је 2002. године (ФМУ Београд). Као студент последипломских студија награђена је Сребрном медаљом Универзитета уметности у Београду. Од 1986. године на ФМУ у Београду предаје Солфеђо и Методику наставе солфеђа, од школске 2018/2019. године и обавезни предмет на мастер академским студијама Методика наставе теорије музике. Учесник је међународних научних скупова, симпозијума, као и педагошких форума. Основно опредељење у научно-истраживачком раду усмерила је ка проучавању историјских музичко-педагошких токова и оформљених школа солфеђа у знаменитим европским центрима. Поред тога, бави се истраживањима везаним за могућност имплементације иностраних идеја, метода и система у савременој српској настави солфеђа. Објавила је књигу Практикум за солфеђо – Мелодика: певање и диктат.

Ethnosolfeggio - a Contribution to the Research of the Presence of Traditional Folk Song in Russian Literature for Solfeggio

In the vast expanse of Russian books on solfeggio, published from the last decades of the 19th century to the present day, the title of Mihail Lobanov - *Этносолъфеджио* - has appeared almost inconspicuously. In 1996, when the first edition was published, it seemed that the mentioned publication brought a big change in the literature for solfeggio, primarily because of the impressive and unique title which unequivocally indicated the connection between solfeggio and traditional folk music. However, bearing in mind that both the program framework and the pedagogical-creative impulse greatly emphasized the role of folk songs in music education, it was assumed that the root of this approach is much deeper and dates back to the distant past and the very beginning of Russian literature for solfeggio. In that sense, this paper will be dedicated to the research of periodicals in which the presence of Russian folk songs in the content of solfeggio books is evident. In doing so, special attention will be paid to approaches and concepts in literature that, directly or indirectly, indicated a strong link between musical tradition and musical literacy, certainly not neglecting one of the basic Russian methodological postulates - hearing development and understanding of musical material "folklore style". The significance of the research can be seen in a broader (and expected) context, in which Russian experiences will be one of the possible models for establishing a stronger connection between Serbian folk music and the teaching of solfeggio.

Key words: Ethnosolfeggio, traditional folk song, Russian solfeggio literature, Mihail Lobanov.

IVANA HRPKA VEŠKOVAC (i.hrpka@hotmail.com), graduated from the Department of General Music Pedagogy at the Faculty of Music in Belgrade (1986). The master's degree was acquired in 1991. She

defended her doctoral thesis "Experiences and Methods of the French and Bulgarian Solfeggio Schools - Analyzes and Considerations" in 2002. As a student of postgraduate studies, she was awarded the Silver Medal of the University of Arts in Belgrade. Since 1986 she has been working at FMU in Belgrade (courses: Solfeggio and Methods teaching solfeggio, from school year 2018/2019 and obligatory subject to Master Academic Studies Methodology of Teaching Music Theory. She is a participant in international scientific conferences, symposiums, and pedagogical forums. Her main focus in scientific research was directed towards the study of historical musical pedagogical flows and the established solfeggio schools in the famous European centers. In addition, she deals with research related to the possibility of implementing foreign ideas, methods and systems in contemporary Serbian teaching of solfeggio. She has published a book: Practicum for solfeggio - Melody: singing and dictation.

CECIJA A3 / SESSION A3

DANIJELA VIDANOVIĆ (Srbija)

EMILIJA POPOVIĆ (Srbija)

Akademija tehničko vaspitačkih strukovnih studija Niš - odsek u Pirotu

Projektni pristup u muzičkom vaspitanju predškolske dece

U radu je razmatran značaj projektnog pristupa u v-o radu sa decom predškolskog uzrasta, kao i mogućnosti koje otvara ovakav pristup u domenu muzičkog vaspitanja. Polazi se od teorijskog okvira koji prevazilazi korišćenje projektnog učenja kao izdvojene v-o metode, ili aktivnosti sa decom. Projektni pristup u novim Osnovama programa „Godine uzleta“ se shvata kao kontinuiran i fleksibilan način učenja zasnovan na dobrobiti, odnosima i delanju. Ovako shvaćen projektni pristup predstavlja okvir u kome se integrišu igra, planirano učenje i učenje u praktičnim životnim situacijama. Bez obzira što je godinama unazad osporavana slika deteta kao kompetentnog bića (dete kao nezrelo, nemoćno, nedoraslo, kandidat za život...), u savremenoj pedagogiji detinjstva, dominantna je slika aktivnog i kompetentnog deteta, koje se na sasvim individualan i jedinstven način uključuje u socijalni kontekst. U tom smislu, projekti omogućavaju deci da istražuju u situacijama koje za njih imaju smisla, kao i da na kreativan način grade nova iskustva kroz razvijanje odnosa sa drugima, učeći od drugih i deleći svoje iskustvo sa drugima. Isto tako, ako se ima u vidu oblast umetnosti, moguće je prevazići staru praksu veštačkog izdvajanja muzičkih sadržaja, jer kroz projekte muzički sadržaji postaju životni i smisleni, njih je moguće istraživati i upoznavati kroz različite načine učešća i razmene. U projektima se to vrednuje kao značajan doprinos zajednici učenja.

Ključne riječi: Projektni pristup, savremena pedagogija detinjstva, muzičko vaspitanje, igra, zajednica učenja.

DANIJELA VIDANOVIĆ (info@akademijanis.edu.rs) rođena 1965 god. u Pirotu. Završila osnovne studije pedagogije na Filozofskom fakultetu, a zatim i magistarske i doktorske studije na grupi za pedagogiju u Novom Sadu. Naučna zvanja magistra i doktora pedagoških nauka je stekla u oblasti predškolske pedagogije, pod mentorstvom Akademika Emila Kamenova. Od 1996 god. radi, najpre kao nastavnik praktične nastave, a zatim i kao profesor na Višoj, sada Visokoj školi strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Pirotu. U periodu od 2007 do 2011, radi kao asistent na Filozofskom fakultetu u Nišu na grupi za pedagogiju, a od 2012 do 2018 kao direktor i profesor Visoke škole za obrazovanje vaspitača. Sada radi kao prof. struk. studija na predmetima iz oblasti Predškolske pedagogije na Akademiji tehničko vaspitačkih strukovnih studija, odsek u Pirotu.

EMILIJA POPOVIĆ (info@akademijanis.edu.rs) prof. strukovnih studija u Akademiji tehničko vaspitačkih strukovnih studija, izbor u zvanje za oblast Metodika muzičkog vaspitanja, gde predajem sve predmete u ovoj oblasti na Osnovnim i Master studijama u Odseku Pirot.

„Efekti sistema muzičkih igara na razvoj muzičkog izražavanja i kreativnosti kod dece predškolskog uzrasta“, je tema doktorske disertacije koju sam odbranila na Univerzitetu u Nišu, a 2008 god. odbranila sam magistarsku tezu. Na mestu direktora muzičke škole radila sam od njenog osnivanja, čiji sam akter, a datum odobrenja Vlade R. Srbije kao i moje stupanje na dužnost je 04.10.2002., kada škola počinje sa radom pod imenom „dr Dragutin Gostuški. Od otvaranja škole, organizovala sam takmičenje orkestara i horova Osnovnih i Osnovnih muzičkih škola za pirotski okrug, što je kasnije postalo obavezni deo

školskog plana i programa u ovim školama. Do otvaranja muzičke škole, u Pirotu je radilo odeljenje muzičke škole iz Zaječara, gde sam radila kao koordinator odeljenja i profesor solfeđa.

Diplomirala sam na Fakultetu Umetnosti na Muzičkom odseku, smer- Opšta muzička pedagogija sa opštim uspehom 9.09 u toku studija i ocenom 10 na diplomskom ispitu iz predmeta Metodika nastave muzičke kulture i stekla stručni naziv- Diplomirani muzički pedagog.

Završila sam srednju muzičku školu u Nišu, školske 1992-93, obrazovni profil- Muzički saradnik, kao i Osnovnu muzičku školu odsek klavira, 1989 god. u Gnjilanu.

Project approach in music education of preschool children

The paper discusses the importance of the project approach in the work with preschool children, as well as the possibilities that this approach offers in the field of music education. It starts from a theoretical framework that goes beyond the use of project-based learning as a separate education method, or activities with children. The project approach understood in this way represents a framework in which play, planned learning and learning in practical life situations are integrated. Regardless of the fact that the image of a child as a competent being has been disputed for years (a child as immature, helpless, small, a candidate for life ...), in modern childhood pedagogy, the image of an active and competent child is dominant and in a unique and individual way it is included in the social context. In this sense, projects enable children to explore situations that make sense to them, as well as to build new experiences in a creative way through developing relationships with others, learning from others and sharing their experiences. Also, if we bear in mind the field of art, it is possible to overcome the old practice of artificial separation of music content from other content fields, because through projects music content becomes alive and meaningful, it is possible to explore and get to know it through different ways of participation and exchange. In projects, this is valued as a significant contribution to the learning community.

Key words: Project approach, modern childhood pedagogy, music education, play, learning community.

DANIJELA VIDANOVIĆ (info@akademijanis.edu.rs) born in 1965. in Pirot. She completed basic studies of pedagogy at the Faculty of Philosophy, and then master's and doctoral studies at the group for pedagogy in Novi Sad. She acquired the scientific titles of master and doctor of pedagogical sciences in the field of preschool pedagogy, under the mentorship of Academic Emil Kamenov. She has been working since 1996, first as an associate teacher for practise, and then as a professor at College of of Professional Studies for Preschool Teachers in Pirot. In the period from 2007 to 2011, she worked as an Instructor at the Faculty of Philosophy in Niš at the department for pedagogy, and from 2012 to 2018 as the College Director and professor at the College for Education of Preschool Teachers. Since 2018, she has been working as a professor of vocational studies for subjects in the field of Preschool Pedagogy at the Academy of Applied Technical and Preschool studies Niš, Pirot Department.

EMILIJA POPOVIĆ (info@akademijanis.edu.rs) prof. vocational studies at the Academy of Applied Technical and Preschool Studies Niš; I have been elected to the title in the field of

Methodology of Music Education, where I have been teaching all subjects in this field at the Undergraduate and Master studies at the Department of Pirot.

"Effects of the system of musical games on the development of musical expression and creativity in preschool children", is the topic of the doctoral dissertation I defended at the University of Niš, and in 2008. I defended my master's thesis. I founded a music school in Pirot, and I was working as the director of it since the date it was approved by the Government of the Republic of Serbia (the same date I was inaugurated) October 4, 2002, under the name "Dr. Dragutin Gostuški". Since the opening of the school, I have organized a competition of orchestras and choirs of Elementary Schools and Elementary Music Schools for the Pirot district, which later became a mandatory part of the curriculum in these schools. Until the opening of the music school, the department of the music school from Zajecar worked in Pirot, where I worked as a department coordinator and professor of solfeggio.

I graduated from the Faculty of Arts at the Department of Music, majoring in General Music Pedagogy with a general grade of 9.09 during my studies and a grade of 10 on the graduation exam in the subject of Methodology of Teaching Music Culture and acquired the professional title of BA in music pedagogy.

I graduated from the High School of Music in Niš, in the 1992-93, school year, educational profile - Music

АЛЕКСАНДРА СТОШИЋ (Србија)

СОФИЈА МАРИЧИЋ (Србија)

Учитељски факултет Универзитета у Београду

Развој уџбеничке литературе од штампане збирке песама до дигиталног уџбеника музичке културе – 150 година после оснивања прве Учитељске школе у Србији

У раду је дат историјско-педагошки осврт на период који захвата раздобље од једног и по века, сагледан хронолошки и проблемски. Циљ рада је указивање на методичку улогу кључних збирки и уџбеника музичке културе за ниже разреде основне школе (мале школе, млађи школски узраст у основним осмогодишњим школама) од оснивања прве Учитељске школе до данас (1871-2021). Постепени развој наставе музичке педагогије иницирао је промене у дефинисању циља, задатака и исхода предмета који укључују различите називе и програмске садржаје који опет узрочно-последично утичу на различите музичке активности и конкретне музичке садржаје у музичкој литератури за децу. Нови догађаји у светлу пандемије условили су корените промене и указали на различите технолошке могућности савремене наставе за другачији визуелни, али и аудио-визуелни медиј који би имао трајнији ефекат у примању звучних наслага. Због тога је било важно сагледати мета план уџбеника, односно образовни и васпитни концепт који савремени уџбеник нуди. Хронолошки приступ инициран је сагледавањем значајних сегмената историјских и културно-просветних прилика које су утицале на штампану литературу за децу, а проблемски приступ сагледан је из светла примене методичких аспеката *Функционалне*, а потом и *Комбиноване функционалне методе*, Миодрага и Зориславе Васиљевић, метода које у себи сублимирају све образовне и васпитне потенцијале који би савремени уџбеник требало да понуди. Резултати су

указали на велику различитост у коришћењу песме као основног полазишта у описмењавању, као и на неуједначеност у приступу на прелазу из *предбукварског* у *букварски музички период*. Стога су аутори у закључцима понудили препоруке за ефикасније искоришћавање музичког материјала за штампане и дигиталне уџбенике.

Кључне ријечи: збирка песама, уџбеник музичке културе, дигитални уџбеник, Васиљевић метода, образовни и васпитни аспект музичке литературе за децу.

АЛЕКСАНДРА СТОШИЋ (aleksandra.stosic@uf.bg.ac.rs) доцент је на предметима *Методика наставе музичке културе I и II* и *Рад са дејчим инструментима*. Ради на Учитељском факултету од 2000. године. Оснивач је и вођа ансамбла Учитељског факултета „Зора“ са којим наступа на свечаностима факултета, на отварању књижевних вечери, међународним научним конференцијама и националним скуповима. Докторирала је на Катедри за уметност и методике уметничких предмета, на Учитељском факултету у Београду. Примарни фокус докторске тезе и истраживачко поље рада је уџбенички комплет музичке културе, али значајно место интересовања поклоњено је функционалности песме и интегративном приступу у настави музичке културе. Учествовала је на многобројним научним скуповима у земљи и иностранству. Објавила је преко 20 радова у часописима од посебног националног значаја, националним и међународним и тематским зборницима. Од најзначајних радова из области музичке педагогије наводимо: Полифункционалност песме у настави музичке културе (*Педагогија*, 2008), Песма као вишенаменско наставно средство у развоју музичких способности при увођењу ученика у елементарно музичко образовање (*Зборник*, 2015) (коаутор), Избор уџбеничког комплекта музичке културе у светлу вокалног развоја ученика (*ТЕМЕ*, 2016), Функционалност уџбеничког комплекта у развоју вокалних способности ученика млађих разреда основне школе (*Иновације у настави*, 2016), Дизајнирање структуре уџбеника музичке културе (Тематски зборник – *Уџбеник и савремена настава*, 2016), Компатибилност јединица уџбеничког комплекта музичке културе са аспекта развоја вокалних способности (Тематски зборник – *Традиција као инспирација*, 2017), Значај методичких идеја Зориславе М. Васиљевић у савременој српској културној историји, (Бањалучки новембарски сусрети, 2020).

СОФИЈА МАРИЧИЋ (sofija.maricic@uf.bg.ac.rs) је завршила средњи ниво образовања на Педагошкој академији за образовање наставника разредне наставе у Београду и студије педагогије на Филозофском факултету у Београду. Магистрирала је на Филозофском факултету у Београду са темом: „Компаративна анализа система образовања учитеља у европским земљама“. Докторирала је на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду на групи за педагогију са темом: „Самовредновање као детерминанта квалитета педагошког рада школе“. Ради на Учитељском факултету у Београду на предметима Породична педагогија и Општа педагогија. Објавила је више научних и стручних радова из области школске педагогије и развоја курикулума образовања учитеља у домаћим и међународним часописима. Најзначајнији радови које је до сада објавила су: „Иницијално образовање учитеља у европским земљама“, *Настава и васпитање*, Београд (3/2011), „Образовање учитеља у Србији – историјска и компаративна перспектива“, *Иновације у настави*, Београд, (4/2013), *Educationists' pedagogical and instructional work in innovating teaching, in Teachers' education. The perspective of theory and practice*, Nowy Sacz (2016). Члан је Централне радне групе Министарства просвете, за подршку осталим радним групама за састављање Предлога програма наставе и учења за други разред (2017) и трећи разред (2018) основног образовања и васпитања.

Development of textbook literature from a printed collection of songs to a digital textbook of music culture - 150 years after the founding of the first Teachers' Training School in Serbia

The paper gives a historical-pedagogical overview of the period covering a time-span of one and a half centuries, viewed chronologically and problematically. This paper aims to point out the methodical role of key collections and textbooks of music culture for lower grades of primary school (small schools, younger school age in primary eight-year schools) from the founding of the first Teacher's Training School until today (1871-2021). The gradual development of music pedagogy teaching has initiated changes in defining the goals, tasks, and outcomes of subjects that include different names and program contents that again cause and consequently affect different musical activities and specific musical contents in children's music literature. New events in the light of the pandemic caused radical changes and pointed to different technological possibilities of modern teaching for a different visual, but also an audio-visual medium that would have a more lasting effect in receiving sound deposits. That is why it was important to look at the textbook's meta plan, that is, the educational concept that the modern textbook offers. The chronological approach was initiated by considering significant segments of historical and cultural-educational circumstances that influenced the printed literature for children, and the problematic approach was seen in the light of the application of methodological aspects of *Functional*, and *Combined Functional Methods*, Miodrag and Zorislava Vasiljevic, methods that sublimate all educational potential that a modern textbook should offer. The results indicated a great difference in the use of the song as a basic starting point in literacy, as well as an inconsistency in the approach to the transition from the pre-Bukvar to the Bukvar musical period. Therefore, the authors in the conclusions offered recommendations for more efficient use of music material for printed and digital textbooks.

Keywords: a collection of songs, textbook of music culture, digital textbook, Vasiljevic method, the educational aspect of music literature for children.

ALEKSANDRA STOŠIĆ (aleksandra.stosic@uf.bg.ac.rs) is an assistant professor for the subjects *Music Teaching Methodology I and II* and *Working with children's instruments*. She has been working at the Teacher Education Faculty since 2000. She is the founder and leader of the Faculty's Music Ensemble „Zora” with which she performs at the Faculty's ceremonies, literary evening openings, international scientific conferences and national gatherings. She received her PhD from the Department of Art and Art Teaching Methodologies at the Teacher Education Faculty in Belgrade. The primary focus of her doctoral thesis and her research field is the textbook set for music teaching, with special significance being given to the functionality of the song and the integrative approach to the teaching of music culture. She has participated in numerous scientific meetings in the country and abroad. She has published over 20 papers in magazines of special national importance, and in national, international and thematic books of proceedings. Among her most important papers in the field of music pedagogy are: Polyfunctionality of the song in Music education (*Pedagogija*, 2008), Song as a multipurpose teaching tool in the development of musical abilities when introducing pupils into elementary music education (*Zbornik*, 2015) (co-author), Selecting the music textbook in the light of students' vocal development (*TEME*, 2016), Functionality of the textbook set in the development of vocal abilities (*Teaching Innovations*, 2016), Designing the structure of Music textbooks (Thematic Proceedings - *Textbook and Contemporary Teaching*, 2016), Compatibility of the music textbook units from the aspect of vocal abilities development (Thematic Proceedings - *Tradition as Inspiration*, 2017). Significance of methodical ideas of

Zorislava M. Vasiljevic in Contemporary Serbian Cultural History, (Banja Luka November Meetings, 2020)

SOFIJA MARIČIĆ (sofija.maricic@uf.bg.ac.rs) completed the secondary level of education at the Pedagogical Academy for the education of primary school teachers in Belgrade and the study of pedagogy at the Faculty of Philosophy in Belgrade. She received her master's degree from the Faculty of Philosophy in Belgrade with the topic: "Comparative analysis of the teacher education system in European countries." She received her Ph.D. from the Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, in the group for pedagogy with the topic: "Self-evaluation as a determinant of the quality of pedagogical work of the school". She works at the Faculty of Teacher Education in Belgrade on the subjects of Family Pedagogy and General Pedagogy. She has published several scientific and professional papers in the field of school pedagogy and the development of teacher education curricula in domestic and international journals. The most significant works she has published so far are: "Initial teacher education in European countries", Teaching and education, Belgrade (3/2011), "Teacher education in Serbia - a historical and comparative perspective", Innovations in teaching, Belgrade, (4/2013), Educationists 'pedagogical and instructional work in innovating teaching, in Teachers' education. The perspective of theory and practice, Nowy Sacz (2016). She is a member of the Central Working Group to support other working groups for compiling the Proposal of the teaching and learning program for the second grade (2017) and the third grade (2018) of primary education.

MIRJANA S. ŽIVKOVIĆ (Crna Gora)

Fakultet dramskih umjetnosti Univerziteta Crne Gore

Muzički folklor – edukacija, inspiracija, kreacija – s osvrtom na stvaralaštvo kompozitora Borislava Tamindžića

Usvajanjem novih zakona i uz poštovanje međunarodnih propisa o zaštiti kulturne baštine, Crna Gora se u novije vrijeme pridružila evropskim zemljama koje prepoznaju i čuvaju vrijednosti nematerijalne kulturne baštine i podržavaju oblike manifestovanja i ispoljavanja kulturnih raznolikosti. Sve je to pospješilo dinamičnija istraživanja, proučavanje, valorizaciju i promociju muzičkog folklor, identitetski značajnog segmenta kulturnog nasleđa Crne Gore. U obrazovnom sistemu tradicionalna muzika bila je sporadično prisutna sve do 2000. godine kada u Crnoj Gori započinje reformski proces na svim nivoima obrazovnog sistema, počev od osnovnog i srednjeg obrazovanja preko reforme u muzičkim školama i uvođenja bolonjskog procesa na fakultetima umjetnosti. Od tada je u muzičkoj pedagogiji u Crnoj Gori primjena tradicionalne muzike jasnije definisana programima i odgovarajućim udžbenicima. S obzirom na to da potrebe savremenog društva prevazilaze tradicionalan način sticanja znanja, muzički sadržaji u medijima, koji promovišu tradicionalnu muziku, mogu znatno unaprijediti kvalitet muzičkog obrazovanja na svim nivoima.

Za crnogorskog kompozitora Borislava Tamindžića, pobornika očuvanja i afirmacije muzičke tradicije, narodni melos, igre i običaji bili su ishodište za stvaranje djela različitih oblika i žanrova, od horskih minijatura, rukoveti, kamernih svita, preko orkestarskih i vokalno-instrumentalnih djela do primijenjene muzike za film, radijske i televizijske drame i pozorišnu scenu.

Ključne riječi: Muzički folklor, nematerijalna kulturna baština, obrazovni sistem, mediji, Tamindžić.

MIRJANA S. ŽIVKOVIĆ (mirjanaz@ucg.ac.me), docentkinja je za oblast muzička umjetnost na Fakultetu dramskih umjetnosti na Cetinju (UCG). Diplomirala je na FMU u Beogradu na Odsjeku za opštu muzičku pedagogiju i na Muzičkoj akademiji u Podgorici na Odsjeku za dirigovanje. Zvanje magistrantkinje iz oblasti primijenjene muzike stekla je na ALU u Beogradu. Boravila je na specijalizaciji u oblastima horskog pjevanja i orkestarskog dirigovanja na Konzervatorijumu Santa Cecilia u Rimu. Pored sadašnjeg angažmana na FDU bila je predavačica na Muzičkoj akademiji na Cetinju i Muzičkoj akademiji u Istočnom Sarajevu. U RTCG obavljala je poslove urednice Redakcije umjetničke muzike. Na interpretativnom planu kao dirigentkinja bilježi nastupe s instrumentalnim i vokalnim ansamblima. Deluje i kao korepeticorka u radu s glumcima-pjevačima. Predsjednica je NVO Vox mirus i umjetnička rukovoditeljka istoimenog vokalnog sastava. Autorka je nekoliko projekata. Objavila je radove Vokalna muzika crnogorskih kompozitora i Primijenjena muzika Borislava Tamindžića. Učestvovala je na online konferenciji „Žensko nematerijalno nasljeđe Crne Gore – Nove mape - decembar 2020. - gdje je izložila svoj rad „Vokalna muzička tradicija žena u Crnoj Gori.“ Rad pod nazivom „Metodski postupci u ovladavanju vokalne tehnike u radu sa studentima glume“ predstaviće na Drugom međunarodnom simpozijumu iz oblasti Muzičke pedagogije, koji se održava na Cetinju 8. i 9. aprila 2021.

Musical folklore - education, inspiration, creation - with a review of the composer's work Borislav Tamindžić

By adopting new laws and respecting international regulations on the protection of cultural heritage, Montenegro has recently joined European countries that recognize and preserve the values of intangible cultural heritage and support forms of manifestation and expression of cultural diversity. All this has facilitated more dynamic research, study, valorization and promotion of musical folklore, an identity-significant segment of the cultural heritage of Montenegro.

Traditional music was sporadically present in the education system until 2000, when the reform process at all levels of the education system began in Montenegro, starting with primary and secondary education through reform in music schools and the introduction of the Bologna process at art faculties. Since then, the application of traditional music in Music Pedagogy in Montenegro has been more clearly defined by programs and appropriate textbooks. Considering the fact that the needs of modern society go beyond the traditional way of acquiring knowledge, music content in the media, which promotes traditional music, can significantly improve the quality of music education at all levels.

For the Montenegrin composer Borislav Tamindžić, a proponent of preserving and affirming the musical tradition, folk melodies, games and customs were the starting point for creating works of various shapes and genres, from choral miniatures, handles, chamber ensembles, through orchestral and vocal-instrumental works to applied music for film, radio and television dramas and the theater scene.

Keywords: musical folklore, intangible cultural heritage, educational system, media, Tamindžić.

MIRJANA S. ŽIVKOVIĆ (mirjanaz@ucg.ac.me), M.Sc., is an assistant professor for the field of music art at the Faculty of Dramatic Arts in Cetinje (UCG). She graduated from the Faculty of Music in Belgrade at the Department of General Music Pedagogy and at the Music Academy in Podgorica at the Department of Conducting. She also obtained a master's degree in the field of applied music at the

Academy of Fine Arts in Belgrade. She specialized in choral singing and orchestral conducting at the Conservatory of Santa Cecilia in Rome. In addition to her current engagement at the FDA, she was a lecturer at the Music Academy in Cetinje and the Music Academy in East Sarajevo. In RTCG, she worked as the editor of the Art Music Editorial Office. On the interpretive level, as a conductor, she records performances with instrumental and vocal ensembles. She also acts as an accompanist in working with actors-singers.

She is the president of the NGO Vox mirus and the artistic director of the vocal group of the same name. She is the author of several projects. She has published the works Vocal Music of Montenegrin Composers and Applied Music by Borislav Tamindžić. She participated in the online conference "Women's Intangible Heritage of Montenegro - New Maps - December 2020 - where she presented her work," Vocal music tradition of women in Montenegro. " The paper entitled "Methodical procedures in mastering vocal technique in working with acting students" will be presented at the Second International Symposium in the field of Music Pedagogy, which will be held in Cetinje on April 8 and 9, 2021.

NAKA NIKŠIĆ (Srbija)

Učiteljski fakultet Univerziteta u Beogradu - nastavno odeljenje Novi Pazar

Džumbuš – instrument muzičke tradicije u Novom Pazaru

Tokom XX veka u Srbiji postojao je oblik zabave koji se zvao džumbus. U ruralnim sredinama, kao i delu urbanih, džumbus je bio zajednički za muškarce i žene, dok je u Novom Pazaru, u kome se intenzivno praktikovao do kraja devedestih godina XX veka, bio odvojen. Nezaobilazni instrument na tzv. muškom džumbusu bio je instrument koji većina stanovnika danas naziva bendžo. Međutim, rezultati empirijskog istraživanja sprovedenog 2020. godine u okviru projekta Džumbuš – instrument muzičke tradicije u Novom Pazaru, a u okviru koga su obuhvaćeni nosioci ovog elementa nematerijalnog kulturnog nasleđa pokazuju da je, zapravo, reč o turskom instrumentu cümbüş (čita se džumbuš) koji je tridesetih godina XX veka konstruisao Zeynel Abidin Cümbüş sa namerom da napravi čvrst instrument, lak za nošenje, na kome je, brzim menjanjem vratova, podjednako bio moguće svirati orijentalnu i zapadnu muziku. Prikupljeni podaci pružaju nam značajna saznanja o građi ovog instrumenta, zglašavanju žica, načinu sviranja, oblicima muziciranja, značaju i prilikama u kojima se pevalo i peva uz sviranje na ovom instrumentu, anegdota, a zabeležene su i pesme koje se izvode uz njegovu pratnju. Cilj rada je prezentovanje rezultata istraživanja ovog instrumenta i živuće prakse sviranja na njemu, njihovo popularizovanje, te sagledavanje sa aspekta izbora sadržaja u nastavi muzičke kulture.

Ključne riječi: bendžo, džumbuš, muzički instrument, Novi Pazar, sadržaji u nastavi muzičke kulture.

NAKA NIKŠIĆ (naniknp@yahoo.com), rođena je 1979. godine. Godine 2000. diplomirala je na Univerzitetu u Prištini, na Fakultetu umetnosti u Prištini na odseku – klavir. Magistarske studije iz oblasti izvođačke umetnosti – klavir, završila je na istom fakultetu 2004. godine. Godine 2005. završila je i magistarske studije na Univerzitetu u Kragujevcu, Učiteljskom fakultetu u Užicu, odbranivši magistarsku tezu pod nazivom: Muzičke sposobnosti dece pred polazak u I razred osnovne škole iz oblasti Metodika nastave muzičke kulture. Doktorirala je na Učiteljskom fakultetu u Beogradu 2016. godine odbranivši tezu Metodička funkcija pesama novopazarskog kraja u postavci elementarne

muzičke pismenosti mlađih razreda osnovne škole. Radi u zvanju docenta za oblast Metodika nastave muzičke kulture na Učiteljskom fakultetu u Beogradu, Nastavno odeljenje u Novom Pazaru. Kao pijanista nastupala na brojnim scenama u zemlji i inostranstvu. Učesnik je više međunarodnih naučnih skupova i konferencija. Autor je naučnih i stručnih radova iz oblasti metodike nastave muzičke kulture i etnomuzikologije objavljenim u nacionalnim i međunarodnim naučnim časopisima.

The džumbuš – an instrument from the musical tradition of Novi Pazar

A particular form of entertainment existed in Serbia during the 20th century, known as džumbus. In rural areas, and in some urban ones, the džumbus was as activity in which both men and women participated, while in Novi Pazar, where it was a frequent occurrence until the end of the 1990s, it was held separately for men and women. An unavoidable element in the so-called men's džumbus was an instrument that most people today would call a banjo. However, the results of an empirical study carried out in 2020 as part of the Džumbuš – instrument muzičke tradicije u Novom Pazaru (Džumbuš – an instrument from the music tradition of Novi Pazar) project, which included the bearers of this element of the intangible cultural heritage, have proven that it is in fact the Turkish instrument known as the cümbüş (read as džumbuš). It was originally designed in the 1930s by Zeynel Abidin Cümbüş with the intention of making a firm instrument, easy to carry, and one on which by quickly replacing the neck it was possible to play both oriental and western music. The data provide us with important information on the construction of this instrument, the tuning, how it was played, means of performance, its significance, the occasions on which it was played accompanied to song, and various anecdotes related to it. Songs accompanied by this instrument were also recorded. The aim of this paper is to present research results pertaining to this instrument and the living practice of playing it, its increasing popularity, and its analysis in terms of selection of material for music education.

Keywords: the banjo, the *džumbuš*, musical instrument, Novi Pazar, music education material.

NAKA NIKŠIĆ (naniknp@yahoo.com) was born in 1979. In 2000 she graduated from the University of Priština, the Faculty of Arts – Piano. She completed her master's degree in Performing arts – Piano at the same faculty in 2004. In 2005 she completed another master's program at the University of Kragujevac, The Faculty of Teacher Education in Užice, having defended a master's thesis titled: Muzičke sposobnosti dece pred polazak u I razred osnovne škole (The musical abilities of children prior to enrollment in the first grade) in the field of Methodology of music education. She earned her PhD at the Teacher Education Faculty in Begrade in 2016, having defended the thesis titled *Metodička funkcija pesama novopazarskog kraja u postavci elementarne muzičke pismenosti mlađih razreda osnovne škole* (The methodological function of songs from the region of Novi Pazar in establishing musical literacy among younger school-aged children). She is currently employed as an assistant professor in the field of Methodology of music education at the Teacher Education Faculty in Belgrade, at their department in Novi Pazar. As a pianist she has performed on numerous stages in the country and abroad. She has participated in several international congresses and conferences, and authored both scientific and professional papers in the field of music education and ethnomusicology, published in national and international journals.

СЕСИЈА Б1 / SESSION B1

СЊЕЖАНА ЂУКИЋ-ЧАМУР (Република Српска, БиХ)

Музичка академија Универзитета у Источном Сарајеву

Војин Комадина, *Лоркине песме, Микрокантате, алеаторика, серијска техника, репризност*

Војин Комадина је током цјелокупног стваралачког вијека компоновао камерна вокална дјела. Од укупно 13 наслова вокалне провенијенције, вокалном опусу за глас и клавир припада 7 композиција (пјесама или циклуса пјесама). За разлику од неокласичних тенденција у првој деценији композиторског стваралаштва Војина Комадине, шездесете године 20. вијека обиљежене су трагањем за новим и другачијим музичким изразом. Два вокална опуса која су донијела значајан искорак у том смислу су *Лоркине песме* (1964/1965) и циклус *Микрокантате* (1967), оба писана за сопран и клавир.

Чињеница да су *Лоркине песме* изведене на првој (тек основаној) Југословенској музичкој трибини, догађају који је идејно био замишљен као „преглед“ стања домаће музичке продукције и који је отварао могућности за формирање савременијег музичког језика, заједно са већ општеприхваћеном класификацијом *Микрокантата* као истакнуте композиције у сфери авангардне фазе у Комадинином опусу, олакшава позиционирање ових композиторских остварења при сагледавању маневара авангарде. Савремен музички израз доминантно се манифестује на средишњем плану форми, док се, истовремено, у обје композиције снажно очитује доминација традиционалних начина обликовања форми, посматрана на плану макроформе. Симултаност ове двије - у основи супротне тенденције – својеврсна су метафора стилског плуралитета у композиторском опусу Војина Комадине. Циљ рада је идентификовати заступљеност и (искориштени) потенцијал наведених елемената у двијема изабраним композицијама.

Кључне ријечи: Војин Комадина, *Лоркине песме, Микрокантате, алеаторика, серијска техника, репризност.*

СЊЕЖАНА ЂУКИЋ-ЧАМУР (snjezana.djukiccamur@mak.ues.rs.ba), (1977) је основне и магистарске студије завршила на Музичкој академији Универзитета у Источном Сарајеву–Одсек за општу музичку педагогију. Запослена је на истој високошколској установи у звању ванредног професора, на Катедри за теоријску наставу. Сфера њеног стручног интересовања произашла је из области којом се бавила у току послједипломских студија – подручје вокалне и вокално-инструменталне музике. У својим стручним радовима пажњу усмјерава на специфичне одлике вокалних жанрова, у највећој мјери савремених домаћих композитора. Аутор је једне монографије, као и бројних радова из области музичке теорије и анализе, објављених у зборницима радова са научних скупова. Своје радове је презентовала на националним и међународним научним скуповима у Босни и Херцеговини и земљама окружења.

A reflection of tradition in the early avant-garde vocal cycles by Vojin Komadina

Vojin Komadina composed chamber vocal works throughout his creative life. Out of a total of 13 titles of vocal provenance, 7 compositions (songs or song cycles) belong to the vocal opus for voice and piano. Unlike the neoclassical tendencies in the first decade of Vojin Komadina's compositional work, the sixties of the 20th century were marked by the search for a new and different expression. Two vocal opuses that brought a significant step forward in that sense are *Lorca's songs* (1964/1965) and the cycle *Mikrokantate* (1967), both written for soprano and piano.

The fact that *Lorca's songs* were performed at the first (newly founded) Yugoslav Music Tribune, an event that was conceived as an "overview" of the state of domestic music production and which opened opportunities for the formation of a more modern musical language, together with the already widely accepted classification of *Microcantatas* in the sphere of the avant-garde phase in Komadina's opus, facilitates the positioning of these composer's achievements when considering the maneuvers of the avant-garde. Contemporary musical expression is predominantly manifested on the central plane of forms, while, at the same time, the dominance of traditional ways of shaping forms, observed on the plane of macroform, is strongly manifested in both compositions. The simultaneity of these two - basically opposite tendencies - is a kind of metaphor of stylistic plurality in the composer's opus of Vojin Komadina. The aim of this paper is to identify the representation and (used) potential of these elements in the two selected compositions.

Keywords: Vojin Komadina, *Lorca's songs*, *Micro-cantatas*, aleatorics, serial technique, reprise.

SNJEŽANA ĐUKIĆ-ČAMUR (snjezana.djukiccamur@mak.ues.rs.ba), (1977) finished her studies at the Academy of Music, University of East Sarajevo, Department of Music Pedagogy. She is employed at the same higher education institution as an associate professor, at the Department of Theoretical Teaching. The sphere of her professional interest came from the field she dealt with during her postgraduate studies - the field of vocal and vocal-instrumental music. In her professional papers, she focuses on the specific features of vocal genres, mostly contemporary contemporary composers. She is the author of a monograph, as well as numerous papers in the field of music theory and analysis, published in collections of papers of scientific conferences. She has presented her works at national and international scientific conferences in Bosnia and Herzegovina and neighboring countries.

ИВАНА ЦЕРОВИЋ (Република Српска, БиХ)

ПЕЋА ХАРТ (Република Српска, БиХ)

Музичка академија Универзитета у Источном Сарајеву

Заокрет ка постмодерни у IV сонати Војина Комадине

Ако се пође од чињенице да је цитатност/аутоцитатност битна одлика постмодерне, онда се на примјеру IV сонате за клавир Војина Комадине то може сликовито приказати. Соната је настала 1977. године и представља почетак заокрета композиторске поетике Војина Комадине у једном новом смјеру. Наиме, осим трагова поједностављења музичког језика и евидентне цитатности као одлика постмодерне и/или нове једноставности, открива се и веза са православном духовном музиком. Аналитичким

сагледавањем *IV сонате* биће указано на елементе, нарочито православне духовне музике, помоћу којих се успоставља веза са неким од дјела која слиједе, а нарочито са дјелима насталим деведесетих година прошлог вијека.

Кључне ријечи: Војин Комадина, IV соната, постмодерна, цитатност.

ИВАНА ЦЕРОВИЋ (ivana.cerovic@mak.ues.rs.ba), (27. 07. 1984) је музички теоретичар, музички педагог. Дипломирала је и магистрирала на Одсјеку за општу музичку педагогију на Музичкој академији Универзитета у Источном Сарајеву, гдје је и запослена у звању вишег асистента на предметима Хармонија са хармонском анализом и Анализа музичког дјела.

Научну дјелатност остварује писањем и излагањем теоријских радова, а коауторка је књиге *Каталог легата Властимира Перичића на Музичкој академији Универзитета у Источном Сарајеву* (аутор Александра Мијановић, Источно Сарајево, Музичка академија Универзитета у Источном Сарајеву, 2017) и књиге *Аналитички приказ музичког дјела кроз призму и интеракцију различитих музичких динамика* (аутор Валентина Дутина, Источно Сарајево, Музичка академија Универзитета у Источном Сарајеву, 2018)

ПЕЂА ХАРТ (pedja.hart@mak.ues.rs.ba) је музички теоретичар, педагог, композитор, аранжер, музички извођач и тонски продуцент, рођен 17.07.1986. године у Сарајеву. Образовање је стекао Музичкој академији Универзитета у Источном Сарајеву. Извођачку дјелатност остварује као члан неколицине ансамбала у областима различитих музичких жанрова. Компонује музику за ТВ, филм, позориште, популарну музику, музику за дјецу и друге жанрове. Запослен на Музичкој академији Универзитета у Источном Сарајеву у својству вишег асистента на предметима Контрапункт, Аранжирање, Музички облици, Анализа музичког дјела.

Mild twist to postmoderna in *The Fourth Sonata* by Vojin Komadina

Given the fact that citation/autocitation is a significant attribute of postmoderna, *The Fourth Sonata* for piano by Vojin Komadina is an exemptional example to present this explicitly. The *Fourth Sonata* was composed in 1977 and it represents the starting point in the twist of the composer's poetics in a quite new course. Namely, beside the traces of simplification of music language and evident citation being the attributes of postmoderna and/or new simplicity, a link to orthodox spiritual music is discovered. The analytical approach to *The Fourth Sonata* will point out the elements of particularly orthodox spiritual music creating a link with his following works, especially his works originated in the nineties.

Keywords: Vojin Komadina, *The Fourth Sonata*, postmoderna, citation.

IVANA CERović (ivana.cerovic@mak.ues.rs.ba), (27.07.1984) is a music theoretician and pedagogue. She Graduated at Department of general musical pedagogue and got her Master's degree of Music Academy, University of East Sarajevo, where she works as a senior assistant at Harmony with harmonic analysis and Music piece analysis subjects. The scientific activity she realizes displaying theoretical works and she is a co-author of a book "*Katalog legata Vlastimira Perićića na Muzičkoj akademiji Univerziteta u Istočnom Sarajevu*" (East Sarajevo, Music academy, University of East Sarajevo, 2017) and "*Analitički prikaz muzičkog djela kroz prizmu i interakciju različitih muzičkih dinamika*" (East Sarajevo, Music academy, University of East Sarajevo, 2018).

PEĐA HART (pedja.hart@mak.ues.rs.ba) is a music theorist, pedagogue, composer, arranger, performer and music producer. He was born on 17 July 1986. in Sarajevo. He graduated from the Music Academy of the University of East Sarajevo. As a member of several ensembles, he performs in the fields of various musical genres. As a composer, Hart makes music for television, movies and theater, pop music, music for children and other genres. Hart works as a senior assistant at the Music Academy of the University of East Sarajevo teaching subjects Counterpoint, Arranging, Music Forms and the Analysis of a music work.

MLADEN JANKOVIĆ (Republika Srpska, BiH)

ZORAN NIKOLIĆ (Republika Srpska, BiH)

Akademija umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci

Kohezija impresionističkog i arhaičnog u sazvučjima i melodijskim elementima kompozicije „Dva impresionistička komada“ Mirjane Živković

Ovaj rad pruža osvrt na prvu kompoziciju koju je Mirjana Živković napisala za klavir (1958), sa stanovišta muzičke teorije i harmonije, uključujući i osvrt na formu. Prikazano je kako kompozitorica kroz isticanje kolorita određenih sazvučja (uglavnom proisteklih iz specifičnih linearnih struktura) ostvaruje svojevrsni dodir sa impresionizmom. Očigledno je i konstantno razmišljanje o potencijalnim promjenama boja tih sazvučja. Kompozitorica pokušava da ih na razne načine modifikuje kako bi ona zazvučala svaki put pomalo drugačije, što i jeste dio impresionističke estetike. Posebna pažnja se posvećuje elementima koji asociraju na zvuk iz folklora slovenskih naroda, prije svega intervali kvinte/kvarte i sekunde. Prevažodno usmjerenje rada jeste isticanje načina na koji se ostvaruje povezoast tih elemenata, što daje zvučno interesantnu kombinaciju arhaičnog i (uslovno rečeno) modernog – impresionističkog.

Ključne riječi: Kvartno/kvintni akordi, specifični tonski nizovi, zvučni kolorit, folklorni elementi, impresionistička estetika.

MLADEN JANKOVIĆ (mladen.jankovic@au.unibl.org), (1991) kompozitor i muzički pedagog, trenutno je zaposlen na Akademiji umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci, u zvanju asistenta. Učesnik je brojnih seminara iz oblasti pedagogije i kompozicije, a njegove autorske kompozicije izvođene su na brojnim koncertima i manifestacijama širom Bosne i Hercegovine. Bavi se primjenjenom muzikom kao i izradom aranžmana za horove, tamburaške i gudačke orkestre, etno grupe itd. Član je muzikološkog društva Republike Srpske, udruženja umjetnika "Art puls" kao i Asocijacije kompozitora-muzičkih stvaralaca (AMUS).

ZORAN NIKOLIĆ (zoran.nikolic@au.unibl.org), (Beograd, 1976) zaposlen je na Akademiji umjetnosti od njenog osnivanja i tu je stekao zvanje redovnog profesora na Katedri za teorijske predmete 2020. godine. Iz širokog domena stručno-umjetničke djelatnosti koju obavlja može se izdvojiti izrada udžbenika za osnovne i srednje muzičke škole, objavljivanje naučnih radova i monografija, uredništva i recenzija, mnogobrojnih aranžmana i orkestracija, transkripcija, dirigovanja i korepeticije, snimanja, muzičke produkcije i izrade muzičkog softvera. Pored mnogobrojnih mentorstava i članstava u komisijama i stručnim žirijima nagrađen je za stručno-umjetnička postignuća Poveljom Konstantin Babić.

The Cohesion of Impressionist and Archaic in Chords and Melodic Elements of the Composition „Two Impressionist Pieces“ by Mirjana Živkovic

This paper provides a review of the first composition written by Mirjana Živković for piano (1958), from the standpoint of music theory and harmony, including a review of form. It is shown how the composer achieves a kind of contact with impressionism by emphasizing the colors of certain chords (mostly derived from specific linear structures). The constant aspiration about the potential color changes of these chords is also obvious. The composer tries to modify them in various ways so that it sounds a little different each time, which is part of the impressionist aesthetics. Special attention is paid to the elements that are associated with the sound from the folklore of the Slavic, primarily the intervals of fifth, fourth and second. The essence of the paper is to emphasize how the connection of these elements is realized, which gives a specific sound combination of archaic and (conditionally speaking) modern – impressionistic.

Keywords: Fourth/fifth chords, specific scale structures, color of the chords, folklore elements, impressionist aesthetics.

MLADEN JANKOVIĆ (mladen.jankovic@au.unibl.org), (1991), composer and music teacher, is currently employed at the Academy of Arts of the University of Banja Luka as an senior assistant. He is a participant in numerous seminars in the field of Music Pedagogy and Composition. His original compositions have been performed at numerous concerts and events throughout Bosnia and Herzegovina. Mladen is composing music for commercials, theater music and he is active as arranger/orchestrator for choirs, various ensembles, and orchestras. He is a member of the Association *Muzikološko društvo Republike Srpske*, the Association of Artists *Art puls* and Association of Composers and Music Creators *AMUS*.

ZORAN NIKOLIĆ (zoran.nikolic@au.unibl.org), (Belgrade, 1976) has been employed at the Academy of Arts since its founding, and there he acquired the title of full professor at the Department of Music Theory in 2020. From the wide domain of professional and artistic activity he performs, it's worth emphasizing the production of textbooks for primary and secondary music schools, publishing scientific papers and monographs, editing and reviews, numerous arrangements and orchestrations, transcription, conducting and accompaniments, recording, music production and developing music software. In addition to numerous mentorships and members of the commission and expert juries, Zoran Nikolić was awarded the Konstantin Babić Charter for his professional and artistic achievement.

CECIJA B2 / SESSION B2

DIMITAR NINOV (USA)

Texas State University

Syntactically Synchronized and Unsynchronized Modulation

The purpose of this paper is to review a phenomenon which relates modulation to musical form – the presence or absence of syntactical synchronization between the modulation process and a concrete formal structure. Some modulations are synchronized with a phrase, period, sentence, phrase group, etc., while others are not synchronized and stretch across the boundaries of musical form to complete the cognitive image of the modulating process with its three phases: initial, modulating, and confirming. I believe this new angle of looking at modulation will arouse the interest of the music theory community.

Keywords: harmony, modulation, syntax, synchronization, form.

DIMITAR NINOV (dn16@txstate.edu) teaches music theory at Texas State University. He is a published composer and theorist as well as an invited lecturer at international, national, and regional music conferences. His original research is in the fields of tonal harmony and musical form. Ninov is a former Chair (2009) of the National Association of Composers, USA. As a theorist, he has published articles in *Musicological Annual*, *Cambridge Scholars*, *Peter Lang*, *Music Scholarship*, and *South Central Music Bulletin*. In addition to many scholarly papers presented in the USA, Ninov has presented papers at international conferences in Strasbourg (France), Moscow (Russia), Leuven (Belgium), St. Petersburg (Russia), and Belgrade (Serbia). As a composer, he sees the premieres of his compositions in US and abroad. He holds a DMA in composition from UT Austin and master's degrees in theory and composition from the National Academy of Music in Sofia, Bulgaria.

Web: dimitarninov.com

Sintaktički sinhronizovana i nesinhronizovana modulacija

Svrha ovog rada je u pregledu fenomena modulacije i njene koleralice sa muzičkom formom, a što se odnosi na - prisustvo ili odsustvo sintaktičke sinkronizacije između procesa modulacije i konkretne formalne strukture. Pojedine modulacije su sinhronizovane sa frazom, periodom, rečenicom, grupom fraza itd., dok druge nisu sinhronizovane i i protežu se preko granica muzičke forme kako bi se dovršila kognitivna slika modulirajućeg procesa sa njegove tri faze: početne, modulirajuće, i potvrđujuće. Vjerujem da će ovaj novi ugao gledanja na modulacije pobuditi interes zajednice muzičkih teoretičara.

Ključne riječi: harmonija, modulacija, sintaksa, sinhronizacija, forma.

DIMITAR NINOV (dn16@txstate.edu) je profesor muzičke teorije na Teksas Stejt Univerzitetu. Objavljuje radove kao kompozitor i muzički teoretičar, a takođe je učestvovao i na brojnim međunarodnim, nacionalnim i regionalnim fonferencijama kao predavač po pozivu. Njegovo prvobitno interesovanje je vezano za oblast tonalne harmonije i muzičke forme. Ninov je bivši predsjednik (2009) Nacionalnog udruženja kompozitora, SAD. Kao muzički teoretičar, objavio je članke u *Musicological Annual*, *Cambridge Scholars*, *Peter Lang*, *Music Scholarship*, i *South Central Music Bulletin*. Pored mnogih

naučnih radova predstavljenih u SAD-u, Ninov je predstavio radove na međunarodnim konferencijama u Strazburu (Francuska), Moskvi (Rusija), Leuvenu (Belgija), Sankt Peterburgu (Rusija), i Beogradu (Srbija). Kao kompozitor imao je premijere svojih kompozicija u SAD-u i inostranstvu. Zavržio je DMA kompoziciju u UT Austin i magistrirao je muzičku teoriju i kompoziciju na Nacionalnoj muzičkoj akademiji u Sofiji, Bugarska.

Web: dimitarninov.com

WAI-LING CHEONG (Hong Kong)

Chinese University of Hong Kong

TOMOKO YASUKAWA (Japan)

Kitasato University College of Liberal Arts and Sciences, Sagamihara, Kanagawa

In Dialogue with tradition and Riemann: Mitsukuri's theory of Japanese harmony

In June 1950 the Japanese composer Shukichi Mitsukuri's orchestral work *Basho Kikoshu* was performed at the International Society of Contemporary Music's (ISCM) World Music Day. Japan had joined ISCM in 1935 but was expelled four years later together with other Axis powers. The importance of *Basho Kikoshu* owes much to the fact that it marks the first return of a Japanese work on World Music Day after Japan rejoined ISCM in 1949. *Basho Kikoshu* also stands out as the only example Mitsukuri cited to illustrate his theory of Japanese harmony, which was published in 1934 in Japanese, German and French. Having pioneered a quest for Japanese harmony, the Germany-trained composer actively promoted his theory amidst the international art music communities.

The composition of *Basho Kikoshu* dates back to 1930 when Mitsukuri was riding on a trend to fuse traditional Japanese sensibility with Western musical modernism. Claiming to have figured out a system of Japanese harmony with recourse to traditional Japanese scales, Mitsukuri also asserted that *sanfensunyi*, the age-old derivation of tones from the cycle of fifths rather than the overtone series, is an indispensable premise for Japanese harmony. Through close readings of much neglected primary sources – *Basho Kikoshu* and Mitsukuri's many publications on Japanese harmony – we uncover his skewed use of traditions to build a system of Japanese harmony. The finding that Riemann's harmonic dualism and functional harmony were established as axiomatic in Mitsukuri's system also adds to our knowledge about interculturality during Japan's nascent stage of musical modernism.

Keywords: Japanese harmony, Japanese musical modernism, Mitsukuri, Riemann, ISCM.

WAI-LING CHEONG (cheongwl@cuhk.edu.hk) is Professor at the Music Department, the Chinese University of Hong Kong. She received the PhD from Cambridge University, where she studied with Derrick Puffett. Her research interests include the music of Messiaen, Scriabin and Stravinsky, and the reception of Soviet and Central European music theory in China and Japan. Her scholarly works have been published by *Journal of the Royal Musical Association*, *Music Analysis*, *Music & Letters*, etc. Recent articles include 'Ancient Greek Rhythms in Messiaen's *Le sacre*: Nietzsche's Legacy?' *Musicology* 27 (2020) and 'Sposobin Remains: A Soviet Harmony Textbook's Twisted Fate in China', *Zeitschrift der Gesellschaft für Musiktheorie* 15/2 (2018).

TOMOKO YASUKAWA (yasukawa@kitasato-u.ac.jp) studied music history and music theory at the Tokyo University of the Arts. She entered the Paris-Sorbonne University, where she studied musicology

with Danièle Pistone (Maîtrise, 2003). She then moved to Tokyo and obtained her Ph.D. (musicology) in 2008 at the Tokyo University of the Arts (dissertation: *Création de la Modalité et le langage modal dans la musique française: sous l'influence de la nation et la religion, ca. 1850-1910*). She became a lecturer at Kitasato University College of Liberal Arts and Sciences in April 2017. She has translated several books, including François Porcile's *Belle époque de la musique française*, into Japanese and co-edited and co-authored books, including *Exploring Musical Harmony* (Ongakunotomoshia, 2019).

U dijalogu sa tradicijom i Rimanom: Micikurijeva teorija japanske harmonije

U junu 1950. godine, orkestarsko djelo Bascho Kikoschua japanskog kompozitora Shukichi Mitsukuri-a-izvedeno je na Svjetskom danu muzike Međunarodnog društva savremene muzike (the International Society of Contemporary Music - ISCM). Japan se pridružio ISCM-u 1935. godine, ali je protjeran četiri godine kasnije zajedno sa drugim silama Osovine. Značaj Basho Kikoschua je u tome da ovo djelo obilježava prvi povratak japanskog djela na Svjetski dan muzike nakon što se Japan ponovo pridružio ISCM-u 1949. Basho Kikoschu se takođe izdvaja kao jedini primjer ilustriranja, kako je to Mitsukuri naveo, njegove teorije japanske harmonije, koja je objavljena 1934. na japanskom, njemačkom i francuskom jeziku. Predvođeni potragu za japanskom harmonijom, kompozitor sa školovanjem u Njemačkoj, aktivno je promovisao svoju teoriju među međunarodnim umjetničkim muzičkim zajednicama.

Kompozicija Bašo Kikoschua datira iz 1930. godine, period kada je Mitsukuri gorio od želje da spoji tradicionalni japanski senzibilitet sa zapadnim muzičkim modernizmom. Tvrdeći da je osmislio sistem japanske harmonije pribjegavajući tradicionalnim japanskim skalama, Mitsukuri je takođe naveo da je sanfensunyi, vjekovno izvođenje tonova iz kvitnih krugova, a ne serija prizvuka, neophodna premisa za japansku harmoniju. Kroz čitanje mnogo zanemarenih primarnih izvora kao što su Basho Kikoschua i mnoge druge publikacije Mitsukurija o japanskoj harmoniji, otkrivamo njegovu asimetričnu upotrebu tradicije za izgradnju sistema japanske harmonije. Otkriće da su Rajmanov funkcionalni dualizam te funkcionalna harmonija uspostavljeni kao aksiome u Mitsukurijevom sistemu takođe doprinose našem znanju o interkulturalnosti tokom japanske faze muzičkog modernizma koji je bio u povoju.

WAI-LING CHEONG (cheongwl@cuhk.edu.hk) je profesor na muzičkom departmanu, kineskog univerziteta u Hong Kongu. Doktorirala je na Univerzitetu u Kembridžu, gde je studirala kod Derika Pufeta (Derrick Puffett). Njena istraživačka interesovanja uključuju muziku Mesiaena, Skrjabina i Stravinskog, te recepciju sovjetske i srednjoevropske muzičke teorije u Kini i Japanu. Njeni naučni radovi su objavljeni u časopisu *Journal of the Royal Musical Association*, *Music Analysis*, i *Music & Letters*. U najnovije članke spada „Ancient Greek Rhythms in Messiaen's *Le sacre: Nietzsche's Legacy?*“, časopisu *Musicology* 27 (2020) te „Sposobin Remains: A Soviet Harmony Textbook's Twisted Fate in China“, *Zeitschrift der Gesellschaft für Musiktheorie* 15/2 (2018)

TOMOKO YASUKAWA (yasukawa@kitasato-u.ac.jp) je studirala istoriju i teoriju muzike na Univerzitetu umjetnosti u Tokiju. Upisala je Univerzitet u Sorbon u Parizu i studirala muzikologiju kod Danièle Pistone (Maîtrise, 2003). Potom se preselila u Tokio i stekla doktorat iz muzikologije 2008. na Univerzitetu umjetnosti u Tokiju (disertacija: *Création de la Modalité et le langage modal dans la musique française: sous l'influence de la nation et la religion, ca. 1850-1910*). Postala je predavač na Kitasato

Univerzitetu, Fakultet za slobodne vještine i umjetnosti aprila 2017. Prevela je nekoliko knjigana japanski, uključujući *Belle époque de la musique française* autora François Porcile te bila kourednik i koautor knjiga, uključujući *Exploring Musical Harmony* (Ongakunotomosha, 2019).

JACO MEYER (Republic South Africa)
North-West University

The Traditional Sonata Form in the XX Century: A Case Study of *Four Essays* by Hannes Taljaard

The sonata form was an important structural framework for composers of the Classical and Romantic periods. It was revived in the 20th century by composers such as Schönberg, Prokofiev and Shostakovich among others. Research by Wilhelm Delpoort indicates that the sonata form continued to hold its prominence among South African composers with 620 sonata works by 192 composers since 1990. The majority of these works merely employs the sonata form as a structural framework for tonal and post-tonal material. An exception is the first movement (*Serioso*) from the string quartet *Four Essays* by the South African composer Hannes Taljaard (b. 1971). Although Taljaard was inspired by the traditional sonata rondo form, he adapted the form to accommodate his more complex, post-tonal material of this seminal composition. In this paper, I present Taljaard's *Serioso* as a music-theoretical case study in which I discuss his adaptations to the sonata rondo form and how his compositional decisions compliment these adaptations.

Keywords: sonata form, tradition, Hannes Taljaard, *Four Essays*.

JACO MEYER (rjmeyer.music@gmail.com) is a composer and researcher who graduated with a PhD in musicology from the North-West University and an LTCL in Composition from the Trinity College of London. As composer he received many commissions and his music has been performed by international musicians, ensembles and orchestras. In 2019 the saxophone and cello duo, the Thomas-Helton Duo from America, toured South Africa and performed his composition *A Wind-Up Doll's Dream* and this work was also recorded for their next album that will be released in 2020. Currently, he is working on a project for which he will compose music for sculptures by Willem Boshoff in the MTN Foundation Art Collection. His research on music analysis, music theory and perception in music has been presented at various international conferences and published in peer-reviewed journals.

Tradicionalni sonatni oblik u XX vijeku: Studije slučaja četiri eseja Hanesa Taljarda

Sonatni oblik predstavlja važan strukturalni okvir za kompozitore klasičnog i romantičarskog perioda. Oživjeli su ga u 20. vijeku, između ostalih, kompozitori poput Šenberga, Prokofjeva i Šostakovića. Istraživanje Vilhelma Delpoorta ukazuje na to da sonatni oblik i dalje ima primat među južnoafričkim kompozitorima sa 620 sonatnih dijela napisanih rukom 192 kompozitora počevši od 1990. godine. Većina ovih dijela samo koristi sonatnu formu kao strukturalni okvir za tonalni i posttonalni materijal. Izuzetak je prvi stav (*Serioso*) iz gudačkog kvarteta *Četiri eseja*

južnoafričkog kompozitora Hanesa Taljarda (r. 1971). Iako je Taljard bio inspirisan tradicionalnim oblikom sonatnog ronda, on ga je prilagodio svom složenijem, posttonalnom materijalu ove uticajne kompozicije. U ovom radu predstavljamo Taljardov *Serioso* kao muzičko-teorijsku studiju slučaja u kojoj raspravljamo o njegovim adaptacijama na oblik sonatnog ronda i o tome kako njegove kompozicione odluke dopunjuju ove adaptacije.

Ključne riječi: sonatna forma, tradicija, Hannes Taljaard, Četiri eseja.

JACO MEYER (rjmeyer.music@gmail.com) je kompozitor i istraživač. Doktorirao je muzikologiju na North-West Univesity u Južnoafričkoj Republici i LTCL kompoziciju na Trinity College-u u Londonu. Kao kompozitor primio je mnogobrojne nagrade a njegova djela su izvođena od strane inernacionalnih izvođača, ansambala i orkestara. Thomas-Helton duo iz SAD (saksofon i violončelo) je 2019. godine imao turneju po Južnoj Africi i izveo je kompoziciju Jaco Meyera pod nazivom *A Wind-Up Doll's Dream*, a ovo djelo je takođe i snimljeno na njihovom albumu koji su realizovali 2020. godine. Trenutno, Meyer radi na projektu komponovanja muzike za skulpture Willem Boshoff-a u MTN fondaciji umjetničkih kolekcija. Njegovo interesovanje su i muzička analiza, muzička teorija i percepcija u muzici, te je svoje radove prezentovao na brojnim međunarodnim konferencijama i objavio radove u časopisima i Zbornicima radova.

CECIJA B3 / SESSION B3

SAMANTHA MUIR (United Kingdom, England)

University of Surrey, London

GIOVANNI ALBINI (Italia)

Conservatorio "Antonio Vivaldi", Alessandria

Sounding Bells: the tradition of Arvo Pärt's tintinnabuli as a source of inspiration for ukulele arrangements

The role of tradition is essential in the style of prominent Estonian composer Arvo Pärt and this is particularly evident in his tintinnabuli (from Latin tintinnabulum: 'a small tinkling bell') technique that is based on specific regulatory principles dealing with triads and diatonic scales. *Für Alina*, composed in 1976 for piano solo, is the first example of Pärt's characteristic style of composition. The ukulele - created in Hawaii at the end of the nineteenth century and now enjoying international success - has seen in the recent times increased interest from the classical contemporary music scene. The development of a new, challenging and cultivated repertoire aims to deepen and evolve the idiomatic features of the instrument.

In this context, the aim of this paper is to show how the music of Arvo Pärt might offer an inspirational framework to explore the unique idiomatic features of the ukulele. To this end three different arrangements for ukulele solo by the authors (Muir & Albini) of Pärt's *Für Alina* are analysed and compared. The peculiar features of the ukulele are discussed in order to demonstrate the power of tradition as inspiration - from traditional music elements to the tintinnabuli style, and from the tintinnabuli style to the ukulele.

Keywords: Ukulele, tintinnabula, music arranging, contemporary music, pandiatonicism.

SAMANTHA MUIR (s.h.muir@surrey.ac.uk) studied classical guitar at the Royal College of Music, London. On graduating she was awarded the Madeline Walton Guitar Prize. She is currently doing a PhD called *The Contemporary Ukulele* at the University of Surrey with Stephen Goss and Milton Mermikides as her supervisors. By commissioning, composing and performing new repertoire for the ukulele she aims to further the instrument's boundaries while demonstrating its potential as a cultivated solo instrument. Samantha also plays the machete de braga and the rajão - the forerunners of the ukulele. She is a member of the Consortium for Guitar Research at Sidney Sussex College, the University of Cambridge.

GIOVANNI ALBINI (giovanni.albini@conservatoriovivaldi.it) is a tenured professor of Music Theory, Solfège and Music Perception at the Conservatory of Alessandria, lecturer at the Conservatory of Pavia and at The University School for Advanced Studies IUSS Pavia, and academic member of the Istituto di Studi Superiori dell'Insubria "Gerolamo Cardano". His theoretical research focuses on mathematically informed aesthetic theories of music composition and mathematical music theory. Moreover, he is a ukulelist devoted to the modern and classical repertoire who commissions and performs new contemporary classical music written for the ukulele and transcribes classical and contemporary scores for it.

Sounding Bells: tradicija tintinabulija kompozitora Arvo Pärt-a kao izvor inspiracije za ukulele aranžmane

Tradicija ima ključnu ulogu u stvaralačkom stilu istaknutog kompozitora iz Estonije Arvo Pärt-a što možemo jasno primjetiti u njegovoj tintinabuli tehnici (lat. tintinnabulum - blago zveckanje zvonca) koja je zasnovana na specifičnim regulatornim principima koji se služe trozvucima i dijatonskim skalama. Prvi primjer ovog karakterističnog stila komponovanja predstavlja djelo "Für Alina" (komponovano 1976. za solo klavir). Ukulele, koje je napravljeno na prostirima Havaja krajem XIX veka, je od nedavno, na današnjoj klasičnoj sceni, doživio znatno veću popularnost nego do sada. Razvoj novog, izazovnog i kultivisanog repertoara ciljano širi i razvija idiomatske karakteristike ovog instrumenta.

Cilj ovog rada jeste da pokaže kako muzika Arvo Pärt-a može biti, u velikoj mjeri, izvor inspiracije za istraživanje jedinstvenih odlika ovog instrument. Tri različita aranžmana za solo ukulele Pärt-ove "Für Alina" će biti analizirana i upoređivana od strane njenih autora (Muir i Albini). Svojevrsne odlike ovog instrumenta će biti glavna tema diskusije kako bi demonstrirali moć tradicije kao izvor inspiracije (od tradicionalne muzike do tintinabuli stila kao i od tintinabuli stila do ukulele stila).

Ključne riječi: Ukulele, tintinabuli, aranžiranje, savremena muzika, pandijatonizam.

SAMANTHA MUIR (s.h.muir@surrey.ac.uk) je završila studije klasične gitare na "Royal College of Music, London". Pri završetku studija je dobila "Madeline Walton" nagradu za gitaru. Trenutno piše doktorski rad *Moderni Ukulele* na univerzitetu "University of Surrey" zajedno sa svojim supervizorima *Stephen Goss* i *Milton Mermikides*. Njen cilj jeste da u procesu komponovanja, nastupanja i puštanja u rad novog repertoara za ukulele, postavi nove granice mogućnosti instrumenta istovremeno predstavljajući njegov potencijal za solo deonicu. *Samantha* će svirati i preteče instrumenta (poznati još kao - *the machete de braga and the rajão*). Ona je isto tako član konzorcijuma za istraživanje gitare na "Sidney Sussex College, the University of Cambridge".

GIOVANNI ALBINI (giovanni.albini@conservatoriovivaldi.it) je redovni profesor muzičke teorije, solfeđa i muzičke percepcije na konzervatorijumu "Conservatory of Alessandria", predavač na konzervatorijumu "Conservatory of Pavia" i javnom institutu "The University School for Advanced Studies IUSS Pavia", isto tako je akademski član instituta "Istituto di Studi Superiori dell'Insubria Gerolamo Cardano". Njegova teoretska istraživanja se baziraju na matematičko-muzičkoj teoriji kao i na matematički informisanoj estetskoj teoriji muzičkog komponovanja. Takođe, *Giovanni* je posvećen instrumentalista koji svira i nastupa sa klasičnim kao i sa modernim repertoarom, isto tako prepisuje, aranžira i adaptira klasične i moderne partiture za ukulele.

LUISE ADLER (Austria)

University of Vienna, Department of Musicology

Helmut Lachenmann and Karlheinz Stockhausen. String quartets between avant-garde and tradition.

Helmut Lachenmann and Karlheinz Stockhausen are often regarded as representatives of a negative attitude towards traditions of canonised European art music. In their compositional self-image they strive for renewal and innovative artistic work beyond established models. However, an examination of ego-documents and compositions reveals contradictions within this claim. My lecture therefore examines both composers' concepts of and their self-location within tradition. I aim to show how a decided departure from historical structural principles as well as latent lines of tradition are effective in two works. Because of the special historical significance of the genre, string quartets have been selected: Lachenmann's second String Quartet *Reigen seliger Geister* (1989) and Stockhausen's *Helicopter String Quartet* (1992/93).

The attribution to the genre indicates a certain reference to tradition on the one hand through the effort to set new standards with both string quartets, and on the other hand through concrete references of both composers to the history of the genre. A comparative analysis of characteristic features exhibits further latent references to tradition. The critical classification of the analytical findings reveals similarities, but also discrepancies between self-presentation and compositional implementation: Lachenmann, for example, contrasts the advanced mixture of sound and noise, sometimes at the threshold of audibility, with traditional compositional patterns such as motif and melody in development-like structural progressions; Stockhausen innovatively combines string tremolos with the acoustic "objet trouvé" of rotor noises, while the processing of the *LICHT*-formula in precise notation as a differentiated continuum flashes references to Wagner and musical rhetoric.

Keywords: String quartets, Avant-garde, Tradition, Analysis, European art music.

LUISE ADLER (luise.adler@t-online.de) completed her Master's degree in Musicology at the University of Vienna with distinction in February 2021. Her Master's thesis *Helmut Lachenmann and Karlheinz Stockhausen. Understanding of tradition in discourse* was supervised by Dr. Gregor Herzfeld. Between 2019 and 2021 she worked as a study assistant at the institute and received the university's performance scholarship for each academic year. In summer 2019 she completed her concert studies as a harpist at the University of Music and Performing Arts Vienna. She publishes CD- and concert- reviews as well as conference reports in various musicological journals. Her artistic and scientific focus lies particularly on the European-oriented art music of the 20th and 21st centuries. She is currently preparing for her doctoral studies with Dr. Gregor Herzfeld.

Helmut Lahenman i Karlhajnc Štokhauzen. Gudački kvarteti između avangarde i tradicije

Helmut Lahenman i Karlhainc Štokhauze se često smatraju predstavnicima negativnog stava ka tradiciji kanonizovane evropske umjetničke muzike. U svom kompozicionom prikazu, oni teže obnovljenom i inovativnom umjetničkom radu izvan ustaljenih modela. Međutim, njihove lične bilješke i kompozicije otkrivaju kontradikcije unutar ove tvrdnje. Stoga, moje

predavanje ispituje koncepte oba kompozitora i njihovu samolokaciju unutar tradicije. Cilj ovog rada je da pokažem kako se odlučno odstupanje od istorijskih strukturalnih principa kao i latentnih tradicionalnih linija pokazalo efektivnim u dva rada. S obzirom da imaju posebnu istorijsku važnost, navodim ove gudačke kvartete: Lahenmanov drugi gudački kvartet *Ples blagoslovenih duša* (1989) i Štokhauzenov *Gudački kvartet Helikopter* (1992/93).

Pripisivanje žanru indikuje izvjesnu aluziju s jedne strane kroz nastojanje da se postave novi standardi sa oba gudačka kvarteta, a sa druge, kroz konkretne aluziju oba kompozitora na istoriju žanra. Komparativna analiza karakterističnih odlika dalje ukazuje na latentne karakteristike tradicije. Kritička klasifikacija rezultata analize nam ukazuje na sličnosti, ali i neslaganja između samopredstavljanja i kompozicijske primjene. Na primjer, Lahenman, suprotstavlja naprednu mješavinu zvuka i buke, ponekad na pragu čujnosti, tradicionalnim kompozicijskim obrascima kao što su motiv i melodija u razvojnim strukturalnim progresijama; Štokhauzen inovativno kombinuje tremolo sa akustično „nađenom“ bukom rotora, dok procesovanje *LICHT*- formule u tačnoj notaciji kao diferencirani kontinuum daje odbljeske aluzija na Vagnera i muzičku retoriku.

Ključne riječi: gudački kvartet, avangarda, tradicija, analiza, evropska umjetnička muzika.

LUISE ADLER (luise.adler@t-online.de) magistrirala je muzikologiju na Univerzitetu u Beču sa najvišom ocjenom u februaru 2021. godine. Mentor njene magistarske teme *Helmut Lahenman i Karlhainc Štokhauzen. Razumijevanje tradicije u diskursu* nadgledao je dr Gregor Hercfeld. Između 2019. i 2021. radila je kao asistent na institutu i primala je univerzitetsku stipendiju za uspjeh za svaku akademsku godinu. U ljeto 2019. godine završila je studije koncerta kao harfistkinja na Univerzitetu za muziku i scenske umjetnosti u Beču. Izdala je CD-ove i objavila koncertne kritike, kao i izvještaje sa konferencija u raznim muzikološkim časopisima. Njen umjetnički i naučni fokus se posebno odnosi na evropsku umjetničku muziku 20. i 21. vijeka. Trenutno se priprema za doktorske studije kod dr. Gregora Hercfelda.

ТАЊА МИЈАТОВИЋ (Србија)

Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду - докторант

Улога стила и хармоније у креирању наратива носталгије у *Фантазији на тему Томаса Талиса Ралфа вон Вилијамса*

Наратив носталгије у *Фантазија на тему Томаса Талиса (Fantasia on a Theme by Thomas Tallis, 1910)* обликован је посредством архаизације музичког језика зрелог романтизма и позивањем на широк спектар стилских конвенција енглеске духовне и световне музичке традиције. Ралф вон Вилијамс (Ralph Vaughan Williams, 1872–1958) је као директни, примарни извор инспирације за своје дело искористио ренесансни псалм Томаса Талиса (Thomas Tallis, 1505–1585) под називом *Why Fum'th in Fight?* (1567), док у корпус индиректних референци, стилских евокација и алузија, потпадају дискретна позивања на различите аспекте енглеског националног идиома, као што су: фолклор, средњовековни органум, корал и ренесансна полифонија. Појам носталгија (грч. *nóstos* – повратак кући; *álgos* – чежња) се у овом раду користи у свом изворном значењу: као симбол чежње за изгубљеним домом, у складу са начином на који је о овом феномену у својим научним истраживањима писао Јоханес Хофер (Johannes Hofer, 1669–1752).

Уколико појам „дом“ схватимо као синоним појму „традиција“, онда можемо да кажемо да осећање носталгије конотира композиторово осећање чежње за изгубљеном музичком традицијом простора коме он по рођењу припада. Рад има за циљ да, на основу анализе оркестрације, мелодике, стила и хармонског језика, идентификује стилске и језичке (естетичке) означитеље који пресудно утичу на структурирање наратива носталгије у *Фантазији на тему Томаса Талиса*. У враћању на прошло, на традицију, на фолклорне и ренесансне идиоме, Вон Вилијамс средствима музичког језика, на симболички начин, гради, не само наратив носталгије, већ и утопијску визију будућности у којој је време увучено у простор.

Кључне ријечи: *Талис фантазија*, хармонија, носталгија.

ТАЊА МИЈАТОВИЋ (mijatovictanja555@gmail.com), (1989) је мастер теоретичар уметности, музички педагог и докторанд на Факултету музичке уметности у Београду на одсеку за Музичку теорију. Мастер академске студије завршила је одбравивши рад на тему „Галантни стил у 17. и првој половини 18. века – Италија, Француска, Немачка: теоријско-аналитичко сагледавање“. Научне радове излагала је на националним и интернационалним конференцијама у Републици Србији (Крагујевац, Београд). У последње две године се бави музичком семиотиком. Балети Игора Стравинског су у фокусу њеног истраживачког рада, али и музика представника националних школа.

The Role of Style and Harmony in Creating a Narrative of Nostalgia in *Fantasia on a Theme by Thomas Tallis* by Ralph Vaughan Williams

Nostalgic narrative in *Fantasia on a Theme by Thomas Tallis* (1910) is structured through modal harmonic language and multiple references to conventional stylistic procedures of English spiritual and secular music tradition. Ralph Vaughan Williams (1872–1958) used the Renaissance psalm of Thomas Tallis (1505–1585) *Why Fum'th in Fight* (1567) as a direct and primary source of inspiration for his work, while the corpus of indirect references, stylistic evocations, and allusions includes discrete references to various aspects of the English national idiom, such as folklore, medieval organum, choral, and Renaissance polyphony. The term nostalgia (Greek *nóstos* - return home; *álgos* - longing) is used in this work in its original meaning, as a symbol of yearning for a lost home, in the sense that Johannes Hofer (1669–1752) defined it in his scientific research. If we replace the term *home* with the term *tradition*, we can claim that nostalgia represents composer's yearning for the lost tradition of the English musical past. Based on the analysis of orchestration, melody, style, and harmonic language, this paper aims to identify stylistic and harmonic (aesthetic) signifiers that crucially influence the structuring of the narrative of nostalgia in *Fantasy on the theme of Thomas Tallis*. In returning to the past, to tradition, to folklore and renaissance idioms, Von Williams uses expressive means of musical language, symbolically, to build not only a narrative of nostalgia but also a utopian vision of the future in which time is drawn into space.

Keywords: *Tallis Fantasia*, Harmony, Nostalgia.

TANJA MIJATOVIĆ (mijatovictanja555@gmail.com), (1989) is a Master of Art Theory, music pedagogue, and doctoral student at the Faculty of Music in Belgrade, Department of Music Theory. She completed her master's degree in academic studies, defending her paper on the topic "Gallant style in the 17th and first half of the 18th century - Italy, France, Germany: theoretical and analytical observation". She has presented scientific papers at national and international conferences in Serbia (Kragujevac, Belgrade). In the last two years, she is in the field of musical semiotics. Ballets of Igor Stravinski are also in her research focus, but also music of nationalist movements.

СЕСИЈА Б4 / SESSION B4

СРЂАН ТЕПARIЋ (Србија)

Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду

Аналитичко слушање и естетско искуство у музичкој критици – критика концерта Иве Погорелића

У раду ће бити реч о критици реситала пијанисте Иве Погорелића из 18. децембра 2017. године коју сам писао за Радио Београд 2. У њој су постављене основе онога што бисмо могли да назовемо и критичарском школом која се формирала у поменутој институцији. На почетку текста дато је својеврсно упутство за писање критика, па се тако наводи да критичар жели да се издвоји од било каквих спољашњих информација, не би ли на што непосреднији начин пренео искуство слушања музике. Писање музичке критике на овај начин подразумева процес аналитичког слушања који би требало да буде објективно пренешен, док је ниво субјективности задржан за естетско искуство. Намерно је изабрана интерпретација Иве Погорелића, јер је овај уметник истовремено био и слављен и оспораван због тумачења кроз која је у различитим фазама своје каријере, деконструисао извесне митове везане за извођаштво. На поменутом реситалу, овај пијаниста је свирао следеће композиције: *Фантазију у це молу К 417 Волфганга Амадеуса Моцарта*, *Сонату оп. 57 Апасионата Лудвига ван Бетовена*, *Тужни валцер Јана Сибелиуса* и *Сонату оп. 36 број 2 у бе молу Сергеја Рахмањинова*. Анализа ове музичке критике указује на методологију њеног стварања, па тако критичар прво анализира специфичности интерпретације који у овом случају говоре о деконструкцији устаљених школских и конвенционалних премиса везаних за извођење наведених дела. На такав начин и кроз неколико стадијума, долази се до естетског искуства које производи овакво продубљено, аналитичко слушање.

Кључне ријечи: Музичка критика, деконструкција канона, перцепција, стадијуми обраде података, евалуација.

СРЂАН ТЕПARIЋ (teparic@fmu.bg.ac.rs) је доцент на Катедри за музичку теорију Факултета музичке уметности у Београду, на коме је докторску дисертацију одбранио 2016. године. Предаје предмете *Анализа музичких стилова*, *Правци и методи музичке теорије и анализе*, *Историја музичке теорије*, *Семантичка анализа музике 20. и 21. века*, *Музичка критика и савремени медији* и *Музичка индустрија*. Круну његових истраживања представља докторска теза *Ресемантизација тоналности у првој половини XX века*. Вишегодишњи је музички критичар музичке редакције Радио Београда 2. Члан је Српског друштва за музичку теорију, Српског друштва за музичку теорију, Српског музиколошког друштва и Удружења композитора Србије – секције музичких писаца.

Analytical listening and aesthetic experience in music criticism – review of Ivo Pogorelić concert

This paper will deal with a critique of the recital of pianist Ivo Pogorelić that took place on December 18, 2017, which I wrote for Radio Belgrade 2. It lays the foundations of what we could call a critical school established at Radio Belgrade over the course of several decades. I begin the paper by providing a brief instruction on writing reviews, highlighting that the critic wants to stand out from any external information, in order to convey the experience of listening to music in the most direct way possible. Writing music critiques in this way implies a process of analytical listening that should be conveyed in an objective way, while the level of subjectivity is retained for the aesthetic experience. Ivo Pogorelić's interpretation was deliberately chosen, because this artist was both glorified and vilified because of the interpretations through which, at different stages of his career, he deconstructed certain myths related to performance. At the aforementioned recital, this pianist played the following compositions: Fantasy in C minor K 417 by Wolfgang Amadeus Mozart, Sonata Op. 57 Appassionata of Ludwig van Beethoven, Valse triste by Jan Sibelius and the Sonata Op. 36 No. 2 in B minor by Sergei Rachmaninoff. The analysis of this music critique will indicate the methodology of its creation, so the critic first analyzes the specifics of interpretation, which in this case speak of the deconstruction of established school and conventional premises related to the performance of these works. In this way, and through several stages, an aesthetic experience is produced that produces such an in-depth, analytical listening.

Keywords: Music criticism, canon deconstruction, perception, data processing stages, evaluation.

SRĐAN TEPARIĆ (teparic@fmu.bg.ac.rs) is an Assistant Professor at the Department of Music Theory at the Faculty of Music in Belgrade, where he also obtained his PhD in 2016. He teaches Analysis of Music Styles, Directions and Methods of Music Theory and Analysis, History of Music Theory, Semantic Analysis of the music of XX and XXI Century, Music Criticism and Contemporary Media and Music Industry. These research interests peaked in his doctoral thesis Resemantisation of tonality in the first half of XX century. For many years now, he's been a music critic for the music department of Radio Belgrade 2. He is a member of the Serbian Society for Music Theory, Serbian Musicological Society and the Composers Association of Serbia – Section of Music Writers.

MARIJA ŽIVKOVIĆ (Hrvatska)

Nezavisna istraživačica

”Posvećenje proljeća: tradicija kao nepriznata inspiracija”

Posvećenje proljeća bilo je revolucionarno djelo u revolucionarnom vremenu; nastalo je uoči Prvoga svjetskog rata i Ruske revolucije, kao amblem doba velikoga znanstvenog, umjetničkog i intelektualnog vrenja. Njegova radikalnost – podjednako glazbena i koreografska – urodila je skandalom na praizvedbi 29. svibnja 1913. u Parizu, nakon čega je bilo izvedeno još samo nekoliko puta, popraćeno jednako negativnim kritikama i protestima. Pauziravši s izvedbama desetak godina, Stravinski je *Posvećenje proljeća* – uz manje promjene – počeo izvoditi kao

koncertnu glazbu, koja je uspjela privući pažnju najprije u Rusiji, zatim u Parizu, dok se nakon tridesetih godina prošlog stoljeća počinje svirati sve češće, a šezdesetih se godina to djelo, prema mišljenju većine muzikologa i kritičara, smatralo najvažnijom skladbom 20. stoljeća. Najbitnija značajka *Posvećenja proljeća* jest to što se ne temelji na harmoniji i melodiji, već na ritmu; nijedna prethodno napisana skladba nije koristila tako bogate ritmičke varijacije. No premda je Stravinski nesumnjivo bio modernist u svojoj odbojnosti prema melodiji i europskom tonalitetnom sustavu, njegovo umanjivanje ili čak potpuno negiranje ikakvih utjecaja tradicije na stvaranje ove partiture, prema mišljenju mnogih muzikologa, ne odgovara činjenicama. U radu se istražuju mogući utjecaji tradicije – relativno brojni i raznoliki – na nastanak tog djela.

Ključne riječi: Igor Stravinski, *Posvećenje proljeća*, modernizam, tradicija.

MARIJA ŽIVKOVIĆ (marija.zivkovic01@gmail.com) diplomirala je filozofiju i religijsku kulturu na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu (danas: Fakultet filozofije i religijskih znanosti), te je doktorandica na poslijediplomskom doktorskom studiju književnosti, izvedbenih umjetnosti, filma i kulture na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Stručne radove, baletne kritike, književne recenzije i osvrtne objavila je u *Artosu* i *Zarezu* te na internetskim portalima *Arteist*, *Collegium Hergešić*, *H-Alter*, *KritiKaz* i *Ziher*. Članica je Hrvatskog centra ITI.

“The Rite of Spring: Tradition as an Hidden Inspiration”

The Rite of Spring was a revolutionary work in revolutionary times; it was created on the eve of the First World War and the Russian Revolution, as an emblem of the age of great scientific, artistic and intellectual fermentation. Its radicalism – both musical and choreographic – resulted in a scandal at the premiere on May 29, 1913 in Paris, after which it was performed only a few more times, accompanied by equally negative criticism and protests. After 10 years pause, Stravinsky began to perform *The Rite of Spring* – with minor changes – as concert music, which managed to attract attention first in Russia, then in Paris, while after the 1930s it began to perform more and more often, and in the 1960s this work, according to most musicologists and critics, was considered the most important composition of the 20th century. The most relevant feature of *The Rite of Spring* is that it is not based on harmony and melody, but on rhythm; none of the previously written music used such rich rhythmic variations. Although Stravinsky was undoubtedly a modernist in his aversion to melody and the European system of tonality, his minimizing or even completely denying any influence of tradition on the creation of the score, according to many musicologists, does not correspond to the facts. The paper researches the possible influences of tradition – relatively numerous and diverse – on the creation of that work.

Keywords: Igor Stravinsky, *The Rite of Spring*, modernism, tradition.

MARIJA ŽIVKOVIĆ (marija.zivkovic01@gmail.com) graduated in philosophy and comparative religion at the Faculty of Philosophy of the Society of Jesus (today: Faculty of Philosophy and Religious Sciences) in Zagreb, and is a doctoral student in literature, performing arts, film and culture at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb. She has published professional papers, ballet reviews, literary reviews and other texts in *Artos* and *Zarez*, as well as on the websites *Arteist*, *Collegium Hergešić*, *H-Alter*, *KritiKaz* and *Ziher*. She is a member of the Croatian ITI Centre.

ТАТЈАНА МРЂА (Србија)

Академија уметности Универзитета у Новом Саду – докторант

Духовни концерти Вршачког српског црквеног певачког друштва у периоду од 1913. до 1930. године

Архивска истраживања певачких друштава представљају непресушне предмете проучавања наше „музичке“ прошлости. Вршачко српско црквено певачко друштво основано је 1866. године и спада у ред првих певачких друштава на нашим просторима. Ово удружење деценијама је представљало кључну музичку институцију овог града. Радило је у континуитету до последњих деценија 20. века.

У овом раду приказате се непозната архивска грађа Певачког друштва из традиције неговања духовне музике од 1913. до 1930. године. Као извор истраживања послужиће богата хорска архивска грађа Друштва, чији ће документи бити саставни део овог излагања. Више различитих издања говоре о делатностима Друштва али само у појединим историјским периодима. Кључна музичка личност овог периода је деловање чешког диригента, композитора и музичког писца Карела Направњика (Karel Napravnik, 1882-1968.). Допринос чешког музичара у неговању духовне музике приказује се из више праваца. Направњик се у овом раду сагледава као аутор - музиколог – писац и диригент Првог историјског духовног концерта 1913. године и великог броја различитих духовних историјских концерата у низу до 1930. године, као и аутора две Литургије за мешовити хор.

Приказом концертних програмских садржаја духовне музике Вршачког српског црквеног певачког друштва у периоду од 1913. до 1930. године постављена је истовремено и скица културног периода града Вршца, његове околине, као и уметничког и духовног одјека из другог дела прве половине 20. века.

Кључне ријечи: Вршачко српско црквено певачко друштво, духовна музика, Карел Направњик, интердисциплинарност.

ТАТЈАНА МРЂА (tanjagerdec@gmail.com) завршила је теоретски одсек у СМШ „Јосип Славенски“ у Београду. Дипломирала је на ФМУ Београд на одсеку за Општу музичку педагогију и специјализирала је на Методици солфеђа. Тренутно је докторанд музикологије на Академији уметности у Новом Саду. Из непосредног рада са децом (од музичког забавишта до припреме за факултетско образовање), стекла је велико искуство и стручну праксу у настави солфеђа, теоријских предмета и хора. Била је асистент на акредитованом курсу за професионално усавршавање развоја детета у музичком забавишту.

Бави се аранжирањем и компоновањем за различите хорске саставе који се јавно изводе. Аутор је више жанровски различитих вишегласних композиција објављених у званичним уџбеницима за наставу солфеђа у средњим школама.

Учесник је у више међународних научних конференција и скупова и аутор више објављених радова у стручним и научним часописима из истраживачког поља музичке прошлости. Заступљен је рад у медијима као музички сарадник у преко 200 различитих телевизијских и филмских форми (РТС и РТВ). Компонује и изводи музику за позориште и филм. Издала ауторски цд и музикалију *Дуни ветре са банатске стране* (ЦИНК - Цезтроник, 2012.)

Spiritual Concerts of Serbian Church Choir (Singing Society) in Vrsac in the Period between 1913 and 1930

Archival research of choir singing is inexhaustible subject of study of our “musical” past. Serbian Church Choir in Vrsac was founded in 1988 and belongs to first choirs established in our region. The choir has for decades represented key musical institution of the town. It worked without interruption until the last decades of the 20th century.

The paper provides an outline of unknown archival material of the choir (singing society) within the tradition of nurturing of spiritual music from 1913 to 1930. The research source is a rich choir archival material of the Society, whose documents will be an integral part of the presentation. A number of different publications record the activity of the Society, but only in certain historical periods. Key music person whose work marked the period is a Czech conductor, composer and writer Karel Napravnik (Karel Napravnik, 1882-1968). His contribution to nurturing of spiritual music is evident in multiple directions. Napravnik is considered in the paper as an author – musicologist – writer and conductor of the First historical spiritual concert in 1913 and a large number of various spiritual historical concerts held in a row until 1930, as well as an author of two liturgies for a mixed choir.

The review of concert program contents of spiritual music of Serbian Church Singing Society in Vrsac in the period between 1913 and 1930 includes a sketch of cultural period of the town of Vrsac, its surroundings, as well as artistic and spiritual echo from the second part of the first half of the 20th century.

Keywords: Vršac Serbian Choral Singing Society, spiritual music, Karel Napravnik, interdisciplinarity.

TATJANA MRĐA (tanjagerdec@gmail.com) highschool graduate from the theoretical department at The „Josip Slavenski“ School of Music, following the graduated from the Faculty of Music in Belgrade, Department of General Music Pedagogy, and specialized in the Methodology of Solfeggio. Currently, she is a doctoral student of musicology at the Academy of Arts in Novi Sad. Due to direct work with children (from music kindergarten to preparation for university education), she gained extensive experience and professional practice in teaching solfeggio, theoretical subjects and choirs. She was an assistant at an accredited course for professional development of a child in music kindergarten.

Author of several genre-different polyphonic compositions published in official textbooks for teaching solfeggio in highschools, she arranged and composed (publicly performed compositions) for different choirs.

She participated in several international scientific conferences and gatherings, as the author of several published papers in professional and scientific journals from the research field of the musical history. She is represented in the media as a music associate in over 200 different television and film forms (RTS and RTV). Composes and performs music for theater and art-film. She released the „world-music“ CD and musical *Duni vetre sa banatske strane* (*Wind, blow from the Banat side*) (CINK - Jazztronic, 2012)

ИРА ПРОДАНОВ (Србија)

Академија уметности Универзитета у Новом Саду

Дигитални архив уметничке продукције Мешовитог хора и Симфонијског оркестра Академије уметности Нови Сад - неки аспекти дигитализације архивске грађе

Фреквентна концертна активност требало би да је *condition sine qua non* сваке високошколске институције усмерене на образовање професионалних музичара. То је заправо и један од главних циљева система студија на Департману за музичку уметност Академије уметности Универзитета у Новом Саду. Наступајући у оквиру Симфонијског оркестра и мешовитог хора, студенти активно партиципирају у концертној сезони града Новог Сада и на покрајинском и државном нивоу. Ова два ансамбла остварила су, у четири деценије свог постојања, богату уметничку продукцију која је високо позиционирана и уважена међу критичарима и публиком. Она укључује интерпретацију “гвозденог репертоара”, али и премијере савремених дела домаћих и страних аутора. Она такође укључује и сарадњу са уваженим уметницима као што су бас Жељко Лучић, виолиниста Стефан Миленковић, пијаниста Кемал Гекић и др. Резултати ових уметничких пројеката показали су ургентну потребу за архивирањем које у данашње време подразумева дигитализацију свих артефаката који представљају сведочанства о овим уметничким догађајима – концертних књижица, видео и аудио прилога, музичких критика, фотографија и тако даље. На овај начин рад Симфонијског оркестра и Мешовитог хора постао је видљив као отворена база података на интернету која ће послужити као драгоцен колекција докумената за различита истраживања у пољу музикологије, социологије музике, перформативних пракси и других студија културе. Ова својеврсна „институционализација резултата уметничке праксе“, међутим, показала је предности и мане основне идеје очувања важних података из музичке, односно уметничке прошлости Академије уметности у дигиталном окружењу. Наиме, појавиле су се недоумице у погледу селекције документације, те проблеми у пољу ауторских права и друге препреке везане за јавно приказивање података на интернету. У том контексту, консултовано је научно поље институционалне теорије у којем је пронађено објашњење за постојеће услове који су пратили креирање овог архива.

Кључне ријечи: оркестар, хор, архивирање, дигитализација, институционална теорија.

ИРА ПРОДАНОВ (iraprodanovkrajisnik@gmail.com) музиколог, редовни је професор на Академији уметности Универзитета у Новом Саду и на Академији уметности у Бањој Луци. Области њене експертизе припадају истраживању музике 20. и 21. века, интердисциплинарности у музици, другим уметностима и науци, а посебно је посвећена анализи односа музике и медија, музике и религије, теорије и праксе популарне музике. Др Ира Проданов креира курсеве целоживотног учења, пратећи иновације у настави и начине за њихову имплементацију. Била је координатор за Темпус пројекат ИнМусВБ на Академији уметности (2011 – 2014). Тренутно је активна у Ерасмус КА2 пројекту ДЕМУСИС (2019 – 2022). Члан је Интернационалног музиколошког друштва (IMS) и Музиколошког друштва Србије.

Објавила је шест књига и више од 50 научних радова. Увела је мастер програм Музика и медији на Академији уметности. Ира Проданов преводи књиге са немачког и енглеског језика и пише драмске представе за децу.

The Archive of Artistic Production of the Mixed Choir and Symphony Orchestra of the Academy of Arts, Univ. of Novi Sad

Frequent concert activity should be *conditio sine qua non* of every institution of high education in music. That is actually one of the main goals of the system of studying at the Department of Music of the Academy of Arts, Univ. of Novi Sad. By performing in the Symphony Orchestra and Choir, students actively participate in the municipal and regional concert season. These two ensembles, in four decades of their existence, developed rich artistic production that became highly appreciated and acknowledged among critics and public. It includes interpretation of variety of "iron repertoire" from baroque to romanticism, but also premiere of contemporary oeuvres (Giya Cancelli, Aleksandra Vrebalov, Gene Koshinski etc.). It also includes cooperation with distinguished nowadays artists (Željko Lučić, bas from Metropolitan Opera, violin player Stefan Milenković, pianist Kemal Gekić etc). This provoked an urge for creating a digital open archive of all data connected with music practice of the Symphony Orchestra and the Choir of the Academy Of Arts - concert booklets, video and audio tapes, music critics, photos and so on. In this way, the work of these ensembles became visible as an open data base via internet serving as a precious collection of documents for different research in musicology, sociology of music, artistic researches and other cultural studies. However, the institutionalization of the mentioned practice has shown the advantages and disadvantages of the basic idea of preservation important data and provoked the search for *institutional theory* that explained the existing conditions under which the archiving was undertaken.

Keywords: Choir, Orchestra, archive, digitalization, institutional theory.

IRA PRODANOV (iraprodanovkrajisnik@gmail.com) PhD musicologist is full time professor at the Academy of Arts, University of Novi Sad, Serbia. Areas of her competences are European and Serbian music of 20 th and 21-century music. Lately she is engaged in the micro history studies. She investigates interdisciplinarity in music, especially relationship of music and media, music and religion, theory and practice of popular music. She regularly lectures Life Long Learning courses accredited by Serbian Institute for Advancement of Education in the field of transferring knowledge, communication and presentation skills and popular music. She was the coordinator for Tempus project InMusWB at the Academy of Arts, Univ. of Novi Sad. She is the member of the team Erasmus KA2 project DEMUSIS (2019/2022). She has published several books and more than 50 scientific papers. Ira Prodanov has introduced a new master program Music and Media at her faculty within the frame of Tempus InMusWB project. She translates books from German and English to Serbian language and writes theatre plays for children.

СЕСИЈА Б5 / SESSION B5

ЂОРЂЕ СТЕПАНОВИЋ (Србија)

Факултет музичке уметности Универзитета уметности у Београду - докторант

Плуралитет теорија метра у музичкој теорији од половине XX века до данас

Шта је метар у музици? Какав концепт представља метричка структура? На који начин слушаоци опажају метричку организацију у музичком дискурсу? Да ли и како метричка компонента утиче на разумевање музичке форме? Ова и још многа друга, слична питања, окупирали су музичке теоретичаре и композиторе од најранијих времена. У XX веку, нарочито у другој половини XX века, музички метар је често сагледаван из угла и/или помоћу метода других научних дисциплина. На тај начин се дошло до интердисциплинарних истраживања и студија, односно до спајања музичког дискурса са различитим доменима научне активности попут когнитивне психологије, лингвистике, теорија књижевности и тако даље. У одређеном контексту, метар је разматран као општа људска способност и истраживачи и музички теоретичари су се бавили тиме како та способност реагује на музику, као на пример да композиција садржи метар или је у одређеном метру. Разноврсни приступи изучавања и сагледавања музичког метра довели су до богатства теоријских написа у овом пољу музике. Многобројни теоретичари су на релативно сличне или пак различите начине приступали тумачењу метричке организације и хијерархије, углавном на основама западноевропске тоналне музике, али и других музичких стилова. Циљ овог рада јесте да пружи дијахронијски приказ само неких од значајнијих метричких теорија, које су формиране од половине XX века па до данас. Оваквим прегледом теоријских написа се може стећи значајан увид у теорије метра, које могу пружити добру полазну тачку за даља аналитичка истраживања.

Кључне ријечи: метар, плуралитет, метричка хијерархија, XX и XXI век, музичка теорија.

ЂОРЂЕ СТЕПАНОВИЋ (musictheory1994@gmail.com) рођен је 10. маја 1994. године у Лозници. Похађао је средњу музичку школу „Михаило Вукдраговић“ у Шапцу, у којој је дипломирао 2013. године на клавирском и теоретском одсеку, са просечном оценом 5,00. Основне студије завршио је на Факултету музичке уметности у Београду 2017. године, на одсеку за Музичку теорију, са просечном оценом 9,60. Мастер студије такође завршава на Факултету музичке уметности 2018. године, на одсеку за Музичку теорију, са просечном оценом 10,00 и одбрањеним мастер радом из предмета Анализа музичких облика, под менторством др ум. Ивана Бркљачића, ванредног професора. Докторске академске студије је уписао 2018. године на модулу Науке о уметности – музичка теорија, и тренутно је трећа година студија. Примарно поље интересовања чине ритам и метар у музици, као и анализа музичке форме.

Plurality of Theories of Meter in Music Theory from the mid-Twentieth Century until Today

What is a meter in music? What concept does the metric structure represent? How do listeners perceive metric organization in musical discourse? Does the metric component affect the understanding of musical form and in what ways? This and many other, similar issues have occupied music theorists and composers from the earliest times. In the twentieth century, especially in the second half of the twentieth century, the musical meter was often viewed from a perspective and/or by methods of other scientific disciplines. In that way, interdisciplinary research and studies took place, that is, music discourse was merged with various domains of scientific activity, such as cognitive psychology, linguistics, literary theories, etc. In some contexts, the meter was considered as a general human ability and music theorists have dealt with how that ability responds to a music, such as when a composition contains a meter or is within a particular meter. Various approaches to the study and perception of the musical meter have led to a flourishing of theoretical writings in this field of music. Numerous theorists have approached the interpretation of metric organization and hierarchy in relatively similar or even different ways, mainly on the basis of Western European tonal music, but also in the other musical styles. The aim of this paper is to propose a diachronic presentation of some of the most important metric theories, which were produced from the mid-twentieth century until today. This review of theoretical writings can contribute significant insight into theories of meter, which can offer a good starting point for further analytical research.

Keywords: meter, plurality, metric hierarchy, XX and XXI century, music theory.

ĐORĐE STEPANOVIĆ (musictheory1994@gmail.com) was born on May 10th, 1994 in Loznica. He attended the High School of Music "Mihailo Vukdragović" in Šabac, where he graduated in 2013 in the Department of Piano and Theory, with an average grade of 5.00. He completed his Bachelor's Degree at the Faculty of Music in Belgrade in 2017, at the Department of Music Theory, with an average grade of 9.60. He also earned his Master's Degree at the Faculty of Music in 2018, at the Department of Music Theory, with an average grade of 10.00 and defended his thesis on the subject of Analysis of Musical Form, under the mentorship of DMA Ivan Brkljačić, associate professor. He started PhD studies in 2018, in the module of Arts Science – Music Theory, and is currently in his third year of study. His primary field of interest is rhythm and meter in music, as well as the analysis of musical form.

SENKA BELIĆ (Srbija)

Fakultet muzičke umetnosti, Univerzitet umetnosti u Beogradu

Status i funkcija tritonusa u renesansi

Današnja pravila kontrapunkta strogog stila obuhvataju jasna ograničenja za primenu tritonusa, kako prilikom pojave u melodiji tako i u simultanom zvučanju. Međutim, tokom XV i XVI veka, stav muzičkih teoretičara o ovom intervalu nije uvek takav, već je, posmatrano sa stanovišta modernog učenja o kontrapunktu, nepostojan i odstupajući. Imajući u vidu mnoštvo nepoznanica o ovom intervalu, u tekstu ću istražiti promenu statusa i funkcije tritonusa, od disonance koju treba izbegavati, do intervala koji poseduje „čudesno dejstvo“ (*effetto maraviglioso*). Ova, za renesansu, „tektonska“ pomeranja biće predstavljena ne samo u onim teorijama i muzičkim primerima u kojima je težište na načelima *prve prakse* (*prima prattica*), već i u kontekstu tranzicije kontrapunktske teorije iz *prve prakse* u *drugu praksu* (*seconda prattica*). U užem smislu, cilj ovoga rada je usmeren ka proširivanju ustaljenog znanja o primeni tritonusa. U širem smislu, ovim radom će se rasvetliti funkcionalna vrednost tritonusa u kontekstu renesansne muzičke teorije i prakse.

Ključne riječi: tritonus, renesansa, muzička teorija, *prva praksa*, *druga praksa*.

SENKA BELIĆ (sence.belic@gmail.com) muzički teoretičar, diplomirala je i magistrirala na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu na temama koje se tiču analize renesansne vokalne muzike sa fokusom na kompozicione tehnike, naročito kanon. U doktorskoj disertaciji pod nazivom „Kontrapunktska elokvencija: muzičko-retoričke strategije u marijanskoj muzici od Žoskena do Monteverdija“, odbranjenoj na istom Fakultetu, istražila je uticaj retoričke tradicije na razvoj i funkciju kontrapunkta, kako u teorijskoj misli, tako i u muzičkoj praksi renesanse.

Naučno-istraživački rad Senke Belić usmeren je na ispitivanje različitih analitičkih pristupa višeglasnoj muzici renesansnog i baroknog perioda, od kompoziciono-tehničkih, istorijskih, numeričkih i simboličkih do retoričko-ekspresivnih. Takođe, bavi se istraživanjem teorije kontrapunkta i koristi se stečenim saznanjima u aktuelnoj pedagoškoj teoriji i praksi. Naučne i stručne radove je izlagala na brojnim nacionalnim i međunarodnim skupovima u zemlji i okruženju. Članica je Srpskog društva za muzičku teoriju i trenutno obavlja funkciju sekretara.

Status and function of tritone in the Renaissance

Today's rules of strict style counterpoint include clear restrictions on the application of tritone, both when appearing in a melody and in simultaneous sounding. However, during the 15th and 16th centuries, the attitude of music theorists about this interval was not always like that, but, from the point of view of modern teaching about counterpoint, it was unstable and deviating. Having in mind many unknowns about this interval, in the text I will explore the change in the status and function of tritone, from the dissonance that should be avoided, to the interval that has a „miraculous effect“ (*effetto maraviglioso*). This, for the Renaissance, „tectonic“ shifts will be presented not only in those theories and musical examples in which the emphasis is on the principles of First Practice (*prima prattica*), but also in the context of the transition of counterpoint theory from First Practice to Second Practice (*seconda prattica*). In a narrower sense, the aim of this paper is directed to expand the established knowledge about

the application of tritone. In a broader sense, this paper will shed light on the functional value of tritone in the context of Renaissance music theory and practice.

Keywords: tritone, Renaissance, music theory, *prima prattica*, *second prattica*.

SENKA BELIĆ (sence.belic@gmail.com), a music theorist, graduated and took her master degree from the Faculty of Music in Belgrade, analyzing works of the Renaissance masters of vocal polyphony from the point of counterpoint and compositional techniques, especially canons. In her doctoral dissertation entitled „Eloquent Counterpoint: Musical-Rhetorical Strategies in Marian Music from Josquin to Monteverdi“, she explored the influence of the rhetorical tradition on the development and function of counterpoint, both in theoretical thought and in Renaissance musical practice.

Scientific research of Ms. Senka Belic is aimed at examining the different analytical approaches to polyphonic music of the Renaissance and Baroque periods, from the compositional-technical, historical, numerical and symbolic to the rhetorical-expressive features. She also takes part in researches of the counterpoint theory of the XV and XVI centuries focusing her research results onto the current pedagogical theory and practice. She has presented scientific and professional papers at numerous national and international conferences in the country and in the surrounding area. She is a member of the Serbian Society for Music Theory and currently holds the position of secretary.

MARKO VESIĆ (Srbija)

Fakultet muzičke umetnosti, Univerzitet umetnosti u Beogradu – doktorant

Teorija muzike: liminalne zone retorike i nauke

Pitanje koje se gotovo nikada ne postavlja jeste pitanje naučne vrednosti i validnosti teorije muzike kao dominantnog teorijskog mišljenja i usmerenja koje, po svemu sudeći, pretenduje da identifikuje, predoči i interpretira nešto što naziva „imanentnom muzičkom logikom“ i što smatra supstancijalnim ili esencijalnim svojstvom same muzike. Drugo pitanje tiče se istorijske, društvene i kontekstualne dimenzije u kojoj teorija muzike kao takva postoji i kojima je uslovljena ili, preciznije rečeno, omogućena (reč je o različitim diskurzivnim sistemima). Kroz odnos teorije i prakse što znači teorijske analize dela i njegovog pojavljivanja u specifičnom društvenom i istorijskom kontekstu ćemo pokušati da predočimo sve probleme sa kojima se teorija muzike susreće kako unutar same sebe (pitanje naučne vrednosti) tako i u odnosu na stvarnost u kojoj kao teorijska disciplina postoji (teorija muzike kao deo šireg sistema „nauka o muzici“). Drugim rečima, temeljno pitanje koje postavljamo jeste da li je teorija muzike (pseudo)naučna disciplina i ima li smisla govoriti u njenim terminima koji svakako jesu ili postaju domen drugih oblasti humanistike koje se bave muzičkim praksama. Teorijski osvrt će, sa naše strane, podrazumevati analizu tradicionalnih analitičkih aparata (harmonije i analize muzičkih oblika/formi) kao i set teorije koja je, u godinama iza nas, postala jedno od najfrekventnijih pristupa u analizi atonalne i savremene muzike.

Ključne riječi: teorija muzike, validnost naučne teorije, društveno-istorijski kontekst, teorija-praksa, kritika esencijalizma.

MARKO VESIĆ (vesic.marko9@gmail.com), (1999) je umetnik iz Beograda koji stvara u domenu savremene muzike i postkonceptualnih umetničkih praksi. Usavršavao se na masterklasovima kompozitora Nikite Koškina i Venese Lan, a saradivao je i sa velikim brojem vizuelnih umetnika, pesnika, kao i sa studentima arhitekture. Učestvovao je na projektima *Instant ringišpil* u organizaciji Fakulteta dramskih umetnosti, *Aesthetics for nobody* na kome trenutno radi sa vizuelnim i konceptualnim umetnikom Lazarom Aleksandrom, a bio je i deo pobedničkog tima na umetničkom hakatonu *Oda Betovenu* u organizaciji *Austrijskog kulturnog centra* i *Laboratorije interaktivnih umetnosti Fakulteta dramskih umetnosti u Beogradu* čiji je rad prikazan u vidu 3D mapping-multimedijalne projekcije na fasadi *Austrijske ambasade*. Primljen je i na međunarodni projekat *MOTO-a* u okviru *Programa Kreativne Evrope – Kultura, Opera: Past, Present, Perfect!* Dobitnik je nekoliko nagrada za kompozitorsko (*Konstantin Veliki*, I nagrada *ULJUS-a*) i esejističko stvaralaštvo u domenu filozofije i teorije (I nagrada na konkursu *Fondacije Lazar Vrkatić* od čak 208 učesnika). Učestvovao je na brojnim webinarima i letnjim školama u region. Do sada je izlagao na simpozijumima u Banjoj Luci, Moskvi, Beogradu i Sarajevu. Takođe, kada je reč o njegovom teorijskom istraživanju političke sfere, primljen je i na dvosemestralni program *Akademije liberalne politike* u okviru *Libertijanskog kluba – LIBEK* koji trenutno pohađa.

Na mentorskog programu u okviru *LIBEK-a* saraduje sa Milanom Ćirićem, istaknutim srpskim astrobiologom i fizičarem koji se pored toga primarno bavi teorijom rizika i filozofijom nauke. Uporedo pohađa i program *Centra za politike emancipacije, Kako prevazići kapital*. Njegova dela su izvođena u različitim koncertnim salama i festivalima u Beogradu. Piše za studentski časopis *KuŠ!* gde je urednik rubrike za filozofiju. Član je *SOKOJ-a*.

Theory of music: the liminal zone between rethoric and science

The question that is rarely brought up is the question of scientific value and the validity of the theory of music as the dominant theoretical thinking and the orientation toward the identification, realization and interpretation of something that is called “immanent musical logic” which is a substantial or an essential trait of music alone. The second question is about the historical, social and contextual dimension in which the theory of music exists, where it’s conditioned or, even better, enabled (in different discursive systems). Through the relationship between theory and practice, which means the theoretical analysis of the work and the work’s emergence in a specific social and historical context, we’ll try to point out all the problems which the theory of music encounters in itself (the question of scientific value), and in relation to cultural reality in which it exists like a theoretical discipline (the theory of music as a part of a bigger system – “the science” of music). In other words, the main question is – Is the theory of music a (pseudo)scientific discipline and does it make sense using its terminology, which enters, or already exist is in the domain of other branches of humanistics which resolve other musical practices. The theoretical review, from our side, will work toward an analysis of a traditional analytical apparatus (harmony and the analysis of form), and toward the set theory which, through all the years till now, became one of the most frequent approaches to the analysis of atonal and contemporary music.

Keywords: theory of music, validity of the scientific theory, social-historical context, theory-practice, the critique on essentialism.

MARKO VESIĆ (vesic.marko9@gmail.com), (1999) is an artist from Belgrade and he creates in the domain of contemporary music and post-conceptual artistic practice. Marko attended the masterclasses of Nikita Koshkin and Venessa Lan, but also worked with a large number of visual artists, poets and

students of architecture. He was a part of projects: *Instant carousel* as part of the *Faculty of Dramatic Arts*; *Aesthetics for nobody* which is a project he's working on right now with the visual and conceptual artist Lazar Aleksandar, yet, he was also a part of the winning team on the artistic hackathon *Ode to Beethoven* in the organization of the *Austrian Culture Center* and *Laboratory of Interactive arts* in Belgrade, whose work is presented in a 3D mapping multimedia projection on the facade of the *Austrian embassy*. Marko's also accepted on an international project of *MOTO*, in the *Program of Creative Europe – Culture, Opera – Past, Present, Perfect!* He's also achieved rewards from compositional (*Konstantin Veliki, ULJUS*), and essayistic work in the domain of philosophy and theory (I prize on the concourse *Lazar Vrkatić* (208 participants)). Marko also attended the numerous of webinars, Summer Schools in the region. Until now, he exhibited on the International symposiums in Banja Luka, Moscow, Belgrade and Sarajevo. Also, due to his interest in the theoretical research of the political domain, Marko is accepted on the two semester program held by the *Academy of Liberal Politics - LIBEK*, which he visits right now. Within the program with a mentor (*LIBEK*), he works with Milan Ćirković, a respected Serbian astrobiologist and physicist, which also has knowledge in the theory of risk and the philosophy of science. At the same time, he attends the program of the *Centre for the Politics of Emancipation – CPE*. Marko's works were performed in various concert halls in Belgrade, such as *Belgrade Philharmony, UK Palilula, Student's Culture Center, Kvaka22* and festivals *KoMA* and *Festum*. Marko also writes for the student magazine *Kuš!* as he is the director for the philosophy section. He's a member of *SOKOJ*.

СЕСИЈА Б6 / SESSION B6

МАЈА РАДИВОЈЕВИЋ СЛАВКОВИЋ (Србија)

Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу

Ре-конфигурација традиције: Прокофјев и симетричност Клавирског концерта бр. 1

Измењена перспектива уметника XX века заувек је променила однос уметности и традиције. Прекид веза са традицијом потпуним њеним одбацивањем или пак стилско „надограђивање“ традиционалних модела и елемената обележило је ову епоху. Неокласицизам у музици дао нам је нови приступ музичкој форми прошлости, поигравајући се њиховим елементима и комбинујући их у ре-конфигурисане структуре. Музичка форма преобликована је/трансформисана посебно у раду Сергеја Прокофјева (Сергей Сергеевич Прокофьев). Његова клавирска музика (сонате и концерти) ослања се на класичну сонатну форму: сви њени елементи су сачувани, али се преобликују у циљу нове појавности – готово у новој форми. Таква „нова“ форма уочава се у Клавирском концерту бр. 1 (оп. 10) где истакнута симетричност видно утиче на препознатљивост сонатне форме. Ци

Кључне ријечи: Сергеј Прокофјев, неокласицизам, сонатна форма, интертекстуалност, симетрија.

МАЈА РАДИВОЈЕВИЋ СЛАВКОВИЋ (maja@filum.kg.ac.rs), рођена 1989. године је музички теоретичар из Крагујевца. Основне академске студије је завршила на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу из области Музичке педагогије, а мастер и специјалистичке академске студије на Факултету музичке уметности у Београду из области Музичке теорије. На мастер и специјалистичким студијама је дипломирала са главним предметом Контрапункт под менторством професора др Зорана Божанића. Тренутно је студент два програма докторских академских студија: Теорије уметности и медија на Интердисциплинарним студијама Универзитета уметности у Београду и Музичке теорије на Факултету музичке уметности у Београду. Аутор је више научних радова из области Музичке теорије.

Запослена је као асистент на Катедри за музичку теорију и педагогију одсека за Музичку уметност на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Претежно се бави се изучавањем полифоније и интертекстуалности у оквиру музичке уметности.

Re-configuration of tradition: Prokofiev and symmetry of the *Piano Concerto No. 1*

Altered perspective of the 20th century artists' forever changed the relationship between art and tradition. This period has been marked by disconnection from tradition by its complete rejection or the style "upgrade" of traditional models and elements. Neoclassicism in music has given us a new approach to the musical form of the past, playing with its elements and combining them into re-configured structures. The musical form was reshaped/transformed, especially in the work of Sergei Prokofiev (Сергей Сергеевич Прокофьев). His piano music

(sonatas and concerts) relies on the classical sonata form: all its elements had been preserved, but they are reshaped for the purpose of a new appearance - almost as a new form. Such a "new" form can be found within the *Piano Concerto No. 1 (Op. 10)*, where the prominent symmetry visibly affects the recognizability of the sonata form. The aim of this paper is to demystify the influence of symmetry of this process.

Keywords: Sergei Prokofiev, Neoclassicism, sonata form, intertextuality, symmetry.

MAJA RADIVOJEVIĆ SLAVKOVIĆ (maja@filum.kg.ac.rs), (born 1989) is a music theorist from Kragujevac. She completed her undergraduate academic studies at the Faculty of Philology and Art in Kragujevac in the field of Music Pedagogy, and master and specialist academic studies at the Faculty of Musical Arts in Belgrade in the field of Music Theory. In her master's and specialist studies she graduated with the main subject Counterpoint under the mentorship of Professor PhD Zoran Bozanic. He is currently a student of two programmes of doctoral academic studies: Art and Media Theory at the Interdisciplinary Studies of the University of the Arts in Belgrade and Music Theory at the Faculty of Musical Arts in Belgrade. He is the author of several scientific papers in the field of Music Theory. She is employed as an assistant in the Department of Music Theory and Pedagogy of the Department of Music art at the Faculty of Philology and Art in Kragujevac.

DINO BULIĆ (Bosna i Hercegovina)
Pedagoški fakultet Univerziteta u Bihaću

Klasifikacija završetaka u Klavirskim sonatama Paula Hindemita

Hindemitov harmonski jezik odlikuju proširena tonalnost i „vještački“ građeni tonski nizovi. S toga se kao najbolja alatka pri analitičkom sagledavanju Hindemitove muzike svakako nameće princip određenja tonalnih centara upravo pomoću Hindemitove teorije o harmoniji, koja se zasniva na akustici i alikvotnom nizu kao izvorištu.

Svakako, da bismo mogli pristupiti formalnoj analizi djela, pored navedenog je neophodno evidentirati završetke u muzičkom toku. Očekujemo da pojedini završeci imaju izrazito funkcionalan slijed akorada sa jasno definisanim tonalnim centrom te da u tom pogledu imaju mnogo zajedničkog sa tonalnim kadencama; a isto tako da naiđemo i na završetke koji se opiru bilo kakvom pokušaju klasifikacije naspram nama poznatih kadenci u tonalnoj muzici Hindemita. S toga će ovaj rada donijeti pregled i pokušaj sistematizacije uočenih završetaka u muzičkom toku, kako bismo sa većom sigurnošću mogli segmentirati muzičku formu na mikro-planu.

Ključne riječi: završetak, kadenca, Hindemit, klasifikacija.

DINO BULIĆ (dino_bulic94@outlook.com) muzički pedagog i teoretičar, rođen 15.07.1994. godine u Bihaću. Osnovno muzičko obrazovanje stiče u školi „Nusret Keskin-Braco“ u Bihaću, završivši Odsjek za klavir, a srednje obrazovanje u istoj školi na Odsjeku muzička teorija. Tokom školovanja učestvuje na brojnim međunarodnim i internacionalnim takmičenjima, gdje ostvaruje zapažene rezultate iz raznih disciplina. Godine 2018., diplomirao je na muzičkoj teoriji i pedagogiji, u klasi prof. Zorana Nikolića (Akademija umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci).

Pedagoško iskustvo stiče kao nastavnik muzičkih teoretskih predmeta i klavira u muzičkoj školi „Nusret Keskin-Braco“, u područnom odjeljenju Velika Kladuša (školske 2019/2020. godine). Akademske 2019/2020. godine izabran je u zvanje asistenta na Pedagoškom fakultetu Univerziteta u Bihaću, na Odsjecima: predškolski odgoj i razredna nastava, katedra za muzičku kulturu.

Classification of closures in Paul Hindemith's Piano Sonatas

Hindemith's harmony language is distinguished by expanded tonality and "artificially" bulid bulit tone strings. Therefore it is used as the best tool for analytical examination of Hindemith's music, certainly imposes specific tonal centars with Hindemith's theory of harmony which is based on the acoustics and aliquot string as the source. To be able to formally approach analysis of the work, we have to record the endings in the musical current. We expect that individual endings to have a distinctly functional chord sequence with a clearly defined tonal center and that in this respect they have much in common with tonal cadences; and also to come across endings that resist any attempt to classify against the cadences in tonal music of Hindemith.

Therefore, this paper will provide an overview and an attempt to systematize the observed endings in the musical flow, so that we can segment the musical form on a micro-level with greater certainty.

Keywords: closures, cadence, Hindemith, classification.

DINO BULIĆ (dino_bulic94@outlook.com) a music pedagogue and theorist, was born on the 15th of July 1994 in Bihać. He graduated from the piano department in elementary school "Nusret Keskin-Braco" in Bihać. He received his high school education in the same school, graduating from the Department of Music Theory. During his schooling, he participated in numerous international competitions where he achieved notable results in various musical disciplines. He graduated in music theory and pedagogy in the class of professor Zoran Nikolić (Academy of Arts, University of Banja Luka) in 2018. He gained pedagogical experience as a teacher of music-theoretical subjects and piano in a music school "Nusret Keskin-Braco" in the regional department Velika Kladuša (2019/2020). He was elected as an assistant in the department of music culture at the Pedagogical Faculty, University of Bihać, in the departments of preschool education and classroom teaching in the academic year 2019/2020.

НЕДА НИКОЛИЋ (Србија)

Факултет уметности Универзитета у Нишу

Фолклор као инспирација у Квинтету оп. 81, број 2 Антоњина Дворжака

Рад представља херменеутичку интерпретацију Клавијског квинтета оп. 81, број 2 Антоњина Дворжака, која је заснована на аналитичко-интерпретативном моделу структурног тропа Лоренса Крејмера. Крејмерово поимање херменеутичке методе засновано је на најмање три врсте херменеутичких прозора као својеврсних експресивних чинова које треба препознати и који ће представљати путоказе за даље разумевање. Један од прозора је заснован на присуству вербалних инскрипција попут

наслова, епиграма, посвета. Како сам Квинтет носи назив „Думка“, као и његов други став, док је трећи став насловљен као „Фуријант“, централни део рада биће базиран на елаборирању порекла саме „Думке“ и „Дворжакове Думке“. Иако композитор није користио цитате, већ је то надоместио употребом различитих словенских плесова и мелодија компонованих у фолклорном стилу, зарад истраживања оних елемената помоћу којих Дворжак евоцира чешку народну музику биће отворен други херменеутички прозор. Напослетку, како би се објаснили сви формални процеси и стилске артикулације које су у вези са делом послужиће трећи херменеутички прозор, структурни троп. Он представља структурни поступак који има различите практичне реализације и који функционише као експресивни чин у одређеним културно-историјским праксама. Заснован је на контрасту и „отвара се“ у тренутку када се манифестују бинарне опозиције. У случају Квинтета структурни троп представља контраст између песме и игре на којој је заснован фолклорни концепт. Пар *песма-игра* представља спој лирског и играчког карактера и има одговарајући пандан у *думка-шумка* моделу карактеристичном за словенски, превасходно украјински, музички фолклор. „Думка“ јесте украјинска по пореклу, али је у Дворжаковом опусу постала рапсодични комад заснован на контрасту одсека елегичног и ведрога духа и представља стилизовани, имагинарни фолклор.

Кључне ријечи: Думка, Дворжакова Думка, структурни троп, пар песма-игра, фолклор.

НЕДА НИКОЛИЋ (nikolic.neda95@gmail.com) рођена је 29.10.1995. године у Лесковцу. Похађала је Средњу музичку школу „Станислав Бинички“ у Лесковцу, коју је завршила 2013. године на одсеку за етномузикологију са просечном оценом 5,00 (ђак генерације). Основне академске студије завршила је на Факултету музичке уметности у Београду 2017. године, на одсеку за Музичку теорију, са просечном оценом 9,88. Мастер академске студије такође завршава на Факултету музичке уметности 2018. године, на одсеку за Музичку теорију, са просечном оценом 10,00 и одбрањеним мастер радом из предмета Анализа музичких облика, под менторством др ум. Ивана Бркљачића, ванредног професора. 04.04.2019. добија награду „Дејан Деспих“ за најбољи мастер рад. Докторске академске студије уписала је 2018. године на модулу Науке о уметности – музичка теорија и тренутно је трећа година студија. 18.02.2019. године је засновала радни однос на Факултету уметности у Нишу као асистент за Ужу стручну област - Теоријски предмети. У примарно поље интересовања спада жанр инструменталног концерта, стваралаштво Станојла Рајичића, фолклор, као и анализа музичке форме.

Folklore as inspiration in the *Quintet op. 81, No. 2* by Antonín Dvořák

The paper presents a hermeneutic interpretation of the Antonín Dvořák's Piano Quintet Op. 81, No. 2 which is based on the analytical-interpretive model of Lawrence Kramer's structural trope. Kramer's understanding of the hermeneutic method is based on at least three types of hermeneutic windows as a kind of expressive acts. The first window is based on the verbal inscriptions like titles, epigrams. As the Quintet is called "Dumka", like its second movement, while the third is entitled "Furiant", the central part of the paper will be based on elaborating the origin of "Dumka" and "Dvořák's Dumka". The composer didn't use quotations, he replaced them with the use of various Slavic dances and melodies composed in the folklore style for the sake of researching the elements with which Dvořák evokes Czech folk music,

another hermeneutic window will be opened. For explaining all formal processes and stylistic articulations that are related to the work will serve the third window, the structural trope. It is a structural procedure that has different practical realizations and which functions as an expressive act in certain cultural-historical practices. It is based on contrast and "opens" when binary oppositions manifest. In this Quintet the structural trope represents the contrast between song and dance on which the folklore concept is based. This pair is a combination of lyrical and dance character and has a corresponding counterpart in the *dumka-sumka* model characteristic of Slavic, primarily Ukrainian, musical folklore. "Dumka" has Ukrainian origin, but in Dvořák's oeuvre it became a rhapsodic, contrasting piece of elegiac and cheerful segments and represents stylized, imaginary folklore.

Keywords: Dumka, Dvořák's Dumka, structural trope, song-dance pair, folklore.

NEDA NIKOLIĆ (nikolic.neda95@gmail.com) was born on October 29th, 1995 in Leskovac. She attended the High School of Music "Stanislav Binički" in Leskovac, where she graduated in 2013 at the Department of Ethnomusicology with an average grade of 5.00 (The student of the generation). She completed her Bachelor studies at the Faculty of Music in Belgrade in 2017, at the Department of Music Theory, with an average grade of 9.88. She also completed her Master studies at the Faculty of Music in 2018, at the Department of Music Theory, with an average grade of 10.00. and defended her thesis on the subject of Analysis of Musical Form, under the mentorship of DMA Ivan Brkljačić, associate professor. 04/04/2019 she received the "Dejan Despić" award for the best Master's thesis. She started PhD studies in 2018, in the module of Arts Science – Music Theory and is currently in her third year of study. 02/18/2019 she started working at the Faculty of Arts in Niš as an Assistant in the narrow professional field - Theoretical Subjects. The primary field of interest includes the genre of instrumental concert, the oeuvre of Stanojlo Rajičić, folklore, as well as the Analysis of musical form.

РАДИОНИЦА / WORKSHOP

OLJA JANJUŠ (Austrija)
Ernst Krenek Institut, Krems

Stvar sa 12 tonova – tadašnje i sadašnje muzičko-obrazovne radionice Ernsta Kreneka

Cilj izlaganja je predstaviti aktivne radionice Foruma Ernsta Kreneka koje se izvode u sklopu privatne fondacije i Instituta Ernsta Kreneka: <https://www.krenek.at/en/musikvermittlung>. Pored kratke istorije instituta, biografije kompozitora Ernsta Kreneka i opisa radionica i drugih projekata u sklopu Foruma planira se prezentovati i Krenekov udžbenik „Kontrapunktske studije – na osnovu dvanaestotonske tehnike“ iz 1940. godine. U kratkoj usporedbi sa udžbenicima i spisima drugih relevantnih autora (poput Herberta Eimerta) biće tematizovane nastavne metode i glavne tačke učenja dvanaestotonske tehnike.

Ključne riječi: kompozicija, dodekafonija, kontrapunkt, radionica, muzičko obrazovanje.

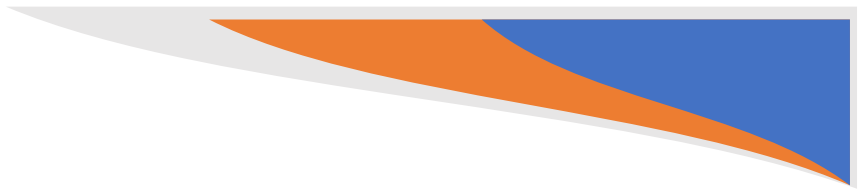
OLJA JANJUŠ (o.janjus@krenek.com) rođena 1992. godine u Bosni i Hercegovini, muzička teoretičarka i kompozitorica, studirala je muzičku teoriju i pedagogiju na Akademiji umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci (BIH), muzikologiju na Univerzitetu u Beču i kompoziciju i teoriju muzike na Bečkom Univerzitetu za muziku i scenske umjetnosti - MDW (diploma 2018. godine u klasi dr. Gesine Schröder). Janjuš trenutno radi kao asistentica u arhivi na Institutu za muzikologiju i interpretativno istraživanje pri MDW-u i na Institutu „Ernst Krenek“ u Kremisu (AUT), a od zimskog semestra 2019. godine predaje tonski slog na Univerzitetu za muziku i pozorište „Felix Mendelssohn Bartholdy“ u Leipzigu (DEU).

The matter with the 12 tones – Ernst Krenek's musical education workshops from then and now

The aim of the presentation is to present the active workshops of the Ernst Krenek Forum, which are conducted within the private foundation and the Ernst Krenek Institute: <https://www.krenek.at/en/musikvermittlung>. In addition to the short history of the institute, the biography of composer Ernst Krenek and the description of workshops and other projects within the Forum, it is planned to present Krenek's textbook "Studies on Counterpoint – Based on the Twelve-Tone Technique" from 1940. In a short comparison with the textbooks and writings of other relevant authors (such as Herbert Eimert), the teaching methods and the main points of learning the twelve-tone technique will be thematized.

Keywords: composition, 12-tone technique, counterpoint, workshop, musical education.

OLJA JANJUŠ (o.janjus@krenek.com) born in 1992 in Bosnia and Herzegovina, music theorist and composer, studied music theory and education at the Academy of arts of University of Banja Luka (BIH), musicology at the University of Vienna and composition and music theory at the University of Music and Performing Arts Vienna (diploma 2018 in class of Dr. Gesine Schröder). Janjuš currently works as

an archival assistant at the Institute for Musicology and Interpretation Research at the MDW and at the „Ernst Krenek Institute“ in Krems (AUT) and has been teaching music theory at the University of Music and Theater „Felix Mendelssohn Bartholdy“ in Leipzig (DEU) since winter semester 2019.